

ΠΑΡΕΜΒΥΛΗ

Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2011 • Τεύχος 97 • Τιμή τεύχους: 3€

Από την έν-σταση
στην Ανά-σταση

Πεντηκοστιανοί

Jacqueline de Romilly

Μακεδονία, ο πόλεμος για το
όνομα

"Όταν ἔλθεις ἐν τῇ βασιλείᾳ σου"
Ανέκδοτο ποίημα του Αντώνη Σαμαράκη

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ:

Δ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

"Ο Παπαδιαμάντης αντιλαμβάνεται
όλη την ζωή ως εκκλησία"

Γ. ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗΣ

"Ιερ-αποστολή γιατρών στην Αφρική"

Θ. ΔΡΙΤΣΑΣ

"Μουσικοθεραπεία"

**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ
ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΑΠΟΨΕΙΣ
ΥΚΑΛΟΝ
ΡΑΔΙΟΚΑΤΑΓΡΑΦΕΣ**

...η ραδιοφωνική
συντροφιά της Χ.Φ.Ε.
καταγράφει
την επικαιρότητα!

Κάθε **Σάββατο, 7-8μμ,**
στο **www.xfe.gr**
και στους **91,2 fm** της
Πειραιϊκής Εκκλησίας!

**...εδώ η φωνή
μας ακούγεται
δυνατά!**

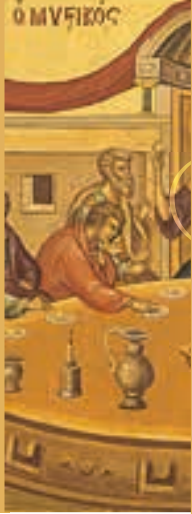
ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΙΑ ΠΑΡΕΑ!

Η "Παρεμβολή" ετοιμάζεται να
γιορτάσει το 100ό της τεύχος
μαζί με τους αναγνώστες της
απ' όλη την Ελλάδα!

100ό ΤΕΥΧΟΣ!

Ένα τεύχος φτιαγμένο από
όλους εσάς! Γράψτε τους
προβληματισμούς, τις
νεανικές σας ανησυχίες,
στείλτε φωτογραφίες, σκίτσα
και ό,τι άλλο σας εκφράζει,
ατομικά ή ομαδικά, με τη
χριστιανική σας συντροφιά
στο xfe@xfe.gr.

Περισσότερες πληροφορίες
στο επόμενο τεύχος.

«Είμ' ένας δείπνος μυστικός, δίπλα ο Ιούδας κλαίει σκυφτός κι είμ' αδελφός του»

Είναι κάτι στίχοι που δεν ξεκολλάνε απ' το μυαλό! Προσπαθείς να τους καταλάβεις και ξεγλιστράνε.. Ποτέ δεν κατάφερα να καταλάβω τι σημαίνει ο στίχος του Ν. Παπάζογλου: «Είμ' ένας δείπνος μυστικός, δίπλα ο Ιούδας κλαίει σκυφτός, κι είμ' αδελφός του»...

Μήπως είμαι ένας δείπνος μυστικός επειδή συγκεντρώνω τα χαρακτηριστικά των Αποστόλων; Τον αυθορμητισμό και το ευερέθιστο του Πέτρου; Την δυσπιστία του Θωμά; Τον ρεαλισμό του τελώνη Ματθαίου; Την προδοσία του Ιούδα; Αλλά αν τα πρόσωπα του μυστικού Δείπνου είναι παρόντα μέσα μου, θα είναι φυσικά και ο Ιησούς, εκείνος που «πάρα πολύ επιθύμησε να φάει αυτό το δείπνο με τους μαθητές πριν το θάνατό του» (Λουκ. 22: 15) -Πού κολλάει τώρα ο θάνατος;

Κι από 'κει και πέρα γιατί απ' όλη τη συντροφιά που δειπνεί μέσα μου ξεχωρίζω τον Ιούδα; Εκείνος στον οποίο αφού «μπήκε ο σατανάς» μέσα του στη συνέχεια «πήγε στους αρχιερείς», «συζήτησε μαζί τους», «δέχθηκε τα χρήματα» και «ζητούσε ευκαιρία» να προδώσει; (Λουκ. 22:3-6)

Ίσως, -ίσως λέω- γιατί κι εγώ κρύβω μέσα μου έναν μικρό Ιούδα που αφήνει χώρο σε «κάποιον» να σεργιανάει.. Σε κάποιον που οι Πατέρες ονομάζουν «μυρμηγκολέοντα», αφού σαν μυρμήγκι παρουσιάζει το κακό όταν με σπρώχνει σ' αυτό, ενώ μετά το παρουσιάζει σα λιοντάρι για να με απογοητεύσει. Αρκεί να του πιάσω λίγο κουβέντα για να με τουμπάρει. Όλα τ' άλλα θα μ' αφήσει να τα κάνω μόνος μου. Όπως τότε: ο σατανάς απλά «μπήκε».. Ενώ ο Ιούδας στη συνέχεια «πήγε», «συζήτησε», «δέχθηκε», «ζητούσε»...

Οι προσωπικές μου προδοσίες καθημερινές! Αποτιμώ την υγεία, την οικογένεια, τους φίλους, την Εκκλησία Του που μου χαρίζει με τριάντα ασημένια νομίσματα. Με καταδικάζει σε αιώνια αγάπη, Τον καταδικάζω σε θάνατο. Κι ύστερα που θα το μετανιώσω και θα πάω να τα γυρίσω πίσω, να τα πετάξω, όχι κάπου, αλλά στο Ναό, το μυρμήγκι θα 'χει γίνει λιοντάρι που θα με κάνει σκυφτό να κλαίω απελπισμένος..

Ένας ασκητής έλεγε κάποτε ότι ο διάβολος έχει τρία αγαπημένα σύνοργα· βουκέντρα, κάπα και έναν άδειο τενεκέ. Στην αρχή σε κεντάει με τη βουκέντρα, σου βάζει έναν πειρασμό. Έπειτα σε σκεπάζει με την κάπα. Και μετά τα φανερώνει όλα κάνοντας θόρυβο με τον τενεκέ για να μας εκθέσει.

Σ' έναν τέτοιο άνισο πνευματικό αγώνα, είναι αδύνατο να τα καταφέρουμε μόνοι. Γι' αυτό και ο Χριστός στην εικόνα της Ανάστασης, τραβάει τον νεκρωμένο άνθρωπο, όχι από την παλάμη, αλλά από τον καρπό! Αποφασιστικά, σωτήρια. «Ονόματι Ίησοῦ μάλιστα πολέμους» (Ιωάννης της Κλίμακος). Επικαλέσου το Όνομα Του. Είναι ο μόνος τρόπος να πάψει να κλαίει σκυφτός ο Ιούδας που κρύβουμε μέσα μας και να κατακαεί ο λογισμός της επόμενης προδοσίας. Χριστός Ανέστη!

#Σιναιζή

Ιδιοκτήτης: Χριστιανική Φοιτητική Ένωση
Ορθόδοξο Χριστιανικό Σωματείο
Καρύτση 14 - 105 61 Αθήνα
Τηλ. - Fax: 210 32.37.154
www.xfe.gr • e-mail: xfe@xfe.gr
www.paremboli.gr • paremboli@xfe.gr

Διευθύνεται από συντακτική επιτροπή.
Η Σύνταξη διατηρεί το δικαίωμα να μη δημοσιεύει
ή να συντέμνει τα κείμενα κατά την κρίση της.

Εκδότης - Υπεύθυνος κατά νόμο:
Ελευθέριος Μπαλάκος

Διευθυντής Σύνταξης:
Παναγιώτης Φαραντάτος

Συντακτική επιτροπή:
Παναγιώτης Παπαγεωργίου,
Αναστασία Μπισσάνη,
Αγγελική Καϊκάνη

Υπεύθ. Μην/νωσης:
Διονυσία Μαγούλη

Καλλιτεχνική επιμέλεια:
Καλλιόπη Βγόντζα, Βασίλης Πεσλής

Φωτογραφική επιμέλεια:
Αγάπη Παπαγεωργίου

Εκτύπωση:
«Λυχνία», Υιοί Θ. Βγόντζα
Ανδραβίδας 7, Χαμόμυθο Αχαρνών,
Τηλ. 210 34.10.436

Τιμή τεύχους: 3€

Συνδρομή Εξωτερικού: 17€ • Συνδρομή Εσωτερικού: 10€
Αριθμός άδειας: 868 • Κωδικός: 5475

Περιεχόμενα

ΑΠΡ - ΜΑΙ - ΙΟΥΝ 2011 | Έτος ΚΓ' | Τεύχος: 97

- 1 Σύνταξη
- 2 Περιεχόμενα
- 3 Γκάλοπ για την Ανάσταση
- 5 Από την ένσταση στην Ανάσταση
- 9 Μη φοβού... και μύρια καλά έρχονται
- 10 Μακεδονία, ο πόλεμος για το όνομα
- 13 Συνέντευξη με τον κο Δημήτρη
Μαυρόπουλο, Β' μέρος
- 15 Το αναμορφωτικό κίνημα των
Κολλυβάδων και οι δύο Αλέξανδροι
της Σκιάθου
- 18 Ιερ- αποστολή Γιατρών στην Αφρική
- 21 Ζακλίν ντε Ρομιγύ
- 23 "Όταν έλθεις έν τη βασιλεία σου
- 24 Χριστός Ανέστη, Χαρά μου!
- 26 Μουσικοθεραπεία
- 30 Πρόσωπο ή προσωπείο;
- 32 Αντικαπινοιστικός νόμος;
Κι ο Ισοκράτης τι λέει γι' αυτό;
- 35 Πεντηκοστιανόι
- 37 Από την εκδρομή της Χ.Φ.Ε. στα
Μικρασιατικά παράλια
- 40 Περισκόπιο
- 42 Συμβαίνουν...
- 44 Θέματα πνευματικής ζωής
- 45 Η φωνή των Πατέρων
- 46 Δραστηριότητες
- 48 "Παρεμβολές" στην Παρεμβολή
- 49 Βιβλιοπαρουσιάσεις

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ

- Μην ξεχνάτε να ανανεώνετε εγκαίρως τη συνδρομή σας. Στην ετικέτα του πλαστικού φακέλου αναγράφεται η ημερομηνία λήξης της συνδρομής, π.χ. εάν γράφει 31/12/08 σημαίνει ότι οφείλεται η συνδρομή των ετών 2009, 2010 και 2011.
- Η ανανέωση της συνδρομής μπορεί να γίνει με τέσσερις τρόπους:
 - α) στα γραφεία της Χ.Φ.Ε στην Αθήνα, οδός Καρύτση 14 (4ος όροφος)
 - β) στα βιβλιοπωλεία «ΖΩΗ»: Αθήνα (Καρύτση 14), Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Λάρισα
 - γ) με ταχυδρομική επιταγή στη διεύθυνση του περιοδικού (Καρύτση 14 Τ.Κ. 105 61 Αθήνα)
 - δ) ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, στην ιστοσελίδα: www.xfe.gr

Γενικά για θέματα μηχανοργάνωσης τηλεφωνείτε
στο 697 6396 480

- Κάθε συνδρομή ισχύει για το ημερολογιακό έτος, δηλ. από 1/1 - 31/12. Αυτό σημαίνει ότι θα αποστέλλονται τα προηγούμενα τεύχη του έτους, εκτός αν υπάρχει διαφορετική δική σας υπόδειξη.
- Εάν για κάποιο λόγο επιθυμείτε να μην λαμβάνετε πλέον την "Παρεμβολή", ενημερώστε μας. Διαφορετικά το τεύχος θα αποστέλλεται και η συνδρομή σας θα εκκρεμεί.
- Εάν αλλιάξει η διεύθυνσή σας, ενημερώστε μας εγκαίρως γράφοντάς μας και τα παλιά και τα νέα στοιχεία σας.
- Περιμένουμε τις παρατηρήσεις, τα σχόλια, τις αντιρρήσεις και τις προτάσεις σας για την "Παρεμβολή"!

Η Φωτογραφία του τεύχους

Η "Παρεμβολή" στη Νέα Υόρκη
Η "Παρεμβολή" ταξιδεύει στη Νέα Υόρκη με τους
φοιτητές του Ε. Μ. Πολυτεχνείου!

ΓΚΑΛΟΠ ΣΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Πώς τοποθετούνται οι φοιτητές απέναντι στο γεγονός της Ανάστασης;

Λίγες ημέρες πριν από την Εβδομάδα των Παθών και το προαύλιο της Νομικής- γεμάτο ζωντάνια και προβληματισμό- αποτελεί τον ιδανικό χώρο για την διεξαγωγή της έρευνάς μας «Ποια η σχέση των νέων με την Εκκλησία και, ιδιαίτερα, με το μέγιστο θαύμα της Ανάστασης;»

Στις ερωτήσεις μας πολλοί συμφοιτητές περιέρχονται σε αμηχανία, άλλοι ενθουσιάζονται για την

ιδιαίτερη ευκαιρία να εκφραστούν, άλλοι μας αντιμετωπίζουν με επιφύλαξη...

Σε τυχαίο δείγμα είκοσι νέων, το 63% απάντησε ότι δεν πιστεύει στην Ανάσταση του Χριστού και μόνο το 26% ότι πιστεύει.

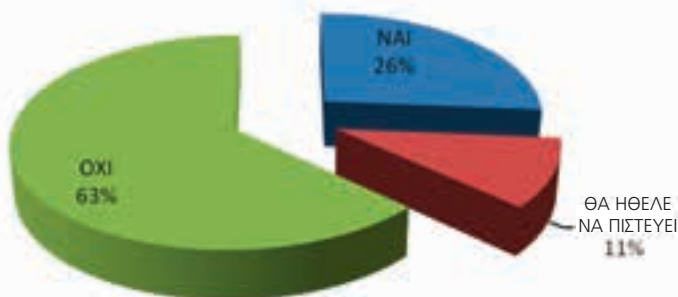
Όταν ερωτήθηκαν, όμως, εάν στη γιορτή της Ανάστασης πηγαίνουν στην Εκκλησία, το 63% απάντησε καταφατικά και μόλις το 37% απάντησε αρνητικά! Το 58%

για λόγους παράδοσης- όπως είπε –και το 25% για λόγους πίστης και παράδοσης.

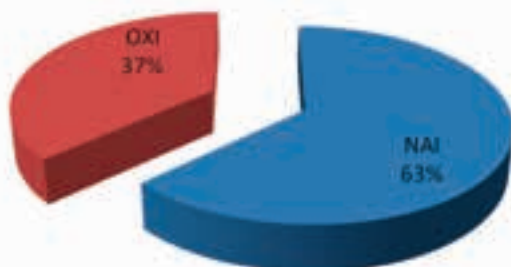
Στο ιδιαίτερα ενδιαφέρον ερώτημα αν σημαίνει για τον καθένα κάτι το μήνυμα της Ανάστασης, οι απαντήσεις ήταν ποικίλες και μάλλον συγκινητικές:

Το 50% μίλησε για μια νέα αρχή, ελπίδα, αγάπη, απελευθέρωση, συναδέλφωση, για προσδοκία εξιλέωσης, για επαναστατικό μήνυ-

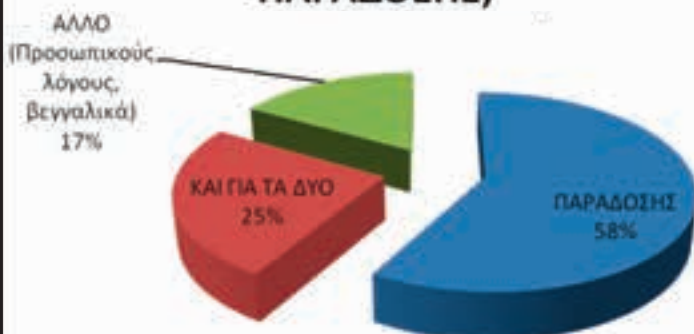
ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ;

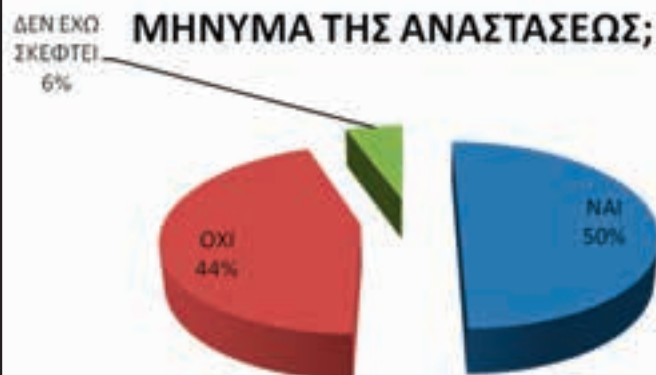
ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ;

ΠΗΓΑΙΝΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΟΥΣ ΠΙΣΤΗΣ Ή ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ;

ΣΗΜΑΙΝΕΙ ΓΙΑ ΣΕΝΑ ΚΑΤΙ ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ;

εποχής να απομακρύνει τον άνθρωπο απ' τις βαθιά ριζωμένες στον πολιτισμό και την ιδιοσυγκρασία του παραδόσεις· από την αποξένωση άλλων, λόγω οικογενειακών επιλογών, από την Εκκλησία· από το γενικότερο κλίμα αμφισβήτησης, το τόσο γόνιμο κάποτε, που κυριαρχεί στην ηλικία της νεότητας.

Η δραματική διαπίστωση, όμως, στην οποία θα πρέπει να επικεντρωθούμε, είναι ότι το μήνυμα της Ανάστασης ορισμένους από εμάς αφήνει αδιάφορους.

Ο Υιός του Θεού ήλθε στον κόσμο για να φωτίσει το παραδομένο στο σκοτάδι της αμαρτίας ανθρώπινο γένος. Δίδαξε την Αγάπη με την σταυρική του θυσία, δείχνοντας στον καθένα τον δρόμο για να σηκώσει το δικό του σταυρό, ελπίζοντας στην δικαίωση, στην Ανάσταση. Είναι θλιβερό να απεμπολούμε την ελπίδα μιας άλλης πραγματικότητας και εγωπαθώς να θεωρούμε ότι τα πάντα εξαρτώνται από εμάς. Άραγε, βλέποντας τόσο μοναχικό το δρόμο της ζωής μας, δεν ασφυκτιούμε όταν όνειρα συντρίβονται και ελπίδες καταρρέουν; Κι ακόμα, όταν παρακολουθούμε τους ποινεμένους αδελφούς μας, τους φτωχούς, τους αρρώστους, τους αδικημένους, πώς μπορούμε να μην ελπίζουμε και να μην πιστεύουμε στην απόδοση δικαιοσύνης, στη σωτηρία και στη λύτρωση;

Η λατρεία του Υλισμού διαπλάθει τις σύγχρονες κοινωνίες αποπροσανατολίζοντας τον άνθρωπο από τον Χριστό, στερώντας του έτσι την κατανόηση της Ανάστασης, την απόδειξη της αγάπης Του, την μόνη μας προοπτική...

Ας ελπίζουμε!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ
ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ Ο ΚΥΡΙΟΣ

Επιμέλεια:

Ακριβή Στραγαλινού
φοιτ. Νομικής Αθηνών

μα· που πάντα γοπεύει· για ανάγκη σωτηρίας, ακόμα και αν δεν πιστεύουμε στο Θεό. Εκ των υπολοίπων, το 11% υποστήριξε ότι τέτοια μηνύματα «αποπροσανατολίζουν» τον άνθρωπο απ' το να στηρίζεται στις δικές του δυνάμεις και το 33% απάντησε αρνητικά.

Τα αποτελέσματα της μικρής έρευνας μάς βυθίζουν σε σκέψεις... Είναι γεγονός ότι σημαντική μερίδα των νέων αντιμετωπίζει σκεπτικιστικά το ζήτημα της θρησκείας και θεωρεί, ίσως, τη Σταυρική θυσία και την Ανάσταση του Κυρίου μια δοξασία για «καθησυχασμό» των αδυνάτων. Άλλοι πάλι παρακολουθούν από τυπικότητα την εκκλησιαστική παράδοση.

Μια τέτοια στάση εξηγείται μάλλον από τη γενικότερη τάση της

Από την **έν**σταση στην **Ανά**σταση

«Χαίρεις έρευνώμενος!
Διό, Φιλάνθρωπε, προς τοῦτο προτρέπεις
τον Θωμάν.»

(Τροπάριο Κυριακής του Θωμά)

Στο κατά Λουκάν Ευαγγέλιο (2: 25-35) διαβάζουμε ότι, όταν η Θεοτόκος πήγε τον Ιησού, σαράντα ημέρες μετά τη γέννησή Του, στο Ναό, τους προϋπάντησε ο γέροντας Συμεών, ο οποίος παίρνοντας το Βρέφος στα χέρια του, είπε στη Μαρία ότι το νεογέννητο αυτό θα είναι «σημείον αντιλεγόμενον».

Επίκεντρο του αντιλόγου και της αμφισβήτησης είναι, από τότε που πραγματοποιήθηκαν, η Σταύρωση και η Ανάστασή Του. Εν έτει 2011, ακόμα πολεμάται με πείσμα το γεγονός της Ανάστασης με διάφορα επιχειρήματα που κατά καιρούς επιστρατεύονται προς τούτο.

Η «Παρεμβολή» σε δημοσκόπηση που διεξήγαγε σε τυχαίο δείγμα φοιτητών στην Νομική Αθηνών, κατέγραψε κάτι που όλοι νιώθουμε και μπορούμε να επιβεβαιώσουμε στο φιλικό ή συναδελφικό μας περιβάλλον· ότι οι περισσότεροι άνθρωποι σήμερα δεν πιστεύουν στην Ανάσταση ως ιστορικό γεγονός, αποψιλώνοντάς την σε μία ευκαιρία διακοπών με πολλά φολκλорικά στοιχεία. Με αφορμή τα ευρήματα της δημοσκόπησης που μπορείτε να διαβάσετε στο παρόν τεύχος, σταχυολογούμε στις ακόλουθες γραμμές τις βασικές αντιρρήσεις που έχουν προβληθεί διαχρονικά από όσους αρνούνται την ιστορικότητα της Ανάστασης, μαζί με τις απαντήσεις που επιτάσσει ο ορθός λόγος, αλλά και η έρευνα μερικών από τους εγκυρότερους ερευνητές διεθνώς. Ελπίζουμε έτσι να βοηθήσουμε γόνιμα τη σκέψη όσων φίλων αναγνωστών καλόπιστα αναζητούν με ορθολογικό τρόπο την αλήθεια που θα δώσει νόημα στη ζωή τους.

Πέθανε ο Χριστός επάνω στο Σταυρό;

Πριν από περίπου δύο αιώνες, μεταξύ 1800-1802 μ.Χ., διατυπώθηκε για πρώτη φορά η θεωρία της «νεκροφάνειας». Την άποψη αυτή εξέφρασε για πρώτη φορά ο Γερμανός πάστορας Venturini, στα πλαίσια της μυθιστορηματικής βιογραφίας του Ιησού που εξέδωσε¹. Σύμφωνα με αυτήν, ο Χριστός δεν πέθανε επάνω στο Σταυρό αλλά έχασε τις αισθήσεις του λόγω της εξάντλησης και της απώλειας αίματος. Και αφού δεν πέθανε, δεν ανέστη. Υπήρξε νεκροφάνεια, ενώ στη συνέχεια, ο Ιησούς ανέκτησε τις αισθήσεις του χάρη στην υγρασία του τάφου και τη σμυρναλόη. Βγήκε από τον τάφο κάνοντας πως αναστήθη-

κε, εμφανίστηκε και στη συνέχεια κρύφτηκε στη μονή των Εσσαίων στο Κουμράν.

Ο σκεπτικιστής φιλόσοφος Δ. Στράους (1808-1874), παρότι δεν πίστευε ο ίδιος στην Ανάσταση, έδωσε τη λογικότερη απάντηση στον Βεντουρίνι, γράφοντας ότι «είναι αδύνατον άνθρωπος μισοπεθμένος να βγει από τον τάφο. Πώς να το κατόρθωνε, αφού μόλις θα έστεκε στα πόδια του;»². Υπενθυμίζουμε ότι πριν το θάνατο επί του σταυρού, υπήρχαν κι άλλα προδιαθετικά αίτια πριν τη Σταύρωση από τους Ρωμαίους στρατιώτες, οι οποίοι Τον χτυπούσαν, Τον κολάφιζαν, Τον έδερον, μάλιστα δε βασανίζοντάς Τον,

όχι με ένα απλό μαστίγιο αλλά με το φραγγέλιο, ένα βαρύ μαστίγιο με πέτσινες λουρίδες στις άκρες των οποίων ήταν δεμένες σφαίρες από μολύβι, μικρά οστάρια από αρνί και μεταλλικά αγκίστρια, με τα οποία προκαλείτο, ήδη από τα πρώτα κτυπήματα, αφόρητος πόνος και ξέσχισμα της σάρκας. Υπάρχουν πολλές μαρτυρίες για ανθρώπους που πέθαναν κατά τη φραγγέλωσή τους. Λίγο αργότερα, ο ήδη βασανισμένος και αιμορραγών Χριστός καλείται να σηκώσει τον βαρύ ξύλινο σταυρό του, για τον οποίον στη συνέχεια, «ἤγγαρευσαν» τον Σίμωνα τον Κυρηναίο «ἵνα ἄρῃ αὐτόν» (Ματθ. 27: 32).

1. Natürliche Geschichte des grossen Propheten von Nazareth, βλ. Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, τόμ. 7^{ος}, σ. 56.

2. Strauss, D. Fr. "The Life of Jesus for People", Vol. 1, London, 1879, p.412.

Αξίζει να παρατηρήσουμε ότι οι δύο ληστές δεν είχαν καρφωθεί στο σταυρό τους αλλά είχαν τα χέρια τους δεμένα με σχοινί. Αυτό μαρτυρεί κάτι που πολλοί ιστορικοί περιγράφουν, ότι δηλαδή ο θάνατος του ανθρώπου που είχε εξαρτηθεί στο σταυρό επέρχεται ακόμα και με το δέσιμο των χειρών, από ασφυξία, δίκως καρφιά, ποινή που είναι γνωστή εξάλλου και ως “Aufbinden” στο γερμανικό στρατό κατά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Το κάρφωμα στο σταυρό, το οποίο σήμερα έχει διαπιστωθεί ότι έγινε στον καρπό και όχι στην παλάμη του Ιησού ώστε να κρατάει το βάρος του σώματός Του, έκανε το μαρτύριο ακόμα πιο οδυνηρό. Ο Κικέρων που είχε παρακολουθήσει σταυρικό θάνατο, θα γράψει ότι «πρόκειται για το πλέον φρικτό βασανιστήριο που έχει παρακολουθήσει ποτέ» («Cruderissimum et deterimum Supplicium»).

Τον θάνατο του Χριστού διαπί-

στωσαν και οι Ρωμαίοι λεγεωνάριοι, έμπειροι από πολλές σταυρώσεις στρατιώτες, ενώ ο Ρωμαίος στρατιώτης, για να βεβαιωθεί για το θάνατο, έδωσε το θανάσιμο χτύπημα λογχεύοντας την πλευρά του Κυρίου από την οποία ευθέως έτρεξε αίμα –και ύδωρ-, ένδειξη ότι είχαν τρωθεί ζωτικά όργανα. Αλλά και περαιτέρω, ο ατμοσφαιρικός αέρας που μπήκε έξω από τους πνεύμονες, ήταν ικανός να επιφέρει ακαριαία το θάνατο (πνευμονothώρακας). Να σημειωθεί, τέλος, ότι μέχρι να γίνει η αποκαθήλωση, είχε περάσει αρκετός χρόνος κατά τον οποίο ο Εσταυρωμένος είχε μείνει επί του σταυρού.

Ακόμα, όμως, και αν παρέμενε ζωντανός ο Κύριος ως τότε, το παχύρρευστο μίγμα σμύρνης και αλόης, με το οποίο διεπότιζαν όλο το νεκρικό σάβανο που περιτύλιγε το σώμα του νεκρού, δημιουργούσε ένα τελείως αεροστεγές περιβάλλον που θα προκαλούσε θάνατο από

ασφυξία. Περαιτέρω, πώς θα μπορούσε ο Χριστός, ακόμα κι αν εξακολουθούσε να ζει, να απαλλαγεί από τον ασφυκτικό κλοιό του σαβάνου και να αποκυλίσει τον βαρύ λίθο; Πώς κατάφερε ένα τόσο βασανισμένο σώμα να περπατήσει τόσο γρήγορα, ώστε να φθάσει δύο ανθρώπους που βάδιζαν αρκετά χιλιόμετρα μακριά από την Ιερουσαλήμ, να συνοδοιπορήσει μαζί τους για μεγάλη απόσταση, και να ακτινοβολεί σφρίγος και λάμψη αντί να προκαλεί τον οίκτο; Δεν είναι τυχαίο ότι θεωρίες όπως αυτή της νεκροφάνειας, διατυπώθηκαν μόλις τον 19^ο αιώνα, αφού δηλαδή είχαν εκλείψει τελείως οι άνθρωποι που διατηρούσαν μια ζωντανή περιγραφή του μαρτυρίου του Σταυρού. **Καμία από τις μεγάλες αιρέσεις, σε κανέναν διωγμό κατά του Χριστιανισμού δεν τόλμωσε κανείς να αμφισβητήσει ότι ο Χριστός όντως πέθανε επί του Σταυρού.**

Οι ψευδαισθήσεις των μαθητών!

Μεγάλη είναι η αμφισβήτηση των εμφανίσεων του αναστημένου Ιησού. Σύμφωνα με τη θεωρία των «ψευδαισθήσεων», οι μυροφόρες έπεσαν θύματα παραίσθησης, έπλασαν ένα μύθο, επηρέασαν τους μαθητές και άρχισαν κι αυτοί με τη σειρά τους να έχουν ψευδαισθήσεις. Αυτή η απλοϊκή θεώρηση των πραγμάτων προσκρούει στα πορίσματα τόσο της επιστήμης της ιατρικής, όσο και στην κοινή λογική, αφού αφήνει πολλά αναπάντητα ερωτήματα.

Ως γνωστόν οι μαθητές ήταν τρομοκρατημένοι και φοβισμένοι μετά τα γεγονότα της Σταύρωσης. Πίστευαν ότι η υπόθεση είχε τελειώσει. Πώς είχαν μετά ψευδαί-

σθηση απ’ τη στιγμή που δεν ήταν προδιατεθειμένοι ψυχολογικά ότι θα τον δουν; Δεν είχαν τέτοια εμμονή που ψυχολογικά θα δικαιολογούσε ενδεχομένως μια παραίσθηση. Αντιθέτως εκείνοι, ακόμα και όταν έλαβαν το μήνυμα ότι είδαν τον Χριστό αναστημένο, αρνήθηκαν να το πιστέψουν. Απ’ την άλλη, η ψυχολογική ανάλυση της προσωπικότητας των μαθητών δείχνει ότι δεν ήταν καθόλου επιρρεπείς σε ψευδαισθήσεις, αλλά ότι ήταν άνθρωποι πολύ ρεαλιστές. Ενδεικτικά αναφέρουμε, τον Ματθαίο, τον τελώνη που πέρασε τη ζωή του πάνω σε λογαριασμούς, τον Θωμά, με την παροιμιώδη δυσπιστία του, τον ρεαλιστή Πέτρο

που έφτασε να βλέπει τη Μεταμόρφωση του Κυρίου και η πρώτη του αντίδραση να είναι ότι θα χρειαζόντουσαν σκηνές για να καταλύσουν. Και τι να πούμε για τον Παύλο, που θέριζε την εκκλησία με τους διωγμούς του και τους υπόλοιπους 500 ανθρώπους που είδαν τον Αναστάνα; Όχι μόνο Τον είδαν, αλλά και συζήτησαν μαζί Του, Τον άκουσαν, Τον ψηλάφησαν, Τον είδαν να τρώει μπροστά τους ψάρι και κηρύθρα από μέλισσα. **Επί 40 ημέρες, αδιάκοπα επαναλαμβανόταν η εμπειρία της Αναστάσεως με τον ίδιο ρυθμό, γεγονός που κατά την ιατρική επιστήμη αποκλείεται να οφείλετο σε παραίσθηση.**

Η απάτη των μαθητών

Όποτε η μόνη διέξοδος αμφισβήτησης που μένει, αφού δεν εξαπατήθηκαν οι απόστολοι, είναι να εξα-

πάτησαν οι ίδιοι. Όμως και η θεωρία της απάτης δεν αντέχει στην κρησάρα της λογικής. Κατ’ αρχάς,

τα πρόσωπα που μαρτυρείται ότι είδαν τον Ιησού ήταν πάρα πολλά και για πολλά χρόνια μετά, χωρίς

να βρεθεί ποτέ κανείς να διαμαρτυρηθεί ή να κατηγορήσει για απάτη. Απ' την άλλη, η υποψία της απάτης αποδεικνύεται ανεδαφική από μόνο το γεγονός της πλήρους μεταστροφής των περίτρομων και καταπτομένων αποστόλων, των οποίων το κήρυγμα συνοδεύτηκε από πολλά θαύματα που επιτελούσαν στο Όνομα του Χριστού. Κι όχι μόνο κήρυτταν μπροστά στους ισχυρούς της γης, αλλά πρόθυμα θυσιάζουν και τη ζωή τους για την αλή-

θεια του κηρύγματός τους!

Οι άνθρωποι απατούν προκειμένου να αποκτήσουν δόξα, πλούτη, ηδονές, οφέλη. Τι από αυτά θα κέρδιζαν οι απόστολοι διαδίδοντας μια απάτη; Ο Απ. Παύλος γράφει: «πεινάμε, διψάμε, γυρνάμε με κουρέλια, ξυλοδαρμένοι, από τόπο σε τόπο, χωρίς σπίτι... καταντήσαμε σαν τα σκουπίδια όλου του κόσμου, ως αυτή την ώρα θεωρούμαστε τα αποβράσματα της κοινωνίας» (Α' Κορ. 4:11-13). Πέθαναν όλοι, εκτός από

τον ευαγγελιστή Ιωάννη με επονείδιστο θάνατο. «Αποδέχομαι άνετα τα γεγονότα εκείνα, για τα οποία εκείνοι που τα είδαν, δέχθηκαν να πεθάνουν με μαρτυρικό θάνατο», γράφει ο Β. Πασκάλ. Και ο Goguel, συμπληρώνει ότι «**είναι αδύνατον για ένα ψέμα να υποβληθεί κανείς σε διωγμούς και να δώσει τη ζωή του με βασανιστήρια και τυραννισμούς**». Η απάτη χρησιμοποιείται για να γλιτώσει κανείς το βασανιστήριο, όχι για να το υποστεί.

Η κλοπή του σώματος!

Μετά τη σφράγιση του τάφου, οι αρχιερείς είχαν ζητήσει από τον Πιλάτο τη φρουρηση του μνήματος «μήποτε έλθόντες οί μαθηταί Αυτοῦ νυκτός κλέψωσιν Αυτόν και εἴπωσι, ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. Και ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης» (Ματθ. 27: 63-64). Και ὄντως ο Πιλάτος τους ἔδωσε μια ολόκληρη κουστωδία, ἓνα σώμα δηλαδή τουλάχιστον 16 λεγεωνάριων (πεπειραμένων στρατιωτῶν), την οποία ἔθεσε ὑπὸ την εποπτεία του Καϊάφα. **Ένα μοναδικό στην ιστορία γεγονός ἔλαβε χώρα: τά-**

φος φρουρείται για να μην χαθεί ο νεκρός!

Ωστόσο, ο ισχυρισμός των Ιουδαίων ότι το σώμα εκλάπη από τους μαθητές ανατρέπεται από μια σειρά εὑλογων ερωτημάτων: Πώς είδαν τι έγινε αν κοιμώντουσαν; Κι αν είδαν πώς ἄφησαν οι πάνοπλοι αυτοί στρατιῶτες να κλαπεί το σώμα ρισκάροντας τη ζωή τους που επαπειλείτο από την ποινή του θανάτου επί τη παραβάσει του καθήκοντος; Αλλά εν τέλει, για ποιον λόγο να το ἔκλεβαν αυτοί που ἔνιωθαν τόσο προδομένοι, οι δειλοί, που ο

αρχηγός τους φοβήθηκε μια υπερρέτρια, οι απογοητευμένοι από τον Αρχηγό τους για τον οποίον τα είχαν όλα παρατήσει... κι Εκείνος πέθανε; Να τον μισούν ἔπρεπε!

Αλλά ακόμα κι αν ἔκλεβαν το σώμα, τι θα ἔλεγαν; Θα μιλούσαν για ἓναν πεθαμένο; Ο ἄδειος τάφος από μόνος του δεν αποδεικνύει την Ανάσταση. «Μόνο εφόσον ο Ιησούς αναστήθηκε σε ἓνα υλικό σώμα μπορούμε να εξακριβώσουμε την ανάστασή Του. Διαφορετικά χάνει την ιστορική της πειθώ», σημειώνει ο Norman Geisler ³.

Διεθνείς επιστήμονες ομολογούν

Σημαντική είναι η ομολογία του Α. Μ. Ramsay, που θεωρείται ως ο εγκυρότερος αρχαιολόγος-ερευνητής του Α' αιώνα μ.Χ. Σημειώνει: «Εγώ πιστεύω στην ανάσταση του Χριστού. Για πολλούς λόγους. Μα, σαν ιστορικός, κυρίως εξαιτίας του κενού τάφου.»⁴

Αλλά και οι μαρτυρίες των Thomas Arnold, καθηγητή Ρωμαϊκής Ιστορίας και του διάσημου ιστορικού Α. Gfrörer που από ἄθεος ανακάλυψε μέσα από μελέτη τον Χριστό. Ο πρώτος ἔγραψε: «Χρόνια μελετούσα την αρχαία ιστορία... Σαν καταστάλλαγμα των μελετών μου

λέγω τούτο· δεν ξέρω αν υπάρχει στην ιστορία ολόκληρης της ανθρωπότητας ἄλλο γεγονός, που να θεμελιώνεται σε πιο πειστικές και αξιόπιστες μαρτυρίες και σε πιο εξαντλητική ἔρευνα από το σημείο (ενώ τον κενό τάφο) που μας ἔδωκε ο Θεός, για να δείξει, ότι ο Χριστός

3. Geisler, N., "The Battle of Resurrection".

4. Ramsay, A.M., "God, Christ and the World", London (S.C.M. Press) 1969, p. 78-80.

απέθανε μεν, αλλά και αναστήθηκε εκ νεκρών».⁵ Ο δεύτερος με πίστη δηλώνει: «η Ανάσταση του Χριστού είναι το πιο έγκυρο και το πιο μαρτυρημένο γεγονός της αρχαίας ιστορίας. Αν αφήσω τον εαυτό μου να μην παίρνει στα σοβαρά τις μαρτυρίες για την ανάσταση του Χριστού, δεν έχω πια δικαίωμα να θεωρώ κανένα γεγονός της αρχαίας ιστορίας ως αξιόπιστο».⁶

Και η λίστα των διεθνούς φήμης επιστημόνων που ερευνήσαν

και πιστοποιούν την εγκυρότητα των γεγονότων είναι μακρά.. Αναφέρουμε κλείνοντας μόνο τον Josh Mc Dowell, διαπρεπή αμερικανό επιστήμονα που ξεκίνησε ως άθεος να αποδείξει την απάτη της Ανάστασης. Ο ίδιος μετά από χρόνια θα γράψει: «Έψαχνα για χρόνια να βρω μια εξήγηση για την ανάσταση του Χριστού. Έψαχνα χρόνια να ιδώ: μπορεί να δοθεί στην ανάσταση του Χριστού εξήγηση διαφορετική από αυτήν που δίνουν οι από-

στολοι στα ευαγγέλια και τις επιστολές τους; **Συγκεκριμένα αφιέρωσα 700 (ναι 700!) ώρες εργαστηριακής έρευνας επάνω στο θέμα αυτό. ... Η έρευνά μου με υποχρέωσε να παραδεχθώ ότι η ανάσταση του Χριστού είναι γεγονός... Η έρευνά μου με έκανε να καταλάβω, ότι η χριστιανική πίστη δεν είναι στοχασμός, δεν είναι φιλοσοφία, δεν είναι μια πλαστή ιστοριούλα. Είναι η πιο αληθινή ιστορία στον κόσμο»** ⁷.

Ο σύγχρονος άνθρωπος απέναντι στο γεγονός της Αναστάσεως

Δύο είναι τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν, κατά τη γνώμη μου, τη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τον ακρογωνιαίο λίθο της χριστιανικής πίστης, την Ανάσταση.

Το πρώτο είναι ο φόβος. Αν η Ανάσταση του Χριστού είναι γεγονός, είναι αλήθεια το Ευαγγέλιο. Αυτό σημαίνει αυτόματα πως οι σχέσες μας με τους ανθρώπους και τα πράγματα πρέπει να αναθεωρηθεί σε νέα βάση, με νέα προοπτική. **Σημαίνει πως πρέπει να αναλάβουμε την ευθύνη της ελευθερίας μας και να επιλέξουμε· ή με το Νικητή ή με τον χαμένο. Θέλει θυσία η πίστη στην Ανάσταση.** Θέλει να δώσεις αίμα, να ξεβολευτείς, να είσαι αυτός που ξεχωρίζει από την καθεστηκυία αντίληψη. Να έχεις αντίσταση στην ρεκλάμα και στα οψώνια του καταναλωτισμού. Πώς να αποδεχθεί την Ανάσταση ο σημερινός άνθρωπος που με το πάτημα ενός κουμπιού, μπορεί να κάνει σχεδόν τα πάντα; Πώς να ακούσει για θυσία ο άνθρωπος της υλι-

κής ευμάρειας; Ο φοιτητής που στα 20 χρόνια του έχει πρότυπα παίκτες τηλεϊαλίτι και ως αξίες την κομπίνα και το φθινό σεξ; Ο άνθρωπος σήμερα ξορκίζει το θάνατο, «χτυπά ξύλο», φτύνει τον κόρφο, κ.ά αρνούμενος να προσπαθήσει να καταλάβει πόσο προσωπικό γεγονός είναι για τον καθένα μας η Ανάσταση του Χριστού.

Το δεύτερο στοιχείο που χαρακτηρίζει τη σχέση του νεοχριστιανού με την Ανάσταση είναι η απαιδευσία, η έλλειψη κατήχησης και πίστης. Μπορεί να πηγαίνει στην εκκλησία την Ανάσταση το 92% των Ελλήνων, αλλά η πλειοψηφία το κάνει «για το καλό». Το γεγονός της Ανάστασης κονιορτοποιείται από τα στοιχεία φολκλόρ, τα βαρελότα και τις παραδόσεις του χωριού. Όχι ότι δεν είναι ωραία κι αυτά. Είναι όμως τραγικό, ο Θεός να σταυρώνεται, να ανασταίνεται κι εμείς να μένουμε ανυποψίαστοι στα τόφλια ενός κόκκινου αυγού –πλέον και πράσινου και κίτρινου...- και στην παραφωνία των

μπουζουκιών «της Ανάστασης». Ο νεοχριστιανός, στην ομολογία «Χριστός ανέστη!», απαντάει... «επίσης» ή «ευχαριστώ πολύ!»

Είναι ευθύνη της Εκκλησίας, κληρικών και λαϊκών, να προβληματιστεί πάνω σ' αυτή την κατάσταση και, στοχευμένα πλέον, να καταστήσει σαφές το αναστάσιμο μήνυμα δίχως το οποίο ο άνθρωπος σήμερα δεν έχει λόγο να πιστεύει και το οποίο θα δώσει καρδιακό έρεισμα στην λεκτική απαγγελία «προσδοκῶ ἀνάσταση νεκρῶν». Και θα το καταφέρει. Με το ήθος, την χριστιανική ευσέβεια, την τόλμη, την ιεραποστολική και κατηχητική δράση της, αλλά και την απλότητά του χριστιανικού μηνύματος. Την απλότητα εκείνη που θα κάνει τα βλέμματα που κοιτούν προς την Ωραία Πύλη, να μην σταματούν στην πολυτελή στολή του Λειτουργού, αλλά να φθάσουν μέχρι τον γυμνό κρεμάμενο Εσταυρωμένο Ιησού που με τη θυσιαστική του αγάπη μας «καταδίκασε στην αθανασία»⁸.

5. Arnold, Th. "Christian Life. Its Hopes, its Fears and its Glory", London, 1859, p. 324.

6. Koch, Anton. Hom. Handbuch, Band I, Freiburg 1952.

7. Mc Dowell, Josh, "More than a Carpenter", Eastbourne., 1989, p.86.

8 Ποποβίτς Ι., «΄Ανθρωπος και Θεάνθρωπος», Αστήρ, 1974.

Επιμέλεια:

Παναγιώτης Φαρανιάτος

Δικηγόρος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

- Θεοδώρου, Ε., «Η αιωνία αλήθεια», Αθήναι, 1960.
- Κολιτσάρα, Ιω., "Ο Χριστός επί του σταυρού", Αθήναι, εκδ. "Ζωή"
- Μακρή, Σ., Καθηγητού Αναισθησιολογίας, Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.: «Η Επιστήμη μπροστά στην Σταύρωση και την Ανάσταση του Ιησού Χριστού», Θεσσαλονίκη, 1981.
- Μελετιίου, Μητρ. Νικοπόλεως, «Τι είναι ο Χριστός;», Ι.Μ. Νικοπόλεως, 1995
- «Παρεμβολή», περ. έκδοση Χριστιανικής Φοιτητικής Ένωσης,

τ. 61, 2002

- Πόποβιτς, Ι., «Άνθρωπος και Θεάνθρωπος», Αστήρ, 1974.
- Τρεμπέλα, Π., "Ιησούς από τη Ναζαρέτ", Αθήναι, εκδ. "Σωτήρ"

ΞΕΝΗ

- Anderson, P., "Evidence for the Resurrection", Intervarsity Press, London, 1968.
- Guardini, R., «Ο Κύριος», Αθήναι, 1956.
- Morisson, F., "Who Moved the Stone", London, 1930.

Μη Φοβού... και μύρια καλὰ ἔρχονται

Ἡ ανασφάλεια γιὰ τὸ αὐριο, ἡ αδυναμία μας νὰ ἐλέγχουμε τὰ πάντα καὶ ἡ διαπίστωση τῆς φθαρτότητάς μας, θὰ μπορούσε νὰ ἰσχυριστεῖ κάποιος ὅτι εἶναι αἰτίες γιὰ τὴν αἴσθηση φόβου ποὺ διακατέχει τὴ ζωὴ μας. Ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ διακηρύττουμε τὴν ὀρθότητα ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπίγεια καὶ μὴ ζωὴ. Ἐχουμε ἀπαλλαγὴ ἀπὸ αὐτὸ τὸ αἴσθημα τοῦ φόβου;

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελοῦν οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀσκητές. Ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνία τους με τὰ ἄγρια καὶ επικίνδυνα -κατὰ κόσμο- ζῶα ἕως καὶ τὴν διατήρηση τῆς πίστεώς τους μπροστὰ στὸν φρικτὸ θάνατο ποὺ ἀντιμετώπισαν ἀρκετοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, μας τὸ ἐπιβεβαιώνουν.

Αὐτὴ τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τὸ φόβο καὶ τὴν κορύφωση αὐτοῦ, τὸν θάνατο, ἐκφράζει τὸ ἀναστάσιμο μῆνυμα «Χριστὸς Ἀνέστη», τὸ ὁποῖο ἔρχεται νὰ μας θυμίσει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας Ἀναστάσιος¹.

Τὸ ἀπλὸ «Μὴ φοβεῖσθε», ποὺ εἶπε ὁ ἄγγελος στὶς μυροφόρες μόλις ἀντίκρισαν τὸν κενὸ τάφο, ἐπεκτείνεται (χρονικὰ) καὶ σὲ μας σήμερα, ὅπως καὶ τότε (χωρικὰ), πέρα ἀπὸ τὶς μυροφόρες, στοὺς ἀποστόλους καὶ σὲ ὅσους εἶχαν δεχθεῖ τὸ ἀναστάσιμο μῆνυμα. «Τὸ Πάθος καὶ ἡ Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἐρίξαν φῶς στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους σὲ ὅλες τὶς ἐποχές· τὸ φῶς τους διὰπερνά, τὶς ἐνδόμυχες ἀνησυχίες καὶ ἀναζητήσεις τῶν ἀνθρώπων ἀπαλύνει τὶς πίκρες καὶ τὶς ἀγωνίες μας. Ἡ ἀναστάσιμη εὐφροσύνη βιώνεται καὶ ἀκτινοβολεῖ ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν ευμενὴ ἢ

δυσμενὴ περίγυρο, ἀκόμη καὶ σὲ συνθήκες φτώχειας, ἀρρώστιας, κατατρεγμοῦ, πολέμου, καὶ ἀβελιότητος. Εἶναι ἐσωτερικὴ, ἐλεύθερη, ἀκατάβλητη. Καὶ τὴν ἔχουμε ἀμέσῃ ἀνάγκη ἀκριβῶς τώρα ποὺ ὅλα ἔχουν βαλθεῖ νὰ μας πνίξουν μέσα στὶς ἀναθυμιάσεις τοῦ θανάτου. Ἡ χαρὰ αὐτὴ πολλαπλασιάζεται τὴν ὥρα ποὺ προσφέρει ἀγάπη ἐκεῖ ποὺ περισσεύει τὸ μῖσος, ἐλπίδα ἐκεῖ ποὺ δεσπάζει ἡ ἀπόγνωση».

«Ἡ ἐλευθερία αὐτὴ», συνεχίζει ὁ Σεβασμιώτατος, «στηρίζεται στὴν πίστη». Στὸ κάλεσμα τοῦ Κυρίου «Ὅσοι πιστοὶ...» πρέπει νὰ προχωρήσουμε ναι μεν με ἐλευθερίαν βούλησης ἀλλὰ νὰ μείνουμε ἀμετακίνητοι ἀπὸ τὴν πίστη, ὅπως τονίζει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ ευαγγελίου» (Κολασσαεῖς 1:23). Ὅπως μας ἐπιβεβαιώνει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἡ ἀκλόνητη πίστη στὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου «διαλύει τὸν φόβο, διότι συναρμόζεται με μιὰ ἐκπληκτικὴ δύναμη» ἐκείνη τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ὄχι μόνον ἀνέστησε τὸν Χριστό, ἀλλὰ καὶ τὸν ἔβαλε ἐκ δεξιῶν τοῦ «πάνω ἀπὸ κάθε ἀρχὴ καὶ δύναμη καὶ κυριότητα, πάνω ἀπὸ κάθε τι ποὺ ἀνήκει ὄχι μόνον στὸν τωρινό, ἀλλὰ καὶ στὸν μελλοντικὸ κόσμο» (Ἐφεσ. 1:20-21).

«Ἔτσι, λοιπόν, ἡ "ἐνσάρκωση" τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ με τὴν θυσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ στο σταυρό καὶ ἡ νίκη τῆς Ἀναστάσεως ἐλευθερώνουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ κάθε μορφὴ φόβου», καταλήγει ὁ Σεβασμιώτατος. «Μπορεῖ ποικίλες προεκτάσεις τοῦ θανάτου νὰ μας κυκλώνουν με τὰ πιο παράξενα καὶ πολὺμορφα προσώπια τους, με τὴν ἀδίκην καταπίεση, τὴν ἐξουθενωτικὴ ἐνδεια,

τὰ ἀπροσδόκητα δεινὰ. [...] Δὲν ἀγνοοῦμε τὴν πραγματικότητα. Τὴν υπερβαίνουμε με τὸ φῶς ποὺ ἀκτινοβολεῖ ἡ Ἀνάσταση, με τὴν εἰρήνη ποὺ αὐτὴ δίνει στὶς ψυχές, με τὴν βεβαιότητα ὅτι οἱ δυνάμεις τοῦ σκότους, τῆς βίας, τῆς υποκρισίας καὶ τῆς ἀδικίας θὰ ἀνατραποῦν καὶ θὰ νικηθοῦν με τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ. Δεῦτε λοιπόν «αγαλλιάσωμεθα τῷ Κυρίῳ, τῷ συντρίψαντι θανάτου τὸ κράτος καὶ φωτίσαντι ἀνθρώπων τὸ γένος». Ἀς ἀντλήσουμε θάρρος ζώντας τὴν ἀγαλλίαση τῆς Ἐκκλησίας μας, παρά τὰ καταπιεστικά προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουμε, παρά τὶς δοκιμασίες ποὺ περνοῦμε. Ὁ ἀναστάς Χριστὸς ἔχει τὴν δύναμη νὰ διαλύει κάθε σκιά τοῦ ἄδου· νὰ συντρίβει τὸ κράτος τοῦ θανάτου ποὺ φέρνει ἡ βία, ἡ ἀδικία, ἡ ἀλαζονεία καὶ ἡ μανία τῆς καταστροφῆς. Αὐτὸς προσφέρει ἀνέσπερο φῶς σὲ ὅσους Τὸν πιστεύουν καὶ Τὸν ἀγαποῦν».

Ὡς ἀπόρροια, μας προτρέπει νὰ μὴν ξεχνάμε νὰ διαλαοῦμε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» στοὺς φοβισμένους ἀδελφούς μας, μίας καὶ ἡ ἐμβάθυνση τῆς πίστεώς μας καὶ ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν νικητὴ τοῦ θανάτου, Τοῦ παραχωροῦν τὴ θέση τοῦ καπετάνιου στὸ καράβι τῆς ζωῆς μας. Ἐνός ἐμπειροῦ καὶ πάνσοφου καπετάνιου, ὅπου μπροστὰ τοῦ οἱ τρικυμίες τῆς καθημερινότητάς μας μοιάζουν σαν γαλπνεμένη θάλασσα μετὰ τὴν καταιγίδα.

Ἐχετε πίστη ἀδελφοί,
ἐστω καὶ ὡς κόκκο σινάπεως.
Χριστὸς Ἀνέστη

Επιμέλεια:
Φιλοθέη Παππά
Φοιτήτρια Σ.Ε.Μ.Φ.Ε. (ΕΜΠ)

1. Καθημερινή 3/5/2009 σελ.23

Στην Ελλάδα αρκετές φορές, δεν έχουμε πλήρη συνείδηση των περιπλοκών παραμέτρων του ζητήματος της ΠΓΔΜ. Έχουμε εν πολλοίς επαναπαυθεί στο γεγονός ότι η ΠΓΔΜ είναι ένα μικρό κράτος, χωρίς ιδιαίτερη πολιτική και στρατιωτική ισχύ στον Βαλκανικό χώρο, το οποίο δεν αποτελεί κίνδυνο για την Ελλάδα. **Δεν συνειδητοποιούμε, όμως, ότι όταν ακούγεται η λέξη “Macedonia” εκτός Ελλάδας, η συντριπτική πλειοψηφία των ξένων σκέφτεται την χώρα (The Republic of Macedonia) και όχι την ελληνική ιστορική περιφέρεια.** Αυτό συνδέεται και με το γεγονός ότι πολλές φορές οι διεθνείς παράγοντες δεν μπορούν ή/και δεν θέλουν να καταλάβουν τους λόγους για την διαμάχη του ονόματος, ενώ παράλληλα θεωρούν δεδομένο ότι ο αυτοπροσδιορισμός μιας χώρας πρέπει να είναι απολύτως σεβαστός.

Ιστορία

Όλα άρχισαν λίγο μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν ο τότε Πρώτος Γραμματέας της Γιουγκοσλαβίας Τίτο ανακήρυξε την Σοσιαλιστική Δημοκρατία της Μακεδονίας σε μια από τις τέσσερις ομο-

σπονδίες της τότε μεγάλης Γιουγκοσλαβίας. Στα χρόνια που κυλούσαν πολλοί επισήμαιναν την επερχόμενη απειλή από τα βόρεια σύνορα μας, και αποκορύφωμα ήταν η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας το 1992, όταν αναδείχθηκε ένα καινούργιο κράτος, η «Republika Makedonja». Μετά από αντιδράσεις της Ελλάδας σε διπλωματικό και πολιτικό επίπεδο επιβλήθηκε οικονομικό εμπάργκο στην γειτονική χώρα με απώτερο σκοπό την άμεση αλλαγή του συνταγματικού ονόματος της γείτονος. Αυτό είχε ως συνέπεια να υπογράψουν οι δυο χώρες την Ενδιάμεση Συμφωνία του 1995 υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, η οποία προσδιόριζε τις μελλοντικές σχέσεις των δύο κρατών. Περιληπτικά η συμφωνία προσδιόριζε την αλλαγή συμβόλου στην σημαία της ΠΓΔΜ, την επίσημη διεθνή ονομασία της χώρας, την μη προσβολή πολιτισμικών και ιστορικών στοιχείων της Ελλάδας και άλλα ζητήματα νομικής φύσεως.

Καθώς περνούσε ο χρόνος, τα Σκόπια βασιζόμενα σε δικούς τους ιστορικούς παράγοντες, επιχειρούσαν και επιχειρούν να γίνουν οι κύριοι κάτοχοι του όρου Μακεδονία με ότι αυτό συνεπάγεται. **Συγκεκριμένα, τα τελευταία**

15 χρόνια οι κυβερνήσεις των Σκοπίων προσπαθούν να πλαστογραφήσουν την ιστορία της Αρχαίας Μακεδονίας μέσα από τηλεοπτικά σποτ στα μεγαλύτερα διεθνή κανάλια και πρακτορεία (CNN, BBC, Al-Jazeera, Russia today) με απώτερο σκοπό να εδραιωθεί η ιδέα διεθνώς ότι ο λαός της ΠΓΔΜ είναι ο ιστορικός κληρονόμος της Αρχαίας Μακεδονίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Τα ιστορικά επιχειρήματα της Ελληνικής πλευράς είναι σε όλους μας γνωστά: Αρχαία κείμενα, αρχαιολογικές ανασκαφές, και διακεκριμένοι ιστορικοί (Ελληνες και μη) επιβεβαιώνουν ότι ιστορικά, γεωγραφικά και πολιτισμικά η Αρχαία Μακεδονία ήταν μέρος του αρχαίου Ελληνικού πολιτισμού και οι Σλάβοι- πρόγονοι των κατοίκων της ΠΓΔΜ εγκαταστάθηκαν στην περιοχή μετά τον 6^ο αιώνα μ.Χ.

Εξάλλου, **μέχρι και διακεκριμένοι Σκοπιανοί γνωρίζουν ότι δεν έχουν καμία σχέση με τους αρχαίους Μακεδόνες**, συγκεκριμένα ο Kiro Gligorov (Ο πρώτος πρόεδρος της ΠΓΔΜ) στο βιβλίο του “Απομνημονεύματα” (σελ 259) αναφέρει: «Στην δεξίωση που έγινε

στην Νέα Υόρκη, την επομένη της αναγνωρίσεως ως ανεξάρτητου του Κράτους των Σκοπίων, μια ομάδα νέων από την Αυστραλία του είπαν: “Εσείς μιλήσατε, αλλά δεν είπατε το σημαντικότερο. Δεν είπατε ότι εμείς είμαστε απόγονοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου.”. “Δυσκολεύτηκε να βρω απάντηση αμέσως και τελικά τους είπα: “Ξέρετε, σέβομαι τις σκέψεις και τις πεποιθήσεις σας. Είναι δικαίωμα σας. Αλλά σύμφωνα με τη ιστοριογραφία στον Μακεδονικό λαό είμαστε Σλάβοι. Έχουμε έλθει στα Βαλκάνια τον 6ο και 7ο αιώνα έχουμε εγκατασταθεί στα εδάφη που ονομάζονται Μακεδονία. Δεν γνωρίζω το κατά πόσο στις φλέβες μας συνεχίζει να ρέει κάποια σταγόνα αίματος των αρχαίων Μακεδόνων.”

Ένα άλλο ζήτημα που αποτελεί αγκάθι στις σχέσεις της Ελλάδας με την ΠΓΔΜ, είναι ο **σφετερισμός του Ήλιου της Βεργίνας από την πλευρά των Σκοπίων**. Συγκεκριμένα, οι κυβερνήσεις της γείτονος χώρας δεν αποθαρρύνουν τέτοιες ενέργειες που παραβιάζουν και την Ενδιάμεση Συμφωνία του 1995,

αντιθέτως με την πρώτη ευκαιρία χρησιμοποιούν τον Ήλιο της Βεργίνας σε δημόσιους χώρους, επίσημα κυβερνητικά έγγραφα και σχολικά βιβλία. Χαρακτηριστικά, όταν οι τελειόφοιτοι του κρατικού πανεπιστημίου του Στίπ, της ομώνυμης πόλης στο κεντρικό τμήμα της ΠΓΔΜ, έλαβαν τα πτυχία τους φέτος, είδαν σε αυτά ένα ελληνικό σύμβολο, τον Ήλιο της Βεργίνας που η χώρα τους έχει δεσμευτεί, να μην χρησιμοποιεί για οποιοδήποτε λόγο. Η ΠΓΔΜ χρησιμοποίησε, επίσης, το σύμβολο αυτό για την κρατική της σημαία, από το 1992 ως το 1995, προκαλώντας της αντίδραση της Ελλάδας σε διπλωματικό και πολιτικό επίπεδο. Μετά τις αντιδράσεις, η ΠΓΔΜ τροποποίησε τη σημαία της το 1995 σε σχηματοποιημένο ήλιο.

Βέτο στο NATO και προσφυγή στην Χάγη

Μετά την αναγνώριση της ΠΓΔΜ με το συνταγματικό της όνομα από πολλές χώρες (μεταξύ αυτών ΗΠΑ και Ρωσία), φτάσαμε στο

σημείο, τον Απρίλιο του 2008, ο τότε πρωθυπουργός Κ. Καραμανλής με την σύμφωνη γνώμη όλων των πολιτικών κομμάτων να αναβάλει την ένταξη της ΠΓΔΜ στο NATO. Το αποτέλεσμα ήταν τον Νοέμβριο του 2008 η κυβέρνηση της ΠΓΔΜ να κινήσει τη διαδικασία στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης κατά της Ελλάδας, κατηγορώντας τη χώρα μας για παραβίαση του άρθρου 11 της Ενδιάμεσης Συμφωνίας του 1995 (που ανέφερε την μη παρεμπόδιση της ΠΓΔΜ από την Ελλάδα στην ένταξη σε διεθνείς οργανισμούς). Νομικά, η Ελλάδα αρνήθηκε την ένταξη της ΠΓΔΜ με την σύμφωνη γνώμη των μελών του NATO, χωρίς να σπάσει την ομοφωνία της Συμμαχίας. Εξάλλου, από το τελικό ανακοινωθέν της συνόδου κορυφής ουδόλως προκύπτει ότι η Ελλάδα μόνη της εμπόδισε της είσοδο της ΠΓΔΜ στον Οργανισμό.

Ειδικότερα η ΠΓΔΜ : αντί να επιδιώξει διαπραγματεύση, προσπάθησε να επιβάλει διεθνώς το συνταγματικό της όνομα, ενώ όλο αυτό τον καιρό

προέβη σε σειρά αλυτρωτικών και προκλητικών ενεργειών και δηλώσεων σε βάρος της Ελλάδας, οι οποίες παραβιάζουν τα άρθρα 7 και 14 της Ενδιάμεσης Συμφωνίας (όπως η ανάρτηση μιας μεγάλης σημαίας της Ελλάδας σε κεντρικό δρόμο των Σκοπίων, στην οποία υπήρχε η ναζιστική σβάστικα στη θέση του σταυρού).

Με την προσφυγή της ΠΓΔΜ στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης μπορούμε να συμπεράνουμε ότι το Διεθνές Δίκαιο δεν έχει βοηθήσει όσο θα έπρεπε στην επίλυση του προβλήματος. Σαφώς ο Καταστατικός Χάρτης του ΟΗΕ αναφέρεται στην επίλυση των προβλημάτων με ειρηνικές διαδικασίες και χωρίς βία, πράγμα πολύ θετικό. Από την άλλη, όμως, η Ελλάδα έχει να αντιμετωπίσει έναν γείτονα, ο οποίος έχει ασκήσει μια αλυτρωτική και άκρως προκλητική πολιτική με την ανοχή των εκάστοτε Ελληνικών κυβερνήσεων. **Αυτές, αντί να προσφύγουν οι ίδιες στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, άφησαν τελικά την ΠΓΔΜ, η οποία κατ' επανάληψη παραβίαζε την Ενδιάμεση Συμφωνία του 1995, να τους προλάβει, να κατηγορηθεί η ίδια η Ελλάδα, και να φανεί εν τέλει ότι η χώρα μας όχι μόνο προκαλεί αλλά δεν αφήνει την ΠΓΔΜ να εισέλθει σε Διεθνείς Οργανισμούς. Το ειρωνικό σε αυτήν την υπόθεση είναι ότι η Ελλάδα βρίσκεται στο επίκεντρο της κριτικής, παρόλο που είναι η μεγαλύτερη επενδυτική δύναμη στην ΠΓΔΜ και χρηματοδοτεί ένα μεγάλο μέρος για την ανοικοδόμηση της χώρας, μετά τον «εμφύλιο» πόλεμο του 2001.**

Μελλοντικές προοπτικές

Η είσοδος σε έναν διεθνή οργα-

νισμό από μια χώρα πρέπει να συνοδεύεται και από μια σειρά εκπλήρωσης υποχρεώσεων και κριτηρίων που αυτός θέτει. Αυτή την εκπλήρωση η ΠΓΔΜ την πέτυχε μεν στον στρατιωτικό και στον οικονομικό τομέα (αν και όχι απόλυτα), αλλά όχι στον πολιτικό. Πρέπει να επισημάνουμε, επίσης, ότι η ΠΓΔΜ παρουσιάζει τα πράγματα, όπως την συμφέρει, στερούμενη, όπως προαναφέρθηκε, σοβαρής επιχειρηματολογίας. Κύριο επιχείρημα της Ελλάδος ήταν ότι για τους προαναφερθέντες λόγους, η ΠΓΔΜ δεν εκπληρώνει τα πολιτικά κριτήρια που απαιτούνται για την είσοδο ενός υποψήφιου μέλους στην Συμμαχία. Τούτο αποτελεί την κύρια αιτία, για την οποία οι Σύμμαχοι σημείωσαν «μετά λύπης» ότι δεν επιτεύχθηκε στις συνομιλίες για την ονομασία θετικό αποτέλεσμα. Εναπόκειται, επομένως, στην πολιτική βούληση της ηγεσίας των Σκοπίων, να αναθεωρήσει την στάση της έναντι της χώρας μας. Άλλωστε, ερωτάται, πώς θα μπορούσε μια χώρα να είναι μέλος ενός οργανισμού/συμμαχίας, όταν μια άλλη χώρα μέλος δεν την αναγνωρίζει με το συνταγματικό της όνομα; Επίσης, είναι πολύ πιθανό, αν όχι βέβαιο, ότι τα Σκόπια θα συνέχιζαν εν πολλοίς την ίδια προκλητική πο-

λιτική έναντι της Ελλάδος. Η ιστορία μέχρι στιγμής αυτό έχει δείξει.

Τέλος πρέπει να γίνει κατανοητό ότι **το ζήτημα της Μακεδονίας δεν πρέπει να θεωρηθεί καθόλου χαμένο. Ιστορικά, πολλοί διεθνείς παράγοντες γνωρίζουν την εγκυρότητα της επιχειρηματολογίας της Ελλάδας, ενώ τα τελευταία χρόνια η γειτονική χώρα εμφανίζει τάσεις σοβαρής πολιτικής και δημογραφικής αστάθειας**, μιας και το 38% του πληθυσμού είναι Αλβανικής καταγωγής. Μια πρόταση, που την έχουν επισημάνει γνωστοί και έγκριτοι Έλληνες διεθνολόγοι, είναι η πίεση της ΠΓΔΜ στηρίζοντας την Αλβανική κοινότητα. Όμως, εδώ ελλοχεύει ο κίνδυνος για μια νέα αλυτρωτική πολιτική της Αλβανίας, που θα μπορούσε να αποτελέσει έναν σοβαρό αποσταθεροποιητικό παράγοντα για την Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή.

Επιμέλεια:

Λεωνίδας Μαρκαντωνάτος
Πτυχ. Διεθνών & Ευρωπαϊκών.
Σπουδών Παντείου,
Υπεύθυνος έρευνας για την διεθνή
θέση της Ελλάδας στο ΕΚΕΚΔΑΔ
(Ευρωπαϊκό Κέντρο Κατάρτισης
Διεθνούς Δικαίου)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με
τον κ. ΔΗΜΗΤΡΗ
ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟ

Β' ΜΕΡΟΣ

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

«ενόσω ζω και αναπνέω και σωφρωνώ,
δεν θα πάψω να λατρεύω τον Χριστό μου»

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

«Π»: Έχει γραφτεί χαρακτηριστικά ότι ο Παπαδιαμάντης πέρασε τη ζωή του «ψέλνοντας, γράφοντας και πίνοντας, ανάμεσα στην εκκλησία και στην ταβέρνα, ανάμεσα στο μπακάλικο του Κακριμάνη κοντά στον Ψυρρή και στο τραπέζι του μεταφραστή των εφημερίδων. Από τη δουλειά πήγαινε στην ταβέρνα κι από την ταβέρνα στις ολονυχτίες, στο εκκλησάκι του Αγίου Ελισσαίου». Όπως χαρακτηριστικά σημείωσαν «η καθημερινότητά του κινήθηκε σε δύο πόλους: εκκλησία και ταβέρνα». Ήταν ευτυχισμένος ο Παπαδιαμάντης ως άνθρωπος; Ή ζούσε κατ' αυτόν τον τρόπο, φοβούμενος τις προκλήσεις της αθηναϊκής μεγαλούπολης;

Δ. Μ.: Ξεχάστε αυτόν τον μύθο. Πάρα πολλοί προβάλλουν αυτό το στοιχείο, ότι ο Παπαδιαμάντης κινείτο μεταξύ «εκκλησίας και ταβέρνας», το οποίο δεν είναι ψευδές, αλλά δεν είναι και αληθές. Ο Παπαδιαμάντης, ζει μόνος του στην Αθήνα. Είναι κλεισμένος τις περισσότερες ώρες ή στο γραφείο των εφημερίδων που δουλεύει ή στο σπιτάκι που συνήθως έχει. Προσπαθεί να κοινωνήσει με ανθρώπους και ο μόνος τρό-

πατητές ή στο Λύκειο του Αριστοτέλη. Αυτή είναι η ταβέρνα που αγαπά ο Παπαδιαμάντης. Όλες αυτές οι παρέες διαλέγουν πάντα ταβέρνες που έχουν καλό κρασί. Αλλά αυτό δεν είναι στοιχείο του Παπαδιαμάντη. Βλέπουμε ας πούμε ότι τον αλκοολισμό ή το μεθύσι, το καταγγέλλει συνέχεια στα έργα του. Δεν είναι ψέμα ότι του άρεσε το κρασί, αλλά δεν μπορεί πάνω σ' αυτό, να οικοδομήσεις στοιχεία για να βγάλεις τον χαρακτήρα του Παπαδιαμάντη.

«Π»: Μέσα από το έργο του συγγραφέα, αναδεικνύεται και ο θεολόγος Παπαδιαμάντης, γιός ιερέα, μεγαλωμένος, όπως είπαμε, στο περιβάλλον των Κολλυβάδων, από μικρός βοηθούσε, ως παπαδάκι τον πατέρα του στο ιερό και από μικρός άρχισε να ψέλνει. Ο Παπαδιαμάντης έχει ονομαστεί «Άγιος των Ελληνικών γραμμάτων». Πώς βιώνει ο Παπαδιαμάντης τη σχέση με το Θεό;

Δ. Μ.: Καταρχήν, ο Παπαδιαμάντης βιώνει τη σχέση με τον Χριστό και με τους Αγίους του. Το Θεό είναι κάτι το αφηρημένο. Είπαμε προηγουμένως αυτή την παραβολική έκ-

βάτη, παράφρονα τύραννο. Ήταν η εποχή τότε που είχαν αρχίσει μέσα από μια αρχαιολατρία να βλέπουν τον Ιουλιανό ως ένα φωτεινό παράδειγμα που ήθελε να επαναφέρει την Αρχαία Ελλάδα. Κάνει μια εξαιρετική παρέμβαση σ' αυτό το διήγημα ο Παπαδιαμάντης και εκεί λέει: «ενόσω ζω και αναπνέω και σωφρωνώ, δεν θα πάψω να λατρεύω τον Χριστό μου». Όχι το Θεό. Η σχέση είναι προσωπική, είναι με πρόσωπο, ένα πρόσωπο για το οποίο μας μαρτύρησαν άνθρωποι σαν και εμάς. Ο Ντοστογιέφσκι γράφει σε μια επιστολή του, στην κυρία που του χάρισε την Αγία Γραφή στην Σιβηρία αλλάζοντας τον κόσμο του, ότι, «εάν μου πουν και μου αποδείξουν ότι ο Χριστός δεν είναι η αλήθεια ή ότι ο Χριστός δεν είναι με την αλήθεια, εγώ θα πάω με τον Χριστό. Δεν θα πάω με την αλήθεια.» Αυτό είναι ανατροπή. Τα πάντα είναι η σχέση και όχι η αποδοχή μιας αφηρημένης αντίληψης.

Εμείς τον Θεό Τον τρώμε και Τον πίνουμε, έτσι Τον γνωρίζουμε. Ο Παπαδιαμάντης έχει αυτό που, καταχρηστικά ονομάζουμε, «μεταφυσικό στοιχείο», γιατί δεν είναι μετα-

Ο Παπαδιαμάντης αντιλαμβάνεται όλη την ζωή ως εκκλησία. Όλοι οι άνθρωποι είναι μέλη ενός σώματος, του σώματος του Χριστού. Ακόμα και επιλήσμονες αν είναι, ακόμη και αμαρτωλοί, είναι μέλη του σώματος.

πος να κοινωνήσει, είναι να πάει σε μια ταβέρνα. Αν δείτε τους διαλόγους που γίνονται σ' αυτές τις ταβέρνες, θα πείτε ότι είναι σαν να πηγαίνει στην Ακαδημία του Πλάτωνα και να κουβεντιάζει με όλους τους περι-

φραση, ότι έγραφε τη λέξη «Θεός» με κεφαλαίο θήτα. Στον Λαμπριάτικο «Ψάλτη», αναγκάζεται να κάνει μια απολογία, τρόπον τινά, σε κάποια κατηγορία που του έγινε, γιατί τόλμωσε να πει τον Ιουλιανό τον παρα-

φυσικό, αλλά ιερό. Δεν τα αγαπάει αυτά τα πράγματα, επειδή πρέπει να τα αγαπήσει, επειδή του έμαθε ο πατέρας του να τα αγαπάει. Είναι η ζωή του, ζει με αυτά τα πράγματα, μέχρι το τέλος. Όταν έφτασε στις τε-

«Όπου και να σας βρίσκει το κακό, αδελφοί,/ όπου και να θολώνει ο νους σας, μνημονεύετε Διονύσιο Σολωμό,/ και μνημονεύετε Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη.»

Οδυσσέας Ελύτης

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

λευταίες του στιγμές και του είπαν να του φέρουν τον γιατρό, είπε «άλλον να μου φέρετε πρώτα». Τα τελευταία λόγια του ήταν, αυτό το περίφημο δοξαστικό της εορτής των Φώτων, όπου καταθέτει εμμέσως την ελπίδα ότι και αυτός μπόρεσε να αγγίξει την κεφαλή του Δεσπότη Χριστού, όπως ο Ιωάννης ο Πρόδρομος. Ο Παπαδιαμάντης αντιλαμβάνεται όλη την ζωή ως εκκλησία. Όλοι οι άνθρωποι είναι μέλη ενός σώματος, του σώματος του Χριστού. Ακόμα και επιλήσμονες αν είναι, ακόμη και αμαρτωλοί, είναι μέλη του σώματος. Έτσι τους προσεγγίζει. Δείτε πώς προσεγγίζει τη «Φόνισσα»· ούτε την δικαιώνει, αλλά ούτε και παίρνει θέση κριτή απέναντί της. Την βλέπει να πνίγεται, έχοντας περιγράψει προηγουμένως ότι δεν φταίει αυτή, αλλά «το προικίο της», δηλαδή ο τρόπος που την μεγάλωσαν η μάνα της, ο πατέρας της, τα παιδιά της, ο άτακτος γιος της, η κοινωνία. Όλα αυτά γέννησαν την «Φόνισσα». Μάλιστα είναι χαρακτηριστικό ότι στη «Φόνισσα», την ώρα που την κυνηγάνε οι τακτικοί, οι χωροφύλακες, για να την πιάσουν, σε τρεις πολύ δύσκολες στιγμές που πάει να παλαβώσει, σταματάει και κάνει νοερά προσευχή η οποία την ηρεμεί, την ειρηνεύει. Τέτοιες προσεγγίσεις έχει ο Παπαδιαμάντης.

«Π»: Το έργο του Παπαδιαμάντη έγινε επίσης αντικείμενο έντονης κριτικής. Οι επικριτές του εστίασαν κυρίως στα εξωτερικά στοιχεία, καθαρεύουσα, λιγοστοί χαρακτήρες, ηθογραφία και τον χαρακτηρισμό απόκοσμο, τυπολήτρη, δειλό κ.α.

Δ. Μ.: Αυτή η κριτική απηχεί τη θέση του Δημαρά, του εκπροσώπου του Διαφωτισμού στην Ελλάδα. Όταν λέμε Ελληνικός Διαφωτισμός εννοούμε, άθεος Διαφωτισμός. Αυτό που ενοχλεί τη σχολή του Διαφωτισμού είναι η παρουσία της θρησκείας. Δεν μπορεί να το ανεχτεί. Γλίστρησε ο Δημαράς σε αυτή την κριτική, την οποία πήραν οι μαθη-

τές του και προσπάθησαν να συνεχίσουν. Τους ενοχλεί αυτό που έχουμε ήδη πει, ότι ο Παπαδιαμάντης δεν κρύβει την αγάπη του για τον Χριστό. Όχι την θρησκεία του, όχι την ευσέβεια του, αλλά την αγάπη του για τον Χριστό. Δεν την κρύβει! Αυτό ενοχλεί. Καταρχάς, προσπάθησαν να τον υποβιάσουν σε έναν ηθογράφο. Δεν κάνει ηθογραφία. Δεν είναι ούτε λαογράφος ούτε ηθογράφος. Το να περιγράψεις ήθη, δεν σημαίνει ότι γίνεσαι ηθογράφος. Το κλειδί είναι τα πρόσωπα και οι πράξεις κι αυτός είναι, νομίζω, ο λόγος που τον Παπαδιαμάντη δεν μπόρεσαν να τον προσεγγίσουν. Όμως, αυτό είναι σήμερα παρελθόν χωρίς αυτό να σημαίνει ότι έχει γίνει ή, αν θέλετε, επειδή έχει γίνει, της μόδας ο Παπαδιαμάντης όσοι τον προσεγγίζουν, έχουν ένα πραγματικό διάλογο μαζί του. Πολλοί παγιδεύονται. Πολλές φορές η μορφή σε παγιδεύει και χάνεις το περιεχόμενο. Η ουσία δεν είναι στη μορφή.

«Π»: Στα έργα του Παπαδιαμάντη είναι πολύ έντονο το στοιχείο της φύσης. Μάλιστα ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου τον είχε χαρακτηρίσει ως «τον μόνο, μετά τον Όμηρο, αναπαραστήσαντα με κλασική τελειότητα την Ελληνική φύση και ζωή». Πώς βιώνει ο Παπαδιαμάντης την σχέση του με την φύση;

Δ. Μ.: Τον γεννάει η φύση. Σ' αυτό το απόσπασμα που αναφέραμε «δεν θα πάψω να λατρεύω τον Χριστό μου» συνεχίζει λέγοντας «να ζωγραφώ μετά έρωτος την φύσιν». Είναι η ζωή του, βγαίνει μέσα από τη φύση ο Παπαδιαμάντης. Ωστόσο, έχει ένα χάρισμα από μικρό παιδί που δεν το έχουν όλοι. Από τα έξι παιδιά που γεννήθηκαν στην οικογένειά του, μόνο αυτός το είχε. Έχει έναν εξάδελφο, τον Αλέξανδρο Μωραϊτίδη, πολύ σημαντικό άνθρωπο και τα κείμενά του είναι εξαιρετικά. Δεν το έχει αυτό το χάρισμα όποτε περιγράφει τη φύση. Δεν του βγαίνει η περιγραφή. Ωραία μεν, αλλά βλέπεις ότι το κάνει απ' έξω. Ο Πα-

παδιαμάντης το κάνει από μέσα. Είναι μέσα στη φύση όταν την περιγράφει. Την ζει τη φύση, η φύση είναι ζωντανή στις περιγραφές του. Θέλει όμως και εκ μέρους του αναγνώστη προσπάθεια, να μπει μέσα στη φύση και να παρακολουθήσει τον Παπαδιαμάντη, να περπατήσει μαζί του. Όλες του οι περιγραφές είναι πραγματικές εκτός από τα μυθιστορήματα που είναι λίγο πεπονημένες. Στους «Εμπόρους των Εθνών», περιγράφει τον πύργο από τον οποίο έκλεψε την κοπελιά ο Βενετός, που βρίσκεται στη Νάξο. Δεν έχει πάει ποτέ στη Νάξο ο Παπαδιαμάντης, αλλά το θέμα είναι ότι ο πύργος που περιγράφει είναι πραγματικός, τον παίρνει από διαβάσματα, από ένα γαλλικό βιβλίο. Σε όλα τα άλλα, είναι πραγματικός.

«Π»: Ως επίλογο τι θα μας προτείνετε να κρατήσουμε;

Δ. Μ.: Την ξέρετε την αποστροφή του Ελύτη, έτσι; «Όπου και να σας βρίσκει το κακό, αδελφοί,/ όπου και να θολώνει ο νους σας,/ μνημονεύετε Διονύσιο Σολωμό,/ και μνημονεύετε Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη./ Η λαλιά που δεν ξέρει από ψέμα/ θα αναπαύσει το πρόσωπο του μαρτυρίου/ με το λίγο βάμμα του γλαυκού στα χείλη». Αν ταρachteίτε αυτοί οι δυο θα σας στηρίξουν, αυτό θέλει να πει ο Ελύτης. Ο Λορεντζάτος το λέει με άλλο τρόπο. Στο βιβλίο του Collectanea, βάζει ένα φανταστικό διάλογο και λέει «ποιον ποιητή προτιμάτε;», απάντηση «έζησα στην ζωή μου με πολλούς ποιητές, ολόκληρη τη ζωή μου την έζησα με τον Σολωμό». «Ποιόν πεζογράφο προτιμάτε;» και η απάντηση είναι «έζησα τη ζωή μου με πολλούς πεζογράφους, όλη μου τη ζωή την έζησα με τον Παπαδιαμάντη».

«Π»: κ. Μαυρόπουλε σας ευχαριστούμε πολύ!

Το αναμορφωτικό κίνημα των Κολλυβάδων και οι δυο Αλέξανδροι της Σκιάθου

Ο Αλέξανδρος Γκιάλας (1915-1948) είναι μια εμβληματική μορφή στο χώρο των χριστιανικών γραμμάτων, του οποίου το έργο αγγίζει μέχρι σήμερα τις ανθρώπινες καρδιές. Εκτός από την πολύ γνωστή ποιητική του δημιουργία όμως, η παρακαταθήκη του εκτείνεται και στο δοκιμιακό λόγο. Στα τέλη του 1937, με αφορμή την επικείμενη έκδοση του περιοδικού "Ακτίνες", ο π. Σεραφείμ Παπακώστας, προϊστάμενος της Αδελφότητας Θεολόγων "Ζωή", ωθεί τον Αλέξανδρο Γκιάλα να αποκαλύψει το κρυμμένο του ταλέντο. Σε αυτό το περιοδικό αναδεικνύεται το ποιητικό και γενικότερα λογοτεχνικό του τάλαντο με το ψευδώνυμο Γ. Βερίτης. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το πασχαλινό τεύχος των Ακτίνων του 1943 (έτος ΣΤ', αρ. 36).

Αφορμή για το τεύχος αυτό, ήταν το αφιέρωμα της «Νέας Εστίας» τα Χριστούγεννα του 1942, με θέμα: "Το θρησκευτικό συναίσθημα στην νεοελληνική λογοτεχνία". Είχε προηγηθεί τα Χριστούγεννα του 1941 αφιέρωμα της «Νέας Εστίας» στον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη. Ανάμεσα στα άλλα άρθρα, ο καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Δημήτριος Μπαλάνος επέκρινε τον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη για επιφανειακή θρησκευτικότητα, που διαφαίνεται δήθεν στο έργο του. Ο Γ. Βερίτης απαντά με το άρθρο "Το αναμορφωτικό κίνημα των Κολλυβάδων και οι δυο Αλέξανδροι της Σκιάθου", του οποίου αποσπάσματα παραθέτουμε:

Προβλήματα και προκαταλήψεις

«Για τη θρησκευτικότητα των δύο Αλεξάνδρων, δηλαδή του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και του εξαδέλφου του Αλέξανδρου Μωραϊτίδη, πολλοί έχουν μιλήσει. Κάποιοι όμως δεν μίλησαν αλλά και έκριναν. Και δεν έκριναν μόνο αλλά και καταδίκασαν. Και η καταδικαστική απόφασις, όπως συμβαίνει συχνά στα φιλολογικά μας ζητήματα, βγήκε και τώρα διά συνοπτικής διαδι-

κασίας... Για να γίνει όμως η τοποθέτησι αυτή χρειάζεται προσεκτική, ψύχραιμη και αμερόληπτη μελέτη της ζωής και του έργου των δύο πεζογράφων. Και πρώτα πρώτα ο καθορισμός των προβλημάτων που έχει κανείς να αντιμετωπίσει, και που πρέπει να αντιμετωπίσει, αφού μόνο από τη λύσι τους θα μπορέσει να λυθή και όλο το ζήτημα της θρησκευτικότητας των δύο Αλεξάνδρων... Είναι γνωστό πόσο η τάσι του να φανούμε μοντέρνοι μας κάμνει πολλές φορές να δεί-

χνουμε προκατάληψι για ό,τι σχετίζεται με κάτι το παραδωμένο από παλιά. Και ο Παπαδιαμάντης, άνθρωπος που στάθηκε με σεβασμό μπροστά στην παράδοση δεν είναι παράξενο αν έγινε στόχος κριτικής επηρεασμένης από παρόμοιες προκαταλήψεις...

Προς τις πηγές

Ο Παπαδιαμάντης και ο Μωραϊτίδης γεννήθηκαν στα 1851. Θα πρέπει να ανατρέξουμε εκατό χρόνια πίσω, για να βρούμε την αρχή του χριστιανικού κινήματος, της θρησκευτικής Σχολής, που πνευματικά της αναστήματα ευτύχησαν νάναι οι δύο εξάδελφοι. Βρισκόμαστε γύρω στα 1750. Τρεις μεγάλες μορφές του νεοελληνικού χριστιανισμού συναντώνται σε αυτήν την χρονολογία. Οι αρχηγοί του κινήματος είναι: ο Μακάριος ο Νοταράς, ο αρχιεπίσκοπος Κορίνθου και άγιος της Εκκλησίας μας, ο Αθανάσιος Πάριος, μεγάλος σοφός και διδάσκαλος του Γένους, και ο Νικόδημος αγιορείτης, ο πολυγραφότατος αυτός Έλληνας θρησκευτικός συγγραφέας του ΙΗ' αιώνα. Γύρω από τους τρεις αυτούς δασκάλους ένα άλλο πλήθος γνωστών και αγνώστων Ελλήνων κληρικών, μοναχών και λαϊκών εκείνης της εποχής περιστρέφεται εμπνευσμένο από τη διδασκαλία τους. Η σχολή τους είναι γνωστή με το όνομα Κολλυβάδες.

Το αναμορφωτικό κίνημα των Κολλυβάδων άρχισε στο άγιον Όρος, μια διδασκαλία που με το πνεύμα της εμμονής στην αρχαία παράδοση είχε συνδυάσει και το πνεύμα της καινοτομίας. Και της καινοτομίας αυτής επιδίωξι ήταν ίσα ίσα το σπάσιμο του κλοιού που πλέξαν οι μεταγενέστερες παραδόσεις και το ξαναγύρισμα στην αγνότητα της ζωής και τους σεβάσιμους θεσμούς της εκκλησίας.

Οι Κολλυβάδες ανέλαβαν μεγάλο αγώνα και μια υπέροχη προσπάθεια για τη ζωντανή και συνειδη-

τή συμμετοχή του λαού στην λατρεία, και μάλιστα στην εξαιρετικότερη λατρευτική εκδήλωση του χριστιανού, τη θεία Ευχαριστία, που η παρανόησι του βασικού της σκοπού και παραμέλησή της, παίρνει από τη χριστιανική ζωή το χρώμα και τη ζωντάνια και την καταντά μια ξέψυχη κι ετοιμόσβυστη σκιά.

Αξιοσημείωτη και όμοια αξιόπαινη καινοτομία των Κολλυβάδων, που θυμίζει κι αυτή αποστολικά χρόνια, ήταν κι η πρωτοβουλία που είχαν να απαγγέλουν δυνατά τις μυστικές ευχές της λειτουργίας, ώστε να τις ακούη κι ο λαός, να τελούν το μυστήριο μπρος στα μάτια όλων των πιστών, που προσκαλούντο στο τέλος όλοι, αν είχαν φυσικά προετοιμασθή, να μεταλάβουν. Επίσης τη λειτουργία των προηγιασμένων την ήθελαν να γίνεται, σύμφωνα με την αρχαία παράδοσι, το βράδυ, στη θέσι του εσπερινού, κι όχι το πρωί.

Αυτά με μια σκιαγραφία ήταν τα κύρια σημεία και τα χαρακτηριστικότερα γνωρίσματα των Κολλυβάδων. Καινοτόμοι μα κι αφοσιωμένοι στην αγνή παράδοσι, νεωτεριστές κι όμως τόσο αρχαιοπρεπτοι, νομοταγείς μα και θαρραλέοι υποστηρικτάι του σωστού και της αλήθειας. Δυστυχώς η αντίδρασις που συνήντησαν ήταν πολύ μεγάλη. Το είπαμε κιόλα: οι "υπερorthόδοξοι" είχαν σκανδαλιστή. Πολέμησαν φανατικά, με φοβερό πείσμα. Δεκαετίες ολόκληρες κράτησε ο αγώνας. Οι μεταρρυθμιισταί καταδιώχθηκαν αλύπητα. Οι οπαδοί του κατα-

διώχθηκαν... Ανάγκαστηκαν λοιπόν πολλοί από εκείνους τους ευσεβείς ανθρώπους... να σκορπιστούν στα διάφορα μέρη της Ελλάδος.

Μα ο διωγμός αυτός είχε και τις ευχάριστες συνέπειές του. Το σκόρπισμα των Κολλυβάδων σε τόσες επαρχίες, δημιουργούσεν ισάριθμες ευκαιρίες για διάδοσι του αναμορφωτικού κηρύγματός τους στον ελληνικό λαό... Στη Θεσσαλία, την Ήπειρο, την Πελοπόννησο και τα νησιά... Ένα απ' τα νησιά αυτά ήταν κι η Σκιάθος, το πολυτραγουδισμένο νησί των δύο Αλεξάνδρων. Πού να το ήξεραν οι διώκτες των Κολλυβάδων πως ο διωγμός αυτός θα χάριζε στην Ελλάδα έναν Παπαδιαμάντη κι ένα Μωραϊτίδη!

Ένας από τους Κολλυβάδες που διώχτηκαν από το Όρος, ήταν κι ο ιερομόναχος Νήφων... που με τον Σκιαθίτη Γρηγόριο Χατζησταμάτη, έγιναν δεκτοί στο νησί της Σκιάθου και ίδρυσαν κοινόβιο, το οποίο έθεσε βάσεις γερές, απάνω στις οποίες στηρίχθηκε για να εξελιχθή σ' ένα από τα λαμπρότερα πνευματικά κέντρα της χώρας μας στο ΙΘ' αιώνα... Το μοναστήρι γίνεται ένα κέντρο με ηθική ακτινοβολία και πνευματική ζωτικότητα.

Έτσι, οι προσπάθειες των ζηλωτών αυτών ανθρώπων, οι προσωπικές τους αρετές, η ενσυνείδητη ευσέβεια, έδωκε μεγάλο κύρος στο κοινόβιο του Ευαγγελισμού κι έβγαλε τη φήμη του πολύ πιο μακριά απ' τα στενά όρια του νησιού τους. Το μεγάλο αυτό πνευματικό σφρίγος βάστηξε ογδόντα χρόνια. Από

τα 1870 αρχίζει κάποια χαλάρωσι. Το κοινόβιο αρχίζει να παρακμάζει...

Αλλά η παράδοσι των Κολλυβάδων, αν είχε ατονήσει στην μονή του Ευαγγελισμού, βρήκε έναν άλλον αντάξιο φορέα στο πρόσωπο ενός πραγματικά μεγάλου ανθρώπου, του Διονύσιου του Γέροντα... Ο Διονύσιος ο περίφημος Γέροντας... είναι ο άμεσος πνευματικός πατέρας των δύο Αλεξάνδρων, που ευτυχώς κι οι δυο τους μας άφησαν γι' αυτόν άφθονα βιογραφικά και ψυχογραφικά στοιχεία.

Ο Διονύσιος και οι δύο Αλέξανδροι

Στη μνήμη και στη ψυχή των δύο πνευματικών του τέκνων, των δύο Αλεξάνδρων του, έμεινεν ανεξάλειπτη και βαθειά χαραγμένη η μορφή του... Ήτανε βλαστάρια της γενιάς του, μα και πνευματικά αναστήματα της Σχολής του. Με όλους τους μεγάλους Κολλυβάδες της Σκιάθου που αναφέραμε, οι δύο Αλέξανδροι ήτανε συγγενείς κι από μάνα κι από πατέρα.

Μα εκτός από τη στενή συγγένεια που τους ένωνε με τη μεγάλη αυτή γενεά των Κολλυβάδων, υπήρχε κι άλλη, η πνευματική σχέση, η ψυχική ενότητα που τους συνέδεε με κείνους – κι αυτή ήταν κι η πιο σημαντική. Είδαμε ποιοι δεσμοί τους ένωναν με τον πατέρα Διονύσιο. Μα οι δεσμοί τους ήσαν σφιχτοί και με τους αρχαίους Κολλυβάδες, με όλη τη Σχολή. Τη σέβονται, την τιμούν, την αγαπούν. Ξέ-

ρουν, έχουν συνείδησι πως κι αυτοί προέρχονται απ' το ίδιο κίνημα. Ο σεβασμός που τρέφουν μέσα τους για το διαφωτιστικό τούτο κίνημα είναι όσο γίνεται βαθύς. Δεν παραλείπουν ευκαιρία, κι ο ένας κι ο άλλος.

Στην έκφρασι του θαυμασμού και της ευγνωμοσύνης προς του πνευματικούς του γεννήτορας δεν υστερεί ο Παπαδιαμάντης. Μίλησε κι αυτός τόσο συχνά για τους "λόγιους Πατέρας", για την αγιοσύνη

τους, για τα σοφά τους βιβλία, για τους αναμορφωτικούς τους αγώνες... Μίλησε για τους "ιεροπρεπείς εκείνους Κολλυβάδες" και για τη μονή του Ευαγγελισμού "φυτώριον γενομένην των σεμνών της νήσου μας ιερέων τότε, οίτινες φιλάκολουθοι, απλοί, ενάρετοι, απέλαιβον της αγάπης και του σεβασμού των κατοίκων, ουδεμία προσποίησιν ή υπόκρισιν ή επιδεικτικήν κενότητα εμβλεπόντων εις τον ιεραικόν βίον των".

Και δε θα παραλείψουν, τέλος κι οι δύο μαζί να μιλήσουν μ' ευγνωμοσύνη και σεβασμό και για τον παπα-Αδαμάντιο, τον πατέρα του Παπαδιαμάντη... που δεν ήταν μόνο πατέρας και θεός των δύο Αλεξάνδρων, μα έγινε μαζί κι ο πνευματικός σύνδεσμος που ήνωσε τα δύο παιδιά με το κίνημα των Κολλυβάδων. Ανηψιός του πατρός Διονυσίου, του μεγάλου εκείνου Γέροντα έκανε από κοντά του υποτακτικός από μικρό παιδί.

Επίλογος

Είχα ακούσει πολλές φορές – κι εγώ δεν ξέρω τώρα πόσες! – ένα σωρό βρισιές για τον Παπαδιαμάντη. Τον είπαν στενοκέφαλο, οπισθοδρομικό, εχθρό της προόδου και του πολιτισμού, είπαν πως "εβάρυνε" απάνω του η συνήθεια "που σκοτώνει την ορμή και τη σκέψη". Μα κυρίως οι κριτικοί τάγραψαν αυτά, δεν του συγχωρούνε καθόλου το ότι "προσεκολλήθη ως όστρακον εις ό,τι είχε συνηθίσει από παιδικής ηλικίας". Διαβάζοντάς τα φαντάστηκα τον Παπαδιαμάντη νάναι κολλημένος σα στρείδι, ώριμος άντρας πια και λογοτέχνης, στα παραμύθια, τις προληπτικές διηγήσεις και τις δεισιδαιμονίες, που θ' άκουγε μικρό παιδί απ' τις γρνούλες του χωριού του.

Μα το ελάττωμα της περιεργείας δεν με άφησε για πολύ ικανοποιημένον απ' αυτές τις βεβαιώσεις των κριτικών. Είχα λοιπόν να μάθω, τι ήταν, πιο συγκεκριμένα, αυτά που ο Παπαδιαμάντης "είχε συνηθίσει από παιδικής ηλικίας". Κι' επειδή δεν είμαι προικισμένος με την ικανότητα, όπως ίσως άλλοι, να λύνω τέτοια ζητήματα με μόνη τη φαντασία, κάθησα κι έψαξα όποια πηγή μπόρεσα νάχω στη διάθεσί μου, ικανή να μου δώση κάποιο στοιχείο διαφωτιστικό γι' αυτό το ζήτημα, - χωρίς φυσικά να εξαντλήται ως εδώ η σχετική βιβλιογραφία. Και τι μας έδωσαν οι πηγές αυτές, που τις αξιολογώτερες σημείωσα πιο πάνω; Αντί να βρούμε στις ρίζες της θρησκευτικότητας των δύο Αλεξάνδρων μια στενοκέφαλη και οπισθοδρομική παράδοσι, βρήκαμε μπροστά μας ένα κίνημα θαυμαστό, προοδευτικό με την καλύτερη και πλουσιότερη έννοια της λέξεως – το ζωντανώτερο χριστιανικό κίνημα που ευτύχησε νάχει η Ελλάδα από τα μέσα του ΙΗ' ως τα μέσα του ΙΘ' αιώνα. Αντί να ανταμώσουμε στο δρόμο μας γέρους κληρονόμους και γραϊδία προληπτικά, όπως μας είχαν συνηθίσει να νομίζουμε κάποιοι κριτικοί, συναντηθήκαμε με μορφές ανθρώπων φλογερών, χριστιανών θερμουργών, που το αναμορφωτικό και αναπλαστικό τους κίνημα συντόνιζε θαυμάσια τη σοφή εμμονή στην αρχαία παράδοσι με την τολμηρή καινοτομία, δίνοντας το σύνθημα της επιστροφής προς τη ζωή και το πνεύμα των πρώτων χρόνων του Χριστιανισμού. Ανθρώπων, που για τη χριστιανική, την κοινωνική, την εθνική και τη μορφωτική τους δράσι, είναι πάντα άξιοι ευγνωμοσύνης όλων.

Αυτά έμαθαν, αυτά "εσυνήθισαν από της παιδικής ηλικίας" οι δύο Αλέξανδροι. Τέτοιων ανθρώπων πνευματικοί και σωματικοί απόγονοι ήσαν. Σε τέτοιων δασκάλων τα πόδια μαθήτευσαν μικροί, και με αυτό το πνεύμα γαλουχήθηκαν από τα μικρά τους χρόνια. Αν αυτά είναι "τύποι νεκροί" και "γράμμα που αποκτείνει", αν όποιος προσκολλάται σ' αυτά είναι "όστρακον", αν το να θρέψης την ψυχήν σου με τέτοιες υψηλές αρχές και να τις κρατήσεις γερά στη ζωή σου και σαν κανόνα ζωής και σαν κίνητρο δράσης, είναι στενοκεφαλιά, όπως το είπαν κατά κόρον πολλοί κριτικοί – και θεολόγοι ανάμεσα σ' αυτούς – τότε..., αλλά ας αφήσουμε τ' αστεία κι ας αφήσουμε τους κυρίους κριτικούς, γιατί έστω κι αντλώντας αποκλειστικά απ' τη φαντασία τους, μας έδωσαν την αφορμή να ψάξουμε, κι έτσι να βρούμε και να ζήσουμε για λίγο την ζωογόνο πνευματική θαλπωρή, της πραγματικά πνευματικής γενεάς, που θρέμμα της ήσαν οι δύο Αλέξανδροι.»¹

Επιμέλεια:

Παναγιώτης Παπαγεωργίου

φοιτ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, ΕΜΠ

Ελισάβετ Σαλιβέρου

φοιτ. ΤΕΑΠΗ

1. Γ. Βερίτη, «Τὸ ἀναμορφωτικὸ κίνημα τῶν Κολλυβάδων καὶ οἱ δύο Ἀλέξανδροι τῆς Σκιάθου», Ἀκτίνες ΣΤ' (1943), σελίδες 99-110

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον κ. ΓΕΩΡΓΙΟ ΚΡΑΝΙΔΙΩΤΗ, ιατρό

Ιερ-αποστολή Γιατρών στην Αφρική

Αν και η χώρα μας αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι που τολμούν να θυσιάσουν το χρόνο τους και όχι μόνο, για τους αδελφούς μας στη Αφρική. Βρεθήκαμε, λοιπόν, μαζί με ένα νέο γιατρό τον κ. Γεώργιο Κρανιδιώτη που έχει επανειλημμένως ταξιδέψει στη Αφρική για να προσφέρει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του σε ανθρώπους που τις έχουν πραγματικά μεγάλη ανάγκη. Μιλήσαμε μαζί του για τις εμπειρίες από την Αφρική, αλλά και για τη θέση ενός γιατρού σε όλη αυτή την ιστορία.

«Π»: Τελικά η Ιατρική, είναι λειτουργήμα; Ο Γιατρός πρέπει να προσφέρει;

Γ.Κ.: Εκ της φύσεώς της η ιατρική είναι προσφορά στο συνάνθρωπο. Πάντοτε έτσι ήταν από αρχαιότατων χρόνων, αλλά μέσα στο Ευαγγέλιο και μέσα στο χριστιανικό κήρυγμα θα έλεγα πως η προσφορά αυτή και η διακονία προσλαμβάνει μια μορφή ακόμα πιο έντονη. Αναφέρω κάποια λόγια του Αγ. Λουκά, Αρχιεπισκόπου Κριμαίας, ο οποίος σχολιάζοντας ένα χωρίο του κατά Λουκά ευαγγελίου κάνει κάποιες σκέψεις. Το χωρίο έχει ως εξής: “Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς

αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας,” και γράφει ο Αγ. Λουκάς «έχετε ποτέ σκεφτεί ότι ο Κύριος έστειλε τους μαθητές του όχι μόνο να κηρύττουν αλλά και να θεραπεύουν τους ασθενείς; Αν ο Κύριος θεωρούσε την θεραπεία των ασθενών έργο τόσο σημαντικό, ώστε το έβαζε σε μια σειρά με το κήρυγμα του ευαγγελίου, τότε αυτό σημαίνει ότι είναι ένα από τα σπουδαιότερα ανθρώπινα έργα » και συνεχίζει ο Άγιος «γιατί οι αρρώστιες είναι ο μεγαλύτερος πόνος και το μεγαλύτερο πρόβλημα της ανθρωπότητας και το πρώτο από τα έργα της ελεημοσύνης είναι η θεραπεία των ασθενών ». Βλέπουμε λοιπόν πως η Ιατρική είναι ένα από τα σπουδαιότερα έργα και το πρώτο έργο της ελεημοσύνης. Θεωρώ λοιπόν προνόμιο το ότι είμαι γιατρός, το θεωρώ ευλογία του Θεού. Προσωπικά μου αρέσει πολύ η Ιατρική ως επιστήμη, ως αντικείμενο, αλλά νομίζω είναι προνόμιο για έναν άνθρωπο να είναι γιατρός, γιατί μπορεί να εκυλίξει τη διακονία του και την αγάπη του προς το συνάνθρωπο και ευ-

χαριστώ το Θεό που είμαι γιατρός.

«Π»: Ποια η θέση σας για την ιεραποστολή σήμερα; Πιστεύετε πως βρίσκεται σε καλό στάδιο; Αυτό που είπε ο Χριστός: “πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος”, γίνεται πράξη;

Γ.Κ.: Νομίζω πως από το '60 και μετά υπάρχει μια άνθιση της Ιεραποστολής και όσο περνάνε τα χρόνια, θα 'λεγα πως τα πράγματα γίνονται καλύτερα. Δηλαδή, πολλοί άνθρωποι ασχολούνται με την Ιεραποστολή, αυξάνονται τα ιεραποστολικά κλιμάκια, όλο και περισσότεροι άνθρωποι κατηχούνται, βαπτίζονται, δε χρειάζεται να είμαστε απαισιόδοχοι. Η Ιεραποστολή έχει μπει σε ένα δρόμο! Από κει και πέρα βέβαια χρειάζεται πολλή προσοχή, πολλή δουλειά, χρειάζεται αφιέρωση, χρειάζονται άνθρωποι να δώσουν τη ζωή τους για αυτό το σκοπό, ο οποίος σκοπός της Ιεραποστολής είναι συνυφασμένος με την ίδια την έννοια της εκκλησίας, δηλαδή η εκκλησία από τη στιγμή που ιδρύθηκε από τον Χριστό και έπειτα η συνέχεια από τους Αποστόλους, ιδρύθηκε ως αποστολή, ως ιεραποστολή. Μια εκκλησία η

οποία είναι κλεισμένη στον εαυτό της -και δυστυχώς υπάρχουν και κάποιες τέτοιες τάσεις μέσα στην εκκλησία μας, δηλαδή υπάρχει μια νοοτροπία που λέει ας μείνουμε εδώ που είμαστε και ας εμπλουτίσουμε αυτό που ζούμε - αυτό όμως δεν είναι εκκλησία! Η εκκλησία είναι εξ ορισμού αποστολή, δε γίνεται να γευόμαστε εμείς τον Χριστό και άλλοι να Τον στερούνται, να μην Τον γνωρίζουν!

«Π»: *Τι σας έκανε να θέλετε να πάτε στην Αφρική;*

Γ.Κ.: Θα έλεγα πως υπήρχαν ανώτερα κίνητρα και κατώτερα κίνητρα. Ως ανώτερα ήταν η αγάπη για αυτούς τους ανθρώπους και την ιατρική. Ως κατώτερα η περιέργεια, η φιλική σχέση με κάποιους ανθρώπους που στελεχώνουν τα κλιμάκια που πάνε στην Αφρική. Επιστρέφοντας από εκεί, το σίγουρο είναι πως το ταξίδι εκεί και η αποστολή μας εκεί, ήταν κάτι που μου άλλαξαν τη ζωή.

«Π»: *Μιλήσατε για τα κλιμάκια. Γνωρίζουμε πως τον τελευταίο καιρό ορισμένοι γιατροί, έχουν αρχίσει μια προσπάθεια - είναι το Κ.Ε.Δ.Α.Σ.¹ - που οργανώνονται και κατεβαίνουν στην Αφρική ώστε να βοηθήσουν τον εκεί κόσμο. Συνεργάζεστε με κάποιον ορθόδοξο φορέα εκεί;*

Γ.Κ.: Ναι, βέβαια! Με την τοπική εκκλησία. Συγκεκριμένα, έχω πάει στη Βορειοδυτική Τανζανία, είναι η Μπτρόπολη Μουάντσα, πρόκειται για μια τεράστια περιοχή, κοντά στη λίμνη Βικτόρια. Εκεί υπάρχει ορθόδοξη εκκλησία, γίνεται ιεραποστολή, βαπτίζονται άνθρωποι. Υπολογίζεται πως στη Μπτρόπολη αυτή υπάρχουν περί τους 40.000 ορθόδοξους χριστιανούς πιστούς. Έχουμε συνεργασία με τον τοπικό μητροπολίτη τον κκ. Ιερώνυμο, ο οποίος μάλιστα είναι και ιθαγενής, είναι αφρικανός. Στη Μπουκόμπα, η οποία είναι μια μικρή πόλη της λίμνης Βικτόρια και υπάγεται στη Μπτρόπολη της Μουάντσα, έχει χτιστεί ένα νοσοκομείο από το ΚΕΔΑΣ. Το νοσοκομείο αυτό χτίστηκε εξ αρχής, έχει εξοπλιστεί πλήρως και αναμένεται η πλήρης λειτουργία του με ντόπιο προσωπικό, διότι όπως καταλαβαίνετε το πρόβλημα δεν λύνεται με το να πηγαίνουν τα δικά μας κλιμάκια κάθε τόσο. Το θέμα είναι να υπάρχουν άνθρωποι ιθαγενείς και να λειτουργούν το νοσοκομείο συνεχώς. Βέβαια αυτό είναι πάρα πολύ δύσκολο, καθώς στην Τανζανία δεν μπορείς εύκολα να βρεις νοσηλευτές και γιατρούς, αυτές οι ειδικότητες εκεί σπανίζουν, αλλά ελπίζουμε, ευχόμαστε και προσευχόμαστε στον Θεό να βρεθούν και το νοσοκομείο να λειτουργήσει κανονικά.

Επειδή δεν υπάρχουν εκεί δυστυχώς ειδικοί γιατροί, ο στόχος είναι να πηγαίνουν κλιμάκια ειδικών από την Ελλάδα ώστε να επιλύουν κάποια πιο σύνθετα προβλήματα.

«Π»: *Πώς αντέδρασαν αρχικά οι ντόπιοι στο έργο σας αυτό; Πώς σας αντιμετωπίζουν τώρα;*

Γ.Κ.: Οι ντόπιοι φυσικά μας βοήθησαν και, λόγω των πολλών προβλημάτων που έχουν εκεί, μας αντιμετώπισαν ως σωτήρες. Η παρουσία λευκών ιατρών ισοδυναμεί με την παρουσία του Θεού επί γης! Οι άνθρωποι εκεί περιμένουν πάρα πολλά από μας, έχουν προβλήματα, μάς δείχνουν εμπιστοσύνη και φυσικά μάς καλοδέχονται, μάς φιλοξενούν, συνεργάζονται μαζί μας και, δόξα τω Θεώ, για ό,τι χρειαστούμε έχουμε καλή συνεργασία. Βέβαια, η ιεραποστολική εργασία στην Αφρική εκ των πραγμάτων έχει κάποια προβλήματα, τα οποία σχετίζονται και με τη διαφορετική κουλτούρα των ανθρώπων εκεί. Δεν είναι τόσο ενεργητικοί και αποτελεσματικοί όπως οι Ευρωπαίοι, έχουν άλλους ρυθμούς, υπάρχει πολύ διαφθορά στην κρατική εξουσία, οπότε χρειάζεται πολύ διάκριση, προσοχή και προσπάθεια για να μπορέσει κανείς να διοχετεύσει τη βοήθεια σωστά. Μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, διάφορες οργα-

1 Το ΚΕΔΑΣ, Κέντρο Διεθνούς Αλληλεγγύης και Συνεργασίας «Άγιοι Κοσμάς και Δαμιανός» είναι ένα επιστημονικό και φιλανθρωπικό σωματείο του οποίου τα μέλη είναι κυρίως γιατροί και δραστηριοποιείται σε χώρες της Αφρικής σε συνεργασία με τις Ορθόδοξες Τοπικές Εκκλησίες, με σκοπό την παροχή ιατρικής και εκπαιδευτικής βοήθειας.

νώσεις του Δυτικού κόσμου έδωσαν αμύθητα ποσά, πολλά εξ αυτών σπαταλήθηκαν χωρίς να παραχθεί το αντίστοιχο αποτέλεσμα και κατέληξε η Αφρική να θεωρείται ο πίκτος των Δαναΐδων. Τα τελευταία χρόνια παγκοσμίως υπάρχει μια αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο η βοήθεια πρέπει να δίνεται και αυτό προσπαθούμε και εμείς ως ΚΕΔΑΣ, να δίνεται η βοήθεια όσο γίνεται πιο αποτελεσματικά, χωρίς να σπαταλούνται χρήματα που δε θα πιάσουν τόπο.

«Π»: Παρακολούθησα πριν λίγο καιρό ένα ντοκιμαντέρ για την Ιεραποστολή στη Μαδαγασκάρη. Οι άνθρωποι εκεί είναι ευτυχισμένοι με τα «λίγα» που διαθέτουν, γιατί έχουν το Χριστό στη ζωή τους, σε αντίθεση με τον «ανεπτυγμένο» κόσμο που απολαμβάνει πολλές ανέσεις. Στην Τανζανία, από την εμπειρία σας, πιστεύετε ότι οι άνθρωποι αποδέχονται το Χριστό ως το Φως, την Αλήθεια και τη Ζωή; Βρίσκουν σε Αυτόν τη χαρά και την ευτυχία;

Γ.Κ.: Οι άνθρωποι στην Αφρική έχουν δίψα για το Θεό και αισθάνονται πληρότητα από την παρουσία του Θεού στη ζωή τους. Θα λέγα ότι έχουν μεγαλύτερη αθωότητα και αγνότητα από τους ανθρώπους του δυτικού κόσμου. Μια βασική διαφορά που παρατηρεί κάποιος από την πρώτη στιγμή που θα βρεθεί στην Αφρική είναι ότι εκεί οι άνθρωποι, παρά τα τόσα βάσανα και τις άθλιες (από υλικής πλευ-

ράς) συνθήκες ζωής, είναι ευτυχισμένοι. Είναι ευτυχισμένοι, γιατί έχουν μία άλλη κουλτούρα: Ζουν για το σήμερα, δεν έχουν άγχος, δε σκέπτονται το μέλλον, δε σχεδιάζουν. Εκεί γίνεται πράξη αυτό που λέμε στην Κυριακή προσευχή «τον άρτον ημών τον επιούσιον». Οι άνθρωποι δεν κάνουν μεγαλεπήβολα σχέδια, δε σκέφτονται αν τον επόμενο χρόνο θα 'χουν αγοράσει σπίτι, πού θα πάει το παιδί τους να σπουδάσει, πώς θα πληρώσουν το δάνειο. Ζουν για το σήμερα. Ακόμη και η έννοια του χρόνου είναι διαφορετική στην Αφρική. Κατ' ουσίαν, δεν υπάρχει μέλλον! Οι άνθρωποι εκεί ζούνε για το παρόν. Και αυτό τους κάνει ευτυχισμένους. Δεν έχουν τις έγνοιες, το άγχος, τις μέριμνες, όλα αυτά που συσκοτίζουν το βίο του ανθρώπου στο δυτικό κόσμο και τελικά τον απομακρύνουν από το Θεό.

«Π»: Κλείνοντας, υπάρχει κάτι από την όλη σας εμπειρία της ιεραποστολής στην Αφρική που σας έχει κάνει περισσότερη εντύπωση και θα θέλατε να μοιραστείτε μαζί μας;

Γ.Κ.: Έζησα πολλές εμπειρίες, τι να πρωτοπεί κανείς... Ένα περιστατικό με συγκίνησε ιδιαίτερα την τελευταία φορά που είχα επισκεφτεί τη χώρα. Ο αφρικανός γιατρός με τον οποίο συνεργαζόμαστε εκεί, ο Dr. David, φεύγοντας, μας συνόδευσε μέχρι το αεροδρόμιο και μου ζήτησε, αν ήταν δυνατό, να του στείλω μερικές φω-

τογραφίες από αυτές που είχαμε τραβήξει. Εκείνη τη στιγμή συγκινήθηκα, γιατί συνειδητοποίησα το γεγονός ότι καθένας από εμάς είχε από μία φωτογραφική μηχανή και βγάλαμε φωτογραφίες διάφορα ωραία τοπία που βλέπαμε, καθώς και τους ανθρώπους που συναναστρεφόμασταν, χωρίς να μας περνάει από το μυαλό, ότι η φωτογραφική μηχανή που ο καθένας από εμάς είχε, κοστίζει τόσο όσο ο μισθός αυτού του ανθρώπου για ένα χρόνο! Αυτό το πράγμα κυριολεκτικά με συγκίνησε, κατάλαβα τι χάος μας χωρίζει από αυτούς τους ανθρώπους και πόσο υπόλογοι είμαστε στο Θεό για το γεγονός ότι αυτοί οι άνθρωποι είναι στην ανέχεια και στα βάσανα.

«Π»: Ευχαριστούμε πάρα πολύ για αυτά που μας είπατε. Είναι σημαντική η εμπειρία σας και ελπίζω ότι θα βοηθηθούν και οι αναγνώστες μας.

Γ.Κ.: Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ για την πρόσκληση και για τη συζήτηση που είχαμε μαζί για το συγκεκριμένο θέμα.

«Π»: Καλή δύναμη στο έργο σας.

Γ.Κ.: Ευχαριστώ πολύ.

Επιμέλεια:

Αγγελική Καλκάνη

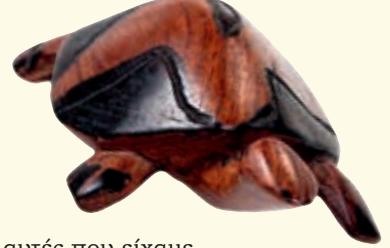
φοιτ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών

@ Μηχανικών Υπολογιστών ΕΜΠ

Μαριάννα Νανά

Διπλωματούχος Αρχιτέκτων

Μηχανικός ΕΜΠ

Οι άνθρωποι δεν κάνουν μεγαλεπήβολα σχέδια, δε σκέφτονται αν τον επόμενο χρόνο θα 'χουν αγοράσει σπίτι, πού θα πάει το παιδί τους να σπουδάσει, πώς θα πληρώσουν το δάνειο. Ζουν για το σήμερα. Ακόμη και η έννοια του χρόνου είναι διαφορετική στην Αφρική. Κατ' ουσίαν, δεν υπάρχει μέλλον!

Jacqueline de Romilly

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

«Έφυγε σε ηλικία 97 ετών η μεγάλη ελληνίστρια και ακαδημαϊκός Ζακλίν ντε Ρομιγύ, η οποία υπήρξε η πρώτη γυναίκα καθηγήτρια του College de France ».

Σε αυτή την λιτή αναφορά σχετικά με τον θάνατο της Ζακλίν ντε Ρομιγύ στις 18 Δεκεμβρίου του 2010 αρκέστηκαν τα μέσα ενημέρωσης της χώρας μας, «στριμώχνοντας» την είδηση σε μια τηλεοπτική ζώνη, όπου η πλειονότητα των ανθρώπων είναι παραδομένη στην αγκαλιά του Μορφέα. Οι ώρες της μεγάλης τηλεθέασης – στον τόπο μας και όχι μόνο – δεν «χωράνε»

μία παγκόσμια μορφή (με ελληνική παιδεία), γιατί απλά δεν «πουλάει».

Η Ζακλίν ντε Ρομιγύ γνώριζε πολλά πράγματα για την Ελλάδα, την ελληνική γλώσσα και εμάς τους Έλληνες.

Εμείς οι Έλληνες άραγε, τι γνωρίζουμε για εκείνη;

Η Ζακλίν ντε Ρομιγύ γεννήθηκε στις 26 Μαρτίου του 1913 στην πόλη Σαρτρ. Ο Εβραίος πατέρας της σκοτώθηκε στο μέτωπο, όταν η Ζακλίν ήταν ενός έτους. Τη μεγάλωσε η μητέρα της, μυθιστοριογράφος.

Σπούδασε Λατινικά και Αρχαία

Ελληνικά στο Lycee Moliere. Σε ηλικία μόλις 17 ετών, γίνεται η πρώτη γυναίκα υποψήφια στο Concours General της Γαλλίας (γενικές εξετάσεις για αριστούχους). Στην συνέχεια γίνεται η πρώτη γυναίκα καθηγήτρια στο περίφημο College de France και η δεύτερη γυναίκα ακαδημαϊκός στη Γαλλική Ακαδημία, μετά την Μαργκερίτ Γιουρσενάρ. Μεταφράστρια των Ελλήνων κλασικών στα γαλλικά, η Ζακλίν ντε Ρομιγύ δημοσίευσε πλήθος μελετών για την αρχαία ελληνική γραμματεία και ιστορία, ενώ δίδαξε ως καθηγήτρια της αρχαίας

ελληνικής γραμματείας στα πανεπιστήμια της Λιλ, της Σορβόνης και στο College de France. Κατά τη διάρκεια της καριέρας της ανακηρύχθηκε διδάκτωρ σε μερικά από τα μεγαλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου, ανάμεσα στα οποία αυτά της Οξφόρδης, του Δουβλίνου, του Μόντρεαλ, του Γέιλ, και των Αθηνών. Το 1995 της δόθηκε η ελληνική υπηκοότητα και το 2001 ανακηρύχθηκε πρέσβειρα του Ελληνισμού.

Με τον θάνατο της, η Ζακλίν ντε Ρομιγύ άφησε πίσω της

εκτός των άλλων ένα σημαντικό έργο για την Αθήνα του 5ου αιώνα απ' όπου «ξεκίνησαν όλα»: η φιλοσοφία, η ιστορία, η τραγωδία, η κωμωδία, οι σοφιστές. Γεμάτη θαυμασμό για την εποχή εκείνη, μελέτησε τον Θουκυδίδη, που τη γοήτευσε με την ωραιότητα και την ευαισθησία του λόγου του, τον οποίο αποκαλούσε «έναν από τους άνδρες της ζωής της», ενώ μελέτησε επίσης τον Όμηρο, τον Αισχύλο, τον Ευριπίδη. Όσοι συνάντησαν αυτήν τη μικροκαμωμένη γυναίκα με τα μπλε μάτια και τα λευκά μαλλιά, διαπίστωσαν ότι **τα ελληνικά την έκαναν ευτυχισμένη**, ότι τη διέκρινε μια βαθιά εσωτερική γαλήνη και ότι ήταν ένας άνθρωπος παθιασμένος και με χιούμορ παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια ήταν τυφλή.

«Είναι μια μεγάλη απώλεια για τη χώρα μας. **Ήταν μια γυναίκα που αφιέρωσε όλη τη ζωή της στην ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό, γιατί θεωρούσε ότι ήταν μια εκπαίδευση στην κατανόηση της ελευθερίας του ατόμου, στην προσήλωση στη δημοκρατία**» δήλωσε η Ελέν Καρέρ ντ' Ανκός, ισόβια γραμματέας της Γαλλικής Ακαδημίας. «Υπέφερε πολύ εδώ και μερικές δεκάδες χρόνια από το γεγονός ότι έβλεπε να φθίνει η μελέτη της ελληνικής γλώσσας και αυτό της προκαλούσε τεράστιο πόνο» πρόσθεσε η Ντ' Ανκός, η οποία πιστεύει ότι ο καλύτερος φόρος τιμής για την Ζακλίν ντε Ρομιγύ «θα ήταν να δοθεί εφεξής μεγαλύτερη σημασία στην ελληνική γλώσσα, την οποία υποστήριξε περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον στη χώρα μας».

Η απώλεια της Ζακλίν ντε Ρομιγύ μας προκαλεί να αναρωτηθούμε πόσες ευθύνες έχουμε εμείς οι Έλληνες για τη γλώσσα μας και πόσο αδιάφοροι στεκόμαστε απέναντι σε αυτό που ονομάζουμε «ελληνικά».

Από τη μία οι νέες μορφές επικοινωνίας με τα SMS και τα forums του διαδικτύου, όπου δεσπό-

ζουν τα λεγόμενα “greeklish” και τα ανορθόγραφα ελληνικά. Από την άλλη τα νέα σχολικά εγχειρίδια και η αναποτελεσματική θύελλα αντιδράσεων εναντίον τους. Όλα αυτά προδίδουν μια κατάσταση μάλλον απογοητευτική, ενώ μας κάνουν να αναρωτιόμαστε: «Τι κάνουν τελικά όλοι αυτοί οι υπεύθυνοι που πλαισιώνουν επιτροπές παιδαγωγικών ινστιτούτων και άλλων πομπωδών σχημάτων».

Στο εντελώς πρόσφατο βιβλίο της *Μαθήματα ελληνικών*, που στα γαλλικά είχε κυκλοφορήσει το 2008 και στα ελληνικά το 2009 και που η τυφλή πια Ζακλίν ντε Ρομιγύ είχε γράψει μαζί με τη μαθήτριά της Μονίκ Τρεντέ, η μεγάλη ελληνίστρια μας είχε κάνει μια ένεση αισιοδοξίας. Εκεί που νομίζαμε ότι τα ελληνικά είχαν πεθάνει, η Ζακλίν ντε Ρομιγύ μας είπε ότι η κρίση των ελληνικών, που είναι ταυτόχρονα και μια κρίση των ανθρωπιστικών σπουδών, θα είναι σύντομη και θα παρέλθει γρήγορα. «**Όπως και να 'χει- και για να παραμείνουμε στην εκπληκτική ιστορία μιας εξελικτικής πορείας που μας οδηγεί από τον 15ο αιώνα π.Χ. μέχρι τον 21ο- το σίγουρο είναι πως σαστίζει κανείς μπροστά στη δύναμη με την οποία διαδόθηκε η ελληνική γλώσσα μέσα από τόσες κρίσεις και αναγεννήσεις**» έγραφε.

Το βάρος, λοιπόν, πέφτει τώρα σε μας. Εμείς πρέπει να συμβάλλουμε στην διατήρηση ατόφιας της ελληνικής γλώσσας. Εμείς πρέπει να συμβάλλουμε στην καταγραφή της ιστορίας μας.

Ας πάρουμε εμείς αυτή τη φορά την πένα, κι ας γράψουμε εμείς οι ίδιοι την δικιά μας ιστορία.

Η ιστορία άλλωστε θα μας κρίνει...

Επιμέλεια:

Κωνσταντίνος Λιώνης
φοιτ. Τμ. Οικονομικής Επιστήμης
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

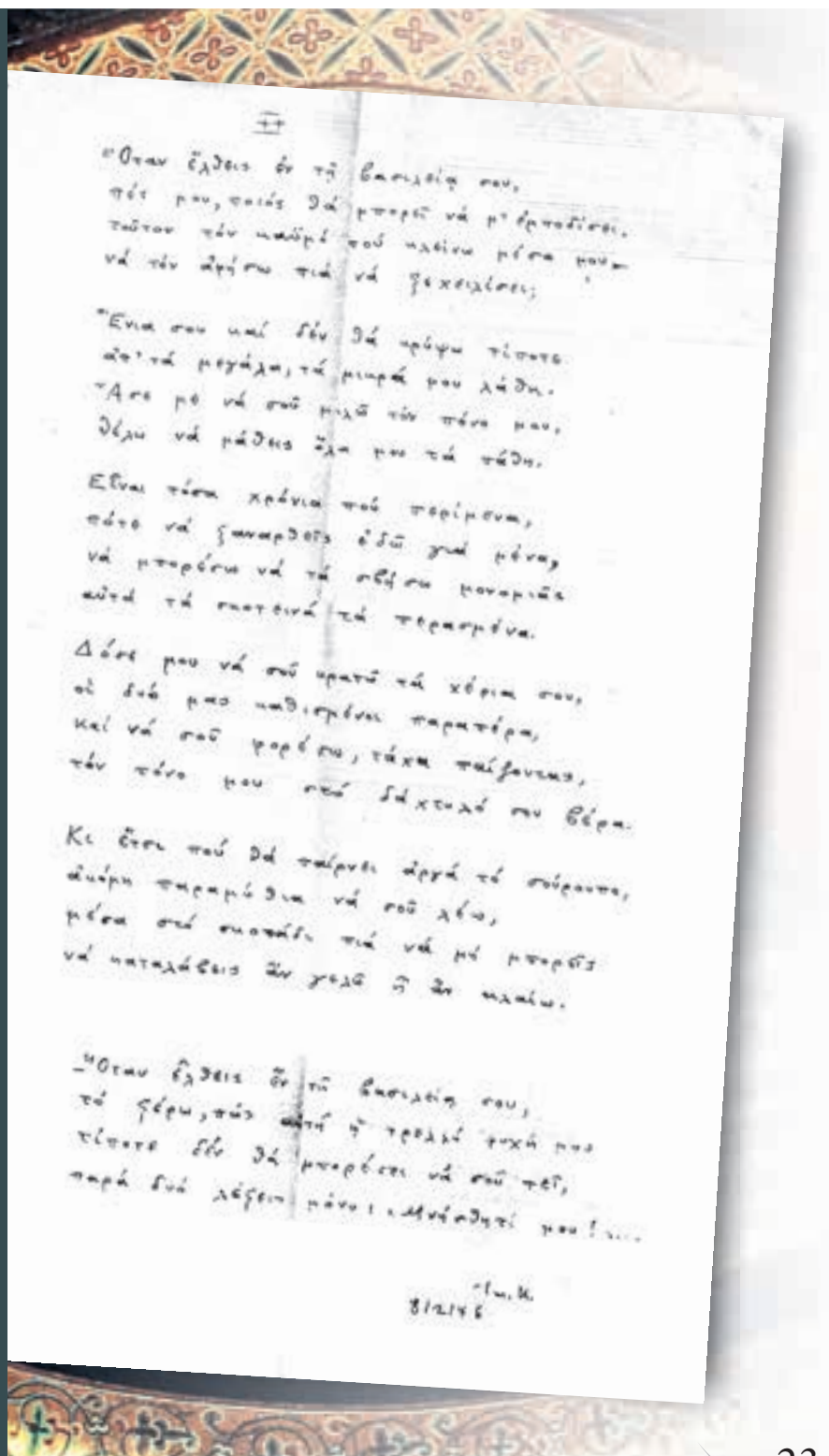
“Όταν ἔλθεις ἐν τῇ βασιλείᾳ σου

Ο Αντώνης Σαμαράκης (1919-2003) υπήρξε μεγάλος λογοτέχνης. Ήταν ένα ανήσυχο πνεύμα, ασυμβίβαστο· ένας αναζητητής της μυστικής ομορφιάς. Ξεκίνησε τα πρώτα βήματά του από την κίνηση της Ζωής, έγραψε τα πρώτα ποιήματά του στο περιοδικό Ακτίνες (με το ψευδώνυμο “Ιωσήφ Κυπριανός”). Κατόπιν, όμως, στην ζωή του ακολουθήθηκε άλλο δρόμο και δεν φαίνεται ότι προς το τέλος της ζωής του μίλησε για πίστη στον Θεό και για την Εκκλησία..

Έδειχνε μεγάλη ευαισθησία στον ανθρώπινο πόνο, πράγμα το οποίο φαίνεται έντονα στα βιβλία του. Αλλά περισσότερο –γιατί κανείς κρίνεται από αυτά που κάνει παρά από αυτά που γράφει- φαίνεται στην προσέγγισή του προς τους νέους. Εμπνευστής και ιδρυτής της Βουλής των Εφήβων έθεσε την ωριμότητα και τις διασυνδέσεις του διεθνώς στην υπηρεσία αυτού του οράματος.

Τα ποιήματα του Αντώνη Σαμαράκη είναι γραμμένα τις δεκαετίες του ‘30 και του ‘40. Στον ποιητικό λόγο, μάλιστα, τη δεκαετία του ‘30 πρωτοστάτησε στην έκδοση τόμου με ποιήματα για παιδιά από τις εκδόσεις Δαρμασκός, άκρως πρωτοποριακού για την εποχή του.

Είναι πολύ κολακευτικό για την «Π» να παρουσιάζει ένα ανέκδοτο ποίημά του. Ευχαριστούμε πολύ τον Ι.Ζ. που μας το παραχώρησε. Το παραθέτουμε αυτούσιο με τον γραφικό του χαρακτήρα!

Χριστός Ανέστη, Χαρά μου ! *

* Χαιρετισμός του Οσίου Σεραφεΐμ του Σάρωφ προς όλους τους επισκέπτες του

«Χαίρετε» (Ματθ. κη', 9), «**Χαίρετε** καὶ ἀγαλλιᾶσθε» (Ματθ. ε', 12), «**Χαίρετε ἐν** Κυρίῳ» (Φιλ. γ', 1), «**Χαίρετε ἐν** Κυρίῳ πάντοτε». «Καὶ **πάλι** θά σας τὸ **πῶ**: Χαίρετε» (Φιλ. δ', 4), «Χαίρετε **μαζὶ** μὲ **ὅλους** **ἐκείνους** ποὺ χαίρονται», «Χαίρετε, **εἰρηνεύετε** καὶ **παρηγορεῖτε** ὁ ἕνας τὸν ἄλλο» (β' Κορ. γ', 11), «Χαίρετε μ' **ἐλπίδα**» (Ρωμ. ιβ', 12). Κι ὅλα αὐτά....
... «Γιατί ὁ **Χριστός ἀνέστη**»

(Ρωμ. ιδ', 9)

Κανείς να μη φοβάται το θάνατο, γιατί μας ελευθέρωσε απ' αυτόν ο θάνατος του Σωτήρα.
Αναστήθηκε ο Χριστός και κατατροπώθηκαν οι δαίμονες.

Αναστήθηκε ο Χριστός και χαίρονται οι Ἄγγελοι.
Αναστήθηκε ο Χριστός και ζωὴ βασιλεύει.

(ἀπὸ τὸν κατηχητικό λόγο του
αγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου)

Ἡ Ανάσταση τοῦ Κυρίου εἶναι ανανέωση, αναζώωση, ανάπλαση και επιστροφή στην αθάνατη ζωὴ.

(ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς)

Ἡ Ανάσταση εἶναι ἡ ἀπαρχὴ τῆς ἀναμορφωμένης κτίσεως.

(ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας)

Χτες σταυρωνώμουν μαζί με το Χριστό, σήμερα δοξάζομαι μαζί Του. Χτες γινόμουν νεκρός μαζί Του, σήμερα γίνομαι ζωντανός μαζί Του. Χτες θαβόμουν μαζί Του, σήμερα ανασταίνομαι μαζί Του... Ἀς γίνουμε ὅπως ὁ Χριστός, γιατί και ὁ Χριστός ἐγίνε ὅπως εμεῖς. Ἀς γίνουμε θεοὶ γι' Αὐτόν, ἐπειδὴ κι Εκείνος ἐγίνε ἄνθρωπος γιὰ χάρι μας.

(ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)

Ἀνάμεσα στα θαύματα ἡ Ανάσταση τοῦ Κυρίου εἶναι τὸ μεγαλύτερο θαῦμα! Ὅλα τὰ ἄλλα θαύματα πηγάζουν ἀπὸ αὐτὸ και συνοψίζονται σὲ αὐτό...

(ἅγιος Ἰουστίνος Πόποβιτς)

Ἀλλ' ὦ Πάσχα, τὸ μέγα και ἱερό, ποὺ καθαρίζεις τὸν κόσμο ὅλο! Γιατί θα σου μιλήσω σαν κάτι ἐμπυχο. Ὡ Λόγε Θεοῦ και φῶς και ζωὴ και σοφία και δύναμη! Γιατί χαίρομαι μ' ὅλα σου τὰ ονόματα! Ὡ γέννημα κι ὁρμὴ και σφραγίδα τοῦ μεγάλου νοῦ! Ὡ Λόγε ποὺ νοεῖσαι κι ἄνθρωπε ποὺ φαίνεσαι, ὁ ὁποῖος φέρεις τὰ πάντα προσδεδεμένα στο λόγο τῆς δυνάμεώς σου!

(ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος)

Αλλά θα ρωτήσει κάποιος: Πώς ανασταίνονται οι νεκροί; Ω, τι απιστία! Ω, τι ανοησία! Αυτός που μετέτρεψε με μόνη τη θέλησή του το χώμα σε σώμα, δε θα αναστήσει πολύ ευκολότερα, μόνο με τη θέλησή Του, αυτό που δημιουργήθηκε και έπαθε αποσύνθεση; Λοιπόν, να θεωρήσεις ότι τα σπέρματα θάβονται μέσα στα αυλάκια του χωραφιού, ως μέσα στους τάφους. Ποιός είναι αυτός που έβαλε μέσα σ' αυτά ρί-

ζες, καλάμια και φύλλα και στάχυα; Δεν είναι ο Δημιουργός του σύμπαντος; Δεν τα έβαλε η προσταγή αυτού που τα κατασκεύασε όλα; Πίστευε, λοιπόν, ότι έτσι θα γίνει και η ανάσταση των νεκρών, με τη θεία θέληση και το θείο νεύμα διότι η δύναμη συνεργεί με τη βούληση.

(άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός)

«Τι λοιπόν; Της ζωής μας το σύνορο θα το δείχνει ένα ορθό κυπαρίσσι;
Κι από ό,τι είδαμε, ακούσαμε, αγγίξαμε τάφου γη θα μας έχει χωρίσει;»

«Κάτι ανέγγιχτο, ανήκουστο, αθώρητο μήπως κάτω απ' τους τάφους ανθίζει;
Κι ό,τι μέσα μας κρύβεται αγνώριστο μήπως πέρα απ' τον τάφο αρχίζει;»

«Μήπως ό,τι θαρρούμε βασιλεία γλυκοχάραμα αυγής είναι πέρα;
Κι αντί να 'ρθει μια νύχτα αξημέρωτη, ξημερώνει μια αβράδιαστη μέρα;»

«Μήπως είναι η αλήθεια στο θάνατο κι η ζωή μήπως κρύβει την πλάνη;
Ό,τι λέμε πως ζει μήπως πέθανε κι είναι αθάνατο ό,τι έχει πεθάνει;»

(Γ. Δροσίνης)

Και το δικό μας Πάσχα μια διάβασις και ένα πέραςμα είναι. Διάβασις από το θάνατο στη ζωή. Αδιαπέραστο το φαινόμενο του θανάτου. Μαύρα, κατάμαυρα τα νερά του, κατάπιναν μυριάδες ανθρώπους προ Χριστού, όπως τα νερά της Ερυθράς κατάπιαν τα στρατεύματα του Φαραώ. Και ξαφνικά ανοίγεται διάβασις φωτεινή. Πώς; Σταυροειδώς ο Μωυσής χτύπησε τα νερά και ανοίχτηκε διάβασις, διάδρομος να περάσει ο λαός του Θεού. Με το Σταυρό του ο Χριστός άνοιξε τη διάβαση για την αντίπερα όχθη. Με το θάνατό του ο Χριστός καταλύει το κράτος του θανάτου. «Θανάτω θάνατον πατήσας...».

(αρχιμ. Δανιήλ Γ. Αεράκη, «Το Ευαγγέλιο στην εποχή μας», Β' Έκδοση, Αθήνα 1982, σελ. 93-94)

Τι θα συνέβαινε αν ο καθένας που έχει ζήσει τη χαρά της ανάστασης, που έχει ακούσει για τη νίκη της, που πίστεψε σ' αυτό που επιτελέστηκε, άγνωστο στον κόσμο, αλλά μέσα στον κόσμο και χάριν αυτού, αν ο καθένας μας, ξεχνώντας τους μεγάλους αριθμούς, τα πλήθη και τις μάζες, μετέδιδε αυτή τη χαρά και αυτή την πίστη μόνο σε έναν άλλον άνθρωπο, άγγιζε μόνο μια άλλη ανθρώπινη ψυχή; Αν αυτή η πίστη και η χαρά μπορούσε να είναι μυστικά παρούσα σε κάθε συζήτηση, ακόμη και στην πιο ασήμαντη, στις κοινές πραγματικότητες της καθημερινής μας ζωής, θα

άρχιζε αμέσως, εδώ και τώρα, σήμερα να μεταμορφώνεται ο κόσμος και η ζωή. Ο Χριστός είπε, «**οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως**» (Λουκ.17,20). Η Βασιλεία του Θεού έρχεται με δύναμη, φως και νίκη κάθε φορά που οι πιστοί τη μεταφέρουν μαζί τους από την εκκλησία στον κόσμο και αρχίζουν να τη ζουν στη ζωή τους. Τότε τα πάντα, πάντοτε και κάθε στιγμή «μπορούν ν' ανάψουν τις καρδιές στο δρόμο...».

(π. Αλέξανδρος Σμέμαν)

Επιμέλεια:
Δ.Μ.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ με τον κ. ΘΑΝΑΣΗ ΔΡΙΤΣΑ,
καρδιολόγο

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Μουσικοθεραπεία

ένα ταξίδι από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα...

Βρισκόμαστε στο Ωνάσειο και έχουμε τη χαρά να συνομιλήσουμε με τον καρδιολόγο και πρωτοπόρο σε θέματα μουσικοθεραπείας παγκοσμίως, κ. Θανάση Δρίτσα.

«Π»: Πότε ξεκίνησε κ. Δρίτσα και με ποια αφορμή η ενασχόλησή σας με τη θεραπευτική διάσταση των ήχων;

Θ.Δ.: Στην ουσία το προσωπικό μου ψάξιμο, δηλαδή η έρευνα πάνω σε αυτό το ζήτημα ξεκίνησε πριν από πάρα πολλά χρόνια, όταν ήμουν μαθητής στο λύκειο. Ήρθα σε επαφή με ένα άρθρο που ήταν δημοσιευμένο στο περιοδικό «Φυσικός Κόσμος» με θέμα «πώς η μουσική επιδρά στην ανάπτυξη των φυτών». Από τότε ξύπνησε μέσα μου αυτό το ενδιαφέρον και άρχισα να συλλέγω άρθρα από αυτή την ηλικία γιατί παράλληλα έκανα και μουσικές σπουδές, έπαιζα όργανα, συνέθετα ήδη μουσική, αλλά το ενδιαφέρον μου ήταν να δω πώς η μουσική επιδρά στο σώμα, στον άνθρωπο και σε άλλους οργανισμούς. Η μουσική και ο ήχος γενικότερα, αλλά ειδικότερα η μουσική. Κάπως έτσι ξεκίνησε. Στη συνέχεια, εδώ και περίπου 12 χρόνια, στο Ωνάσειο άρχισε μια συστηματική εργασία στο να παρακολουθούμε, να μελετούμε, να καταγράφουμε τις επιδράσεις που είχαν η μουσική και διάφορα μουσικά ακούσματα στους ασθενείς που νοσηλεύονταν στο νοσοκομείο, σε ασθενείς που νοσηλεύονταν σε εντατική θεραπεία και επιπλέον να μελετούμε και να παρατηρούμε την επίδραση της μουσικής στο τεστ κοπώσεως, δηλαδή

δη μουσική και άσκηση. Μελετάμε στην ουσία τη σχέση μεταξύ εγκεφάλου-μουσικής αλλά και τη σχέση καρδιάς-εγκεφάλου-μουσικής και το πως αυτά συνδέονται.

«Π»: Πείτε μας αν θέλετε πότε εμφανίζεται η μουσικοθεραπεία στην ανθρωπότητα, να κάνουμε δηλαδή μια αναδρομή.

Θ.Δ.: Πριν χιλιάδες χρόνια σε πάρα πολλούς πολιτισμούς, στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό, στην αρχαία Αίγυπτο, στους πολιτισμούς της ανατολής πίστευαν στις θεραπευτικές επιδράσεις της μουσικής. Υπάρχουν μαρτυρίες από αρχαιολόγους

Η πιο απλή μορφή θεραπείας είναι αυτή που λέμε ακρόαση επιλεγμένης μουσικής. Κάποιες από τις εφαρμογές αυτής της μουσικής για ακρόαση είναι σε μονάδες εντατικής θεραπείας, σε νεογνά που μόλις έχουν γεννηθεί, ιδιαίτερα δε, στα πρόωρα βρέφη.

που έχουν αποκαλύψει για παράδειγμα πως στην αρχαία Αίγυπτο υπήρχαν τραγούδια που τραγουδούσαν οι ιερείς ή κάποιοι άλλοι εξειδικευμένοι σε αυτή τη δουλειά παρά την κλίνη ασθενών. Πήγαιναν σε ασθενείς που πονούσαν, ή σε γυναίκες που ετοιμάζονταν να γεννήσουν, τραγουδούσαν κάποιες ειδικές επωδούς και έπαιζαν συνοδεία ενός μουσικού οργάνου το οποίο συνήθως ήταν αυλός ή φλογέρα. Στην αρχαία ελληνική παράδοση ξέρουμε ότι ο Πλάτωνας ήταν ο

πρώτος συνταγογράφος μουσικής, κάτι που φαίνεται σε πολλά από τα έργα του, όπως στον Τίμαιο και στην Πολιτεία. **Στον Τίμαιο λέει ο Πλάτωνας ότι ο ρυθμός χρησιμεύει για να μας επαναφέρει στην ιδανική τροχιά- θεϊκή τροχιά όπως λέει- γιατί οι άνθρωποι, όπως ο ίδιος αναφέρει, έχουμε από τη φύση μας την τάση να ξεφεύγουμε από τις θεϊκές τροχιές. Έτσι κατεχοχάν ο ρυθμός της μουσικής αναλαμβάνει αυτή την ιδιότητα, να μας επαναφέρει δηλαδή στη θεϊκή τροχιά από την οποία έχουμε παρεκτραπεί.**

«Π»: Ποιά είναι τα είδη της μουσικοθεραπείας που εφαρμόζονται σήμερα παγκοσμίως και στην Ελλάδα;

Θ.Δ.: Η πιο απλή μορφή θεραπείας είναι αυτή που λέμε **ακρόαση επιλεγμένης μουσικής**, δηλαδή το να επιλέξουμε κάποια κομμάτια ή κάποιους ήχους με στόχο τη χαλάρωση, την ανακούφιση του πόνου.

Μουσική σε χώρους εργασίας, μουσική που απευθύνεται κυρίως στο στρες. Κάποιες από τις εφαρμογές αυτής της μουσικής για ακρόαση είναι σε μονάδες εντατικής θεραπείας, σε νεογνά που μόλις έχουν γεννηθεί, ιδιαίτερα δε, στα πρόωρα βρέφη. Υπάρχουν κάποιες τεχνικές χρήσης συγκεκριμένης μουσικής. Στα νεογνά για παράδειγμα, είναι πολύ θεραπευτικά και τα ναυούρισμα της μητέρας. Αυτή, λοιπόν, η απλή μορφή μουσικοθεραπείας ως ακρόαση, η οποία λέγε-

ται παθητική ή δεκτική μουσικοθεραπεία, είναι πιο εύκολο να γίνει σε ένα νοσοκομείο, όπου κάποιος μπορεί να προεπιλέξει κάποια cd, κάποιους δίσκους και να τα ακούει. Αυτό που έχει μεγάλη σημασία είναι ότι η μουσική που θα χρησιμοποιήσουμε να αρέσει στον ασθενή, να είναι εξοικειωμένος.

Το άλλο είδος μουσικοθεραπείας που είναι πολύ σημαντικό είναι η λεγόμενη **βιωματική θεραπεία**, που είναι το πιο σημαντικό κομμάτι της μουσικοθεραπείας. Εκεί γίνεται κάτι όπως στη ψυχοθεραπεία. Γίνονται συνεδρίες που απαιτείται ένας εξειδικευμένος άνθρωπος, ο μουσικοθεραπευτής, ο οποίος πρέπει να παίζει ένα πολυφωνικό όργανο (το πιάνο ή η κιθάρα είναι από τα βασικά συνήθως όργανα), πρέπει να μπορεί να τραγουδάει, και δουλεύει είτε σε ομαδικά γκρουπ είτε ξεχωριστά. Στη βιωματική θεραπεία προσπαθούμε να του βγάλουμε τον δικό του ήχο, γιατί ο καθένας από εμάς είναι σαν ένα μουσικό όργανο με κάποιες ιδιοσυχνότητες. **Έχουμε, λοιπόν, κρυμμένο ένα μουσικό ενεργό δυναμικό, και θέλουμε στη βιωματική θεραπεία να βγάλουμε αυτή τη δημιουργική κραυ-**

γή που έχει παγιδευτεί μέσα στον άνθρωπο, κάτι που είναι θεραπευτικό. Εκεί η μουσικοθεραπεία έχει πολύ περισσότερες ενδείξεις!

«Π»: Τα τελευταία 10 χρόνια έχει γίνει συστηματική έρευνα στην καρδιολογική κλινική του Ωνάσειου που αφορά στην εφαρμογή της δεκτικής μουσικοθεραπείας, σε ομάδες ασθενών της στεφανιαίας νόσου και στη καρδιοχειρουργική. Ποιά είναι τα μέχρι τώρα συμπεράσματά σας;

Θ.Δ: Ξέρουμε ότι χρησιμοποιώντας την κατάλληλη μουσική μπορούμε επιδράσουμε στους καρδιακούς παλμούς που έχει κάθε άνθρωπος, στη πίεση του αίματος κτλ. Θέλουμε επιδρώντας ευεργετικά να χαμηλώνουμε τους παλμούς, να χαμηλώνουμε την πίεση, πράγματα που εμείς οι καρδιολόγοι τα πετυχαίνουμε δίνοντας φάρμακα. Η μουσική είναι φάρμακο και μάλιστα χωρίς επιπλοκές και παρενέργειες· είναι ένα αναίμακτο και εύκολο φάρμακο. Κυρίως για τον άρρωστο με προβλήματα καρδιάς, θέλουμε να δώσουμε ηρεμία στην καρδιά, να μειώσουμε την καταστροφική επίδραση που έχει η διέγερση του νευρικού συστήμα-

τος· προσπαθούμε δηλαδή να μειώσουμε την αδρεναλίνη του. Διότι αν έχεις πάθει έμφραγμα υπάρχει πολύ αδρεναλίνη στο σώμα, πολύ πάνω από τα κανονικά επίπεδα της. **Αυτό που πρέπει να τονίσουμε είναι πως η μουσικοθεραπεία είναι συμπληρωματική μέθοδος.** Δεν μπορούμε να κάνουμε αποκλειστικά μουσική ιατρική. Όπως και με πάρα πολλά από τα φάρμακα που δίνουμε εμείς οι γιατροί, λειτουργούν ως ανακουφιστικά, δεν προκαλούν ίαση. Όταν για παράδειγμα, έχεις μια φλεγμονή και επειδή έχεις πυρετό, παίρνεις “Deron”. Με αυτό τον τρόπο, δεν εξαλείφεις το μικρόβιο αλλά ανακουφίζεις προσωρινά. **Έτσι λειτουργεί και η μουσική είναι ανακουφιστική, δεν θεραπεύει πλήρως. Άλλο ίαση και άλλο θεραπεία! Θεραπεύω σημαίνει υποστηρίζω. Δεν μπορεί να αποκαταστήσουν την ιατρική απόλυτα, ούτε τις επεμβάσεις, ούτε μερικά από τα φάρμακα αυτές οι μέθοδοι.**

«Π»: Μας μιλήσατε πριν για το ναούρισμα και για τους πρώτους ήχους που ακούει ένα νεογνό. Με γνώμονα τη σημαντικότητα των ήχων στα πρώ-

τα χρόνια, πείτε μας δυο λόγια για την αξία του νανουρίσματος.

Θ.Δ: Τα έμβρυα από τη 16^η βδομάδα της εγκυμοσύνης ακούνε πάρα πολλά πράγματα, δηλαδή όταν η μαμά νανουρίζει το παιδί ή όταν του τραγουδά αυτό γίνεται πλήρως αντιληπτό από το έμβρυο. Το παιδί δέχεται τις δονήσεις και μέσα από τις μεταβολές ακόμη και του καρδιακού παλμού της μητέρας μπορεί να καταλάβει πολλά πράγματα για τα αισθήματά της, αν είναι ταραγμένη, αν έχει θυμό, αν είναι χαρούμενη. Η μουσική και συγχρόνως τα νανουρίσματα είναι σημαντικό εργαλείο για τη χαλάρωση, για την ομαλή του ανάπτυξη μέσα στη κοιλία της μαμάς. Εξάλλου πρέπει να ξέρουμε ότι τα πρώτα ερεθίσματα για την ανάπτυξη του παιδιού δεν είναι οπτικά αλλά ηχητικά. Γι' αυτό πιστεύω για ένα παιδί πως «εν αρχή ην ο ήχος» και όχι το φως. Οι ήχοι αποτελούν ερεθίσματα για την ανάπτυξη του εγκεφάλου. **Ένα παιδί που γεννιέται και δεν του μιλάει κανείς ούτε του τραγουδάει είναι ένα στερημένο παιδί. Τα ερεθίσματα όταν τα προσφέρει η**

μητέρα είναι κατεξοχήν ιδανικά. Τώρα τα παιδιά λόγω του φόρτου εργασίας της μητέρας δεν κοιμούνται με νανουρίσματα, αλλά με παθολογικούς ήχους από cd, οι οποίοι δεν είναι φυσιολογικοί για τον εγκεφάλό μας. Οι ήχοι της τηλεόρασης, του υπολογιστή περιέχουν δονήσεις που δεν έχουν ωφελιμότητα για το παιδί. Αντίθετα, **ο μουσικός ήχος έχει μια δομή, ένα ρυθμό, που προσφέρει ένα «υγιεινό φαγητό» για τον εγκεφαλο.**

«Π»: Μας μιλήσατε για την επίδραση που έχει η μουσική στους ασθενείς. Πόσο βοηθάει αλήθεια η μουσική στην εντατική, στο χειρουργείο, στην απόδοση του γιατρού;

Θ.Δ: Οι κατάλληλα επιλεγμένες μουσικές που είναι της αρεσκείας μας, χαλαρές μουσικές που ρέουν, που έχουν ένα ονειρικό χαρακτήρα, αλλά και μια αισιοδοξία, βοηθάνε πολύ τη συγκέντρωση, δηλαδή η συγκέντρωση επέρχεται μέσω χαλάρωσης. Όταν ο άνθρωπος έχει πάρα πολύ στρες δεν μπορεί να συγκεντρωθεί. Αντίθετα, όταν αρχίζει να χαλαρώνει, επειδή δια-

στέλλονται τα αγγεία του εγκεφάλου, υπάρχει καλύτερη ροή αίματος προς τον εγκεφαλο και έτσι συγκεντρώνεται καλύτερα ο γιατρός. Σημαντικό είναι, επίσης, να υπάρχει ποικιλία στη μουσική, γιατί κουράζεται ο εγκεφαλος. Αξίζει να ειπωθεί ότι έχουμε φτιάξει στο διαδίκτυο ένα ηλεκτρονικό σταθμό που εκπέμπει τόσο ποιοτική μουσική και μάλιστα έχει ένα ειδικό κανάλι που λέγεται antistress channel. Ο σταθμός αυτός λέγεται «Ράδιο Art» και η ηλεκτρονική διεύθυνση είναι www.radioart.gr. Έχει γίνει πάρα πολύ δουλειά σε αυτόν τον ιστότοπο, γιατί σε 24ωρη βάση παίζει μουσική ειδικά επιλεγμένη για την χαλάρωση που ανανεώνεται συνέχεια και έχει έναν συγκεκριμένο ρυθμό αλλαγής, ώστε να μην κουράζεσαι και κάθε φορά να νιώθεις ότι ακούς κάτι καινούργιο. Ένας πολύ καλός σταθμός για χρήση σε κλινικές, σε νοσοκομεία, όσο επίσης και για μελέτη.

«Π»: Έχουν γίνει μελέτες που δείχνουν ότι τη μουσική του Mozart όπως η sonata για δύο πιάνο sonata 448, λειτουργεί ενεργητικά όχι μόνο στον άνθρωπο αλλά και σε όλα στα θηλαστικά, ειδικότερα έχει αναφερθεί επιστημονικά ότι αυτή η sonata αυξάνει το δείκτη νοημοσύνης για όποιον την ακούει. Πείτε μας μερικά λόγια γι' αυτό.

Θ.Δ: Ξεκίνησε το 1995, μετά από μια παρατήρηση ενός Καναδού νευρο-ψυχολόγου, ο οποίος έκανε ένα πείραμα χρησιμοποιώντας τη συγκεκριμένη σονάτα σε μια ομάδα σπουδαστών, που συμμετείχε σε μαθηματικούς διαγωνισμούς, και παρατήρησε ότι σε σχέση με την ομάδα ελέγχου που δεν άκουγε αυτή τη μουσική, είχαν καλύτερη επίδοση στους διαγωνισμούς αυτούς. Από τότε δημιουργήθηκε αυτό το ρεύμα με τη μουσική του Mozart. Παρατηρήθηκε ότι ο Mozart βοηθάει ακόμη και τις επιληπτικές κρίσεις, αλλά και γενικά, η ακρόαση μουσικής του Mozart βοηθάει στην

διαμόρφωση δεξιοτήτων. Είναι αλήθεια πως όλα αυτά έχουν δημοσιευτεί επιστημονικά. Υπάρχει μια θετική επίδραση της μουσικής αυτής υπό την έννοια, ότι **η μουσική αυτή είναι φτιαγμένη με μια πολύ ξεκάθαρη δομή, γεωμετρικά αρμονική και ταυτόχρονα έχει και μια εύληπτη μελωδία**, αλλά νομίζω ότι χρειάζεται πολύ δουλειά σε αυτό το αντικείμενο.

«Π»: *κ. Δρίτσα τι να περιμένουμε από τη μουσικοθεραπεία στο μέλλον;*

Θ.Δ: Νομίζω ότι έχει γίνει ένα καταπληκτικό ξεκίνημα, υπάρχει μια έκρηξη στις νευροεπιστήμες, στις επιστήμες του εγκεφάλου, όπου μας έχει βοηθήσει η μελέτη της μουσικής, και το πως αυτή επιδρά στον εγκέφαλο για να καταλάβουμε και άλλα μυστικά για τον εγκέφαλό μας. Για παράδειγμα, να δούμε πως ο εγκέφαλός μας καταλαβαίνει τις γλώσσες σε σχέση με τη μουσική, πόσο παλιά και αρχέγονη είναι η αντίληψη της μουσικής, ποια εγκεφαλικά κέντρα συνδέονται με την αντίληψη της μουσικής. Έχει ανοίξει ένα ολόκληρο κεφάλαιο, που εισχωρεί και σε άλλες τέχνες, και πλέον έχουμε και άλλες μορφές, που μας βοηθούν να κατανοήσουμε πώς δρα η τέχνη στον άνθρωπο και ιδιαίτερα στον ανθρώπινο εγκέφαλο.

Όσον αφορά στον τόπο μας, έχουμε ανάγκη από Πανεπιστήμια που θα διδάσκουν μουσικοθεραπεία, θα παράγουν ανθρώπους που θα είναι ειδικοί μουσικοθεραπευτές. Πλέον στην Ελλάδα η μουσικοθεραπεία αναγνωρίστηκε από το κράτος ως κατηγορία πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και υπάρχει το σωματείο των καταρτισμένων μουσικοθεραπευτών, οι οποίοι είναι άνθρωποι που έχουν πάρει πτυχία μουσικοθεραπείας από το εξωτερικό, καθώς αυτά δεν δίνονται στον τόπο μας. Εύχομαι σύντομα αυτές οι μέθοδοι χέρι-χέρι με την ιατρική και με άλλες επιστήμες υγείας να πορευθούν και στην Ελλάδα κάποια στιγμή. **Το σημαντικό είναι**

πως ξεφεύγουμε από την ιδέα ότι ο άνθρωπος είναι κουτί-μηχανή και πάμε σε ένα ολιστικό μοντέλο του ανθρώπου όπου και οι αισθήσεις και το συναίσθημα είναι σημαντικά.

«Π»: *Κλείνοντας, τι μήνυμα θα θέλατε να δώσετε στους αναγνώστες μας;*

Θ.Δ: Το μήνυμα που θα ήθελα να δώσω είναι ότι θα πρέπει να ψάξουμε τη μουσική, να τραγουδάμε περισσότερο, να πηγαίνουμε σε ζωντανές συναυλίες, να μαθαίνουμε όργανα. **Η μουσική παιδεία και η σχέση με τη μουσική είναι ενεργητικό κομμάτι της ζωής και πιστεύω πως έχουμε καλύτερη υγεία, όταν είμαστε εκφραστικοί και δημιουργικοί.**

«Π»: *κ. Δρίτσα σας ευχαριστούμε πολύ για τα διαφωτιστικά και σπουδαία πράγματα που μας είπατε, καθώς πολλά από αυτά δεν τα γνωρίζαμε.*

Θ.Δ: Κι εγώ με τη σειρά μου σας ευχαριστώ! Χάρηκα πολύ που τα είπαμε! Καλή συνέχεια στο έργο σας!

Επιμέλεια:

Ηλίας Ηλιόπουλος
απόφοιτ. Μεταπτ. Αναλογιστικής
Επιστήμης και Διοικητικής Κινδύνου,
Πα.Πει,
Διπλωματούχος Πιανίστας

Αλέξιος Παππάς
φοιτ. Παιδαγωγικού Τμήματος
Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστημίου
Αθηνών

Αγγελική Καλκάνη
φοιτ. Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και
Μηχανικών Υπολογιστών, ΕΜΠ

Ελισάβετ Σαλιβέρου
φοιτ. ΤΕΑΠΗ Πανεπιστημίου
Αθηνών

Ευχαριστούμε τις «Ραδιοκαταγραφές» για την παραχώρηση του υλικού.

Πρόσωπο ή Προσωπείο...;

Πολλά πρόσωπα ή μόνο Ένα...;

Πρόσωπο... Προς και όψη... Μιλώντας πιο απλά, δύο μάτια, μια μύτη και χείλια... Κι όμως, το πρόσωπο είναι κάτι τόσο πιο βαθύ απ' αυτό που επιφανειακά αντιλαμβανόμαστε, όταν αντικρίζουμε κάποιον. Είναι ο καθρέφτης της ψυχής μας, το κάτοπτρο των βαθύτερων σκέψεων και επιθυμιών μας, ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο, η στάση μας μέσα σ' αυτό. Θεολογικά μεταφράζεται ως εικόνα Θεού, εικόνα του Αγίου Πνεύματος που κατοικεί μέσα στον καθένα μας και χρειάζεται την δική μας συναίνεση για να φανερωθεί... **Αυτό είναι το μεγάλο «στοίχημα» για κάθε χριστιανό: η απαλλαγή από κάθε πάθος, η δημιουργία κοινωνίας με τον Θεό που είναι συνώνυμο με την μετάβασή του απ' το κατ' εικόνα στο καθ' ομοίωση, στην απόκτηση του αληθινού Χριστιανικού προσώπου,**

του προσώπου του

Χριστού... Εδώ, βέβαια, τίθεται το ερώτημα κατά πόσο ο καθένας από μας έχει πραγματικά πλησιάσει, έστω και στο ελάχιστο, σ' αυτή την ιδανική κατάσταση, σ' αυτό το ιδανικό πρόσωπο. Η ίδια η καθημερινότητά μας έρχεται να μας απαντήσει...

Είναι μεσημέρι, μια απλή συννηθισμένη μέρα, ένας πολυσύχναστος δρόμος της Αθήνας. Κόσμος πηγαίνει κι έρχεται, κίνηση, φασαρία, σκοτούρες, χαμός... Όλα κυλούν φυσιολογικά δηλαδή... Και τι πιο σύνθετες επομένως από έναν άνθρωπο στην μέση του δρόμου που ζητάει βοήθεια;; ...Μέσα σε αυτό το χάος, λοιπόν, βρίσκομαι και εγώ χαμένη.. Και τότε μια δυνατή φωνή με ξυπνά ή μάλλον τραβά για λίγο το βλέμμα μου! Ήταν η φωνή που σπάραζε «πεινάωωω». Στάθηκα σε μια γωνιά, και απλά κοιτούσα. Παρακολουθούσα αμήχανα τους ανθρώπους, κάποιους να κοιτούν και να προσπερνούν επιταχύνοντας το βηματισμό τους. Είδα, όμως, και κάποιον που κι αυτός στάθηκε, είδε, έσκυψε, βοήθησε, όμως είπε: «πάλι καλά που υπάρχουν άνθρωποι σα κι εμένα, που βοηθούν απλόχερα, αλλιώς τι θα 'κανες και συ φουκαρά;» Δίπλα μου, κάποιος τον πλησιάζει είναι ένα παιδάκι και κάτι φαίνεται να του δίνει και να του ψιθυρίζει...! Άργησα να συνειδητοποιήσω, ότι αυτό το παιδί θα ήταν ο καλός Σαρμαεΐτης αυτού του ζητιάνου, χάρη της ταπείνωσης αυτού του άγνωστου διαβά-

τη...! Τρεις άνθρωποι, τρία πρόσωπα, τρεις Χριστιανοί...

Τρεις Χριστιανοί; Κι όμως ναι, τρεις Χριστιανοί! Εύκολα θα λέγαμε ότι ο Χριστιανός είναι ο τρίτος, ο ελεήμων, ο ταπεινός, ο εκφραστής του Ευαγγελίου! Μήπως έτσι εύκολα θα αφήναμε στο περιθώριο χιλιάδες χριστιανών που αγωνιζόμενοι καθημερινά δεν έχουν φτάσει ακόμα στα όρια τους, να ξεπεράσουν τον αδύναμο εαυτό τους, και να έρθουν σε κοινωνία με τον Θεό. Μήπως τελικά αυτά τα τρία πρόσωπα μπορούν να εναλλάσσονται στην ζωή του χριστιανού;

Δεν ξέρουμε ποια είναι η απάντηση, και αν αυτή υπάρχει.. Μα σίγουρα, ένα τέτοιο ερώτημα γεννά ποικίλους προβληματισμούς! «Στενή και τεθλιμμένη η οδός» αναφέρει κάπου ο Κύριος. Πράγματι, **ζω στο Χριστιανισμό, σημαίνει βρίσκομαι σε ένα συνεχή αγώνα, σε μια πάλη με τον ίδιο μου τον εαυτό, ότι και αν αυτό σημαίνει, τα πάθη μου, τις αδυναμίες μου, τις ενορμήσεις μου, τα ένστικτά μου.**

Αγώνας δύσκολος που αντανάκλα την διάθεση μας για προσπάθεια. Διάθεση που ίσως γεννάται από τον φόβο του θανάτου, θερμαίνεται από τις τύψεις, και κορυφώνεται από την αγάπη, την αληθινή πίστη μας στο πρόσωπο του Θεού.

Ένας «στίβος μετ' εμποδίων» η ζωή του Χριστιανού... Κάποιοι πάντα θα ναι πιο μπροστά, κάποιοι πιο πίσω, ο στόχος όμως κοινός, η έκβαση άγνωστη! Κι αυτό γιατί τα εμπόδια-πάθη στέκονται κάποιες φορές μπροστά μας σα τείχη απροσπέλαστα! Είναι η προσκόλληση στο πρόσωπό μας, η άμετρη αγάπη στο εγώ μας που μας αναγκάζει να στρέφουμε την προσοχή μας μόνο σε ότι μας αφορά και μας «βολεύει». Αισθανόμαστε ασφάλεια, στο προστατευτικό μας κέλυφος που μας κρατά σε απόσταση από τον διπλανό μας. Μοιάζουμε με κάποιον χαμένο μες στο πλήθος που δεν ανέχεται να κοιτάξει κανέναν γύρω του, παρά μονάχα αρκείται στον καθρέφτη που κρατά και θαυμάζει τον εαυτό του! Η αδιαφορία αυτή προς τον πλησίον δεν είναι η μόνη απόρροια του εγωκεντρισμού μας. Γιατί αν το σκεφτούμε, ο εγωισμός είναι η πηγή όλων των αδυναμιών μας, είναι το σαράκι που τρώει σιγά-σιγά την ψυχή μας, που μας απομακρύνει από το στόχο μας, δηλαδή το καθ' ομοίωση, κατακερματίζοντας το πρόσωπο μας που είναι κατ' εικόνα Θεού. Έτσι εύκολα πέφτουμε στην παγίδα του δευτέρου χριστιανού της ιστορίας μας. Αυτός έχοντας υπερμεγεθυνθεί το εγώ του νοιάζεται για το «φαίνεσθαι» και όχι για το «είναι». Δρα υποκριτικά απορρίπτοντας στην ουσία την ίδια του την πράξη, γιατί το μόνο του ενδιαφέρον είναι το πώς θα φανεί, θα δειχτεί, θα δοξασθεί... «Τα χρήματα έμίσπσαν πολλοί, την δόξα ουδείς», όπως λέει και ο λαός... Είναι αυτή η «δόξα», η άποψη που έχουν οι άλλοι για μας, μια

δύναμη που κινεί κάθε μας πράξη, ενώ ταυτόχρονα την αλλοιώνει γιατί και πάλι τοποθετούμε στο επίκεντρο τον εαυτό μας. Η συμπεριφορά αυτή δεν οφείλεται μόνο στον εγωισμό, αλλά και στην ανεπαρκή πίστη μας στο πρόσωπο του Χριστού, στην ολιγοπιστία, η οποία συχνά μας οδηγεί στην διπροσωπία... Γινόμαστε με άλλα λόγια χριστιανοί με δύο πρόσωπα, άλλο εντός και άλλο εκτός της εκκλησίας, χριστιανοί που ακροβατούν μεταξύ της κοσμικής και της πνευματικής ζωής, που αδυνατούν να σταθούν στην πίστη τους-στα πόδια τους και κρύβονται πίσω από ένα ψεύτικο πρόσωπο... **Η διπροσωπία μας, λοιπόν, όπως και η αδιαφορία, ο εγωισμός, η περηφάνια και κάθε πάθος που μας κυριεύει, αμαυρώνει την εικόνα μας αλλοιώνει το πρόσωπό μας, αποπροσανατολίζει την πορεία μας...**

Τόσες αδυναμίες, τόσα εμπόδια, τόσοι πειρασμοί, κι όμως, ένας μόνο άνθρωπος! Γίνεται... Είναι δυνατόν να βγει νικητής; Η ζωή μας, ένα ταμπλό από επιτραπέζιο παιχνίδι, σαν «το φιδάκι». Υπάρχουν πολλές σκάλες που σε ανεβάζουν, πολλά φίδια που σε κατεβάζουν, στόχος ένας: το «100» -ο παράδεισος! Λέμε ότι σε αυτό το παιχνίδι για να τα καταφέρεις χρειάζεσαι την τύχη με το μέρος σου και τύχη, όπως διαβάζουμε στον Γέροντα Πορφύριο, είναι το καλλιτεχνικό όνομα του Θεού. **Και ναι, η «τύχη» είναι με το μέρος μας, αρκεί «μια ζαριά», μια προσπάθεια από την δική μας πλευρά κι η χάρη του Θεού θα 'ναι η σκάλα που θα μας ανεβάξει σιγά-σιγά όλο και πιο κοντά του, που θα «φέρνει στη γη λίγο ουρανό». Δεν είναι ακατόρθωτο, άλλωστε τόσοι και τόσοι άγιοι τα κατάφεραν. Άγιοι, που έζησαν μέσα στον κόσμο χωρίς υπερφυσικές ικανότητες. Ήταν άνθρωποι, αδύνα-**

μοι σαν εμάς. Σε κάθε στιγμή της ζωής μας, λοιπόν, σε κάθε ζαριά που ρίχνουμε βρισκόμαστε σε μια επιλογή. Πάντα κάτι έχουμε να χάσουμε, κάτι να κερδίσουμε. Ας προσπαθήσουμε, λοιπόν, σε κάθε μας ζαριά να κερδίζουμε λίγο ουρανό, λίγο παράδεισο!

Επιμέλεια:

Ιωάννα Χατζηχριστοδούλου
φοιτ. Ιατρικής Αθηνών
Μαρία Παπαδημητρίου
φοιτ. Φιλολογίας Αθηνών

Αντικαπνιστικός νόμος; Κι ο Ισοκράτης τι λέει γι' αυτό;

Ο πρόσφατος νόμος περί απαγόρευσης του καπνίσματος σε δημόσιους και κλειστούς χώρους (ν. 3868/2010) έχει γίνει αφορμή για πολλές συζητήσεις. Λογικός και απαραίτητος για πολλούς, θυμίζει εποχές ποτο-απογόρευσης σε άλλους. Η δε εφαρμογή του είναι μια άλλη ιστορία. Στα μέσα του Οκτωβρίου με απόφαση του Δ.Σ.

της Ομοσπονδίας Εστιατορικών και Συναφών Επαγγελμάτων τα τασάκια επέστρεψαν στα τραπέζια πολλών μαγαζιών, καθώς οι επιχειρηματίες ζητούσαν μια μεταβατική περίοδο για την εφαρμογή του νόμου. Κάποιες τροποποιήσεις άρχισαν να συζητούνται, στις 18 Ιανουαρίου, όμως, ο υπουργός Υγείας Ανδρέας Λοβέρδος ξεκαθάρισε ότι ο νόμος θα εφαρμοστεί πλήρως, χωρίς καμιά εξαίρεση. Εν τούτοις είναι φανερό ότι το υπουργείο δεν είναι καθόλου ικανοποιημένο από

την έως τώρα εφαρμογή του μέτρου. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση του κ. Λοβέρδου ότι: «η ελληνική πολιτεία γελοιοποιείται».

Αυτή η ιστορία μας φέρνει στο νου πολλούς ακόμα νόμους της ελληνικής πολιτείας που δεν εφαρμόστηκαν ποτέ ή εφαρμόστηκαν πλημμελώς ή απλώς δεν τηρούνται στην πράξη. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον ν. 3542/2007 που απαγορεύει τη χρήση κινητού τηλεφώνου στο αυτοκίνητο (επιτρέποντάς την μόνο σε ανοιχτή ακρόαση ή με ασύρματο ακουστικό) και τον ν. 3418/2005 (Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας) που απαγορεύει στους γιατρούς το «φακελάκι». Ας μη μιλήσουμε για το άρθρο 334 παρ.3 του Ποινικού Κώδικα που απαγορεύει τις καταλήψεις ή για τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας περί στάθμευσης.

«Εν Ελλάδι, ενός μόνου νόμου έχομεν χρείαν, του περί εφαρμογής των νόμων», είχε πει ο Εμμ. Ροΐδης, χτυπώντας μ' ένα σμπάρο τόσο την πολυνομία όσο και την παρανομία που χαρακτηρίζουν χρόνια τώρα την ελληνική κοινωνία.

Η καταστρατήγηση πολλών διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας στη χώρα μας έχει αναμφίβολα ποικίλα αίτια. Απ' τη μεριά των πολιτών, είναι δυστυχώς βαθιά ριζωμένη μέσα μας μια εχθρική αντίληψη για το κράτος. Το κράτος για πολλούς από τους Έλληνες δεν είναι η πολιτική οντότητα στην οποία ανήκουν, αλλά ο αντίπαλος τον οποίο ενσυνείδητα αντιστρατεύονται με κάθε μέσο. Δεν ξέρω αν αιτία αυτού είναι, όπως λέγεται, τα τετρακόσια χρόνια Τουρκοκρατί-

ας, η νοοτροπία αυτή, όμως, απο-
τελεί σίγουρα έναν από τους πιο
ανασταλτικούς παράγοντες για την
υπακοή στους νόμους.

Κι έπειτα, είναι κι εκείνη η περί-
φημη δικαιολογία: «Σιγά! Όλοι το
κάνουν!», αυτός ο ωχαδερφισμός
που προστατεύει και διαφυλάσσει
την πολύτιμη βολή μας.

Απ' την άλλη μεριά, η Πολιτεία
έχει κι αυτή τις ευθύνες της. Πόσες
φορές ψηφίζονται νόμοι που στε-
ρούνται της επαφής με την πραγ-
ματικότητα, δίνοντας την εντύπω-
ση ότι άλλος κόσμος είναι η Βουλή,
κι άλλος η πραγματική ζωή. Δου-
λειά τους και δουλειά μας. Καλά
κάνουν αυτοί και νομοθετούν, στην
πράξη όμως...

Κι άλλες φορές, νόμοι αξιόλο-
γοι αφήνονται στην τύ-
χη τους, χωρίς να επιδι-
ωχθεί όσο πρέπει η τή-
ρσή τους. Δεδομένης
της ανωριμότητάς μας
σ' αυτό το ζήτημα, δε θα

ήπρεπε η Πολιτεία να 'ναι πιο αυ-
στηρή; Σκέφτομαι πως αν οι πο-
λίτες δεν παίρνουν στα σοβαρά το
κράτος, δε φταίνε μόνον αυτοί...

Το πιο λυπηρό σ' αυτή την υπό-
θεση είναι πως και η νέα γενιά δι-
δάσκεται ευχαρίστως να βαδίζει
στα χνάρια των προηγούμενων.
«Απελπίζομαι βλέποντας σημερι-
νά παιδιά να αντιγράφουν πολι-
τικά τη γενιά μου - μα τίποτα και-
νούργιο δεν υπάρχει;» έλεγε ο Χρό-
νης Μίσσιος σε πρόσφατη συνέ-
ντευξή του σε φοιτητικό περιοδι-
κό. Όχι μόνο πολιτικά λοιπόν, αλλά
σε τρόπο σκέψης εν γένει.

Και τί μπορεί να γίνει; Ας πάμε
λίγο πίσω για ν' απαντήσουμε σ'
αυτό. Όταν στα 357 π.Χ. οι Αθη-

ναίοι τα βρήκαν σκούρα με το ξέ-
σπασμα του Συμμαχικού πολέμου
στους κόλπους της Β' Αθηναϊκής
Συμμαχίας, ο ρήτορας Ισοκράτης
έγραψε τον «Περί της Ειρήνης» λό-
γο του, παροτρύνοντας τους Αθη-
ναίους ν' αφήσουν τις απομακρυ-
σμένες κτήσεις τους και να συνά-
ψουν ειρήνη με τους εξεγερθέντες
πρώην συμμάχους τους. Ο λόγος
του, όμως, πραγματεύεται πολλά
περισσότερα απ' αυτό. Λέει, λοι-
πόν, σε κάποιο σημείο ψέγοντας
τα κακώς κείμενα της Αθηναϊκής
πολιτείας: «Πλείστους δὲ τιθέμε-
νοι νόμους οὕτως ὀλίγων αὐτῶν
φροντίζομεν - ἔν γὰρ ἀκούσαντες
γνώσεσθε καὶ περὶ τῶν ἄλλων-
ᾧστε, θανάτου τῆς ζημίας ἐπι-
κειμένης, ἢν τις ἀλῶ δεκάζων,

**«Εν Ελλάδι, ενός μόνου νόμου ἔχο-
μεν χρείαν, τον περί εφαρμογῆς των
νόμων», εἶχε πει ο Εμμ. Ροῦδης**

τοὺς τοῦτο φανερώτατα ποιοῦντας
στρατηγούς χειροτονοῦμεν». Δηλα-
δή ότι ενώ έχουμε θεσπίσει πάρα
πολλούς νόμους, ελάχιστα φροντί-
ζουμε γι' αυτούς - ένα παράδειγ-
μα αν ακούσετε θα καταλάβετε και
για τα άλλα - ώστε, αν και η τιμωρία
είναι θάνατος σε περίπτωση που
κάποιος συλληφθεί να δωροδοκεί,
αυτούς που κάνουν τούτο φα-
νερά εκλέγουμε στρατηγούς)
(παρ.50). Επικρίνει, λοι-
πόν, το ότι **οι Αθηναίοι
θεσπίζουν πάρα πολ-
λούς νόμους, φροντί-
ζουν όμως ελάχιστα
για την τήρησή τους,
φτάνοντας μέχρι του**

**σημείου να τους αγνοούν πλή-
ρως.** Μήπως αυτό μας θυμίζει το
σημερινό μας πρόβλημα της πο-
λυνομίας;

Στον «Άρεοπαγитικό» του, γραμ-
μένον επίσης σ' εκείνα τα χρό-
νια, αναφέρεται στο ίδιο ζήτη-
μα και δηλώνει κατηγορηματικά:
«Ἐπεὶ τὰ γε πλήθην καὶ τὰς ἀκρι-
βεῖας τῶν νόμων σημείον εἶναι
τοῦ κακῶς οἰκεῖσθαι τὴν πόλιν
ταύτην· ἐμφράγματα γὰρ αὐτοὺς
ποιουμένους τῶν ἀμαρτημάτων
πολλοὺς τίθεσθαι τοὺς νόμους
ἀναγκάζεσθαι». Ότι δηλαδή **το
πλήθος και η ακριβολογία των
νόμων φανερώνουν ότι η πό-
λη τούτη δεν διοικείται σωστά,**
γιατί υπάρχει ανάγκη να θεσπίζο-
νται πολλοί νόμοι, που μπαίνουν
φραγμός στις παρανο-
μίες (παρ.40). Μ' αυ-
τό φανερώνεται ότι ο
νόμος πια δεν επιτελεί
τη ρυθμιστική, την κατ'
εξοχήν λειτουργία του,

θέτοντας κανόνες δικαίου και βοη-
θώντας έτσι τη συμβίωση των κοι-
νωνιών του, αντιθέτως τρέχει πίσω
απ' τις εξελίξεις, προσπαθώντας να
καλύψει τις αυθαιρεσίες. Μα τότε
έχει παρεκκλίνει του σκοπού του
και έχει ήδη χαθεί κάθε σεβασμός
προς αυτόν, και μ' αυτήν την τα-

κτική δεν πρόκειται να ανακτηθεί. **«Αν έχετε δέκα χιλιάδες ρυθμίσεις, θα καταστρέψετε κάθε σεβασμό στο νόμο»,** είπε **πολύ αργότερα ο Τσώρτσιλ.** Αν τέτοια ήταν, λοιπόν, η κατάσταση σε μια εποχή παρακμής της Αθηναϊκής πολιτείας, αυτό δεν είναι κάτι να μας ανησυχεί. Εκείνο, όμως, που αξίζει να δούμε είναι μήπως τα ίδια συμβαίνουν στην Ελλάδα του 2011 μ.Χ.

Ο Ισοκράτης πάντως δε σκώνει τα χέρια ψηλά. Ψάχνει τρόπους θεραπείας αυτής της νοσηρής κατάστασης παίρνοντας σαν δεδομένο το ότι η ομαλή λειτουργία μιας πολιτείας εξαρτάται από τους πολίτες της. Λέει, λοιπόν ότι: «Δεῖν δὲ τοὺς ὀρθῶς πολιτευομένους οὐ τὰς στοὰς ἐμπιπλάναι γραμμάτων, ἀλλ' **ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον**· οὐ γὰρ τοῖς ψηφίσμασιν ἀλλὰ τοῖς ἥθεσιν καλῶς οἰκεῖσθαι τὰς πόλεις, καὶ τοὺς μὲν κακῶς τετραμμένους καὶ τοὺς ἀκριβῶς τῶν νόμων ἀναγεγραμμένους τολμήσιν παραβαίνειν, τοὺς δὲ καλῶς πεπαιδευμένους καὶ τοῖς ἀπλῶς κειμένοις ἐθελήσιν ἐμμένειν». Που σημαίνει πως όσοι πολιτεύονται με ὀρθό τρόπο δε χρειάζεται να γεμίζουν τις στοές με γραπτούς νόμους, αλλά να έχουν στην ψυχὴ τους την έννοια του δικαίου, γιατί **οι πόλεις διοικούνται καλά με βάση το ἥθος των πολιτῶν και όχι με τα πολλά ψηφίσματα**· οι πολίτες που έχουν κακή ανατροφή θα τολμήσουν να παραβούν ακόμα και τους πιο ακριβείς νόμους, ενώ οι πολίτες που έχουν διαπαι-

δαγωγηθεῖ σωστά θα υπακούουν εκούσια και στους απλῶς ισχύοντες νόμους (παρ.41).

Ζήτημα παιδείας, λοιπόν, για τον ανήσυχο ρήτορα το ὀρθῶς πολιτεύεσθαι, το να ζούμε σωστά ως πολίτες. Στόχος δε αυτής της παιδείας δε μπορεί να είναι ἄλλος ἀπ' το να βάλουμε μες στην ψυχὴ μας, να ενστερνιστούμε και να αγαπήσουμε το δίκαιο.

Αυτό, βέβαια, δεν είναι διόλου εύκολο. **Αναμφισβήτητα, όμως, μπορεί να βοηθήσει η χριστιανική ταυτότητα και ζωή κάποιου να είναι πιο δίκαιος και νομοταγής από άλλον που δεν έχει σχέση με την εκκλησία!** Κι έχουμε παραδείγματα και προτροπές από την Αγία Γραφή και τη ζωή των αγίων για τήρηση των νόμων της Πολιτείας. «Δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς», προτρέπει η Αγία Γραφή εκείνους που έχουν επωμισθεῖ το σοβαρό και υπεύθυνο ἔργο της απονομῆς δικαιοσύνης. Ο χρυσός δε κανόνας που συναντάμε στην Καινὴ Διαθήκη λέει: «Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται», δηλαδή, **όλα ὅσα θέλετε να κάνουν σ' εσάς οι ἄνθρωποι, αυτά να κάνετε κι εσείς σ' αυτούς, γιατί αυτός είναι ο κανόνας που διέπει το νόμο και τους προφῆτες!** (Κατά Ματθαῖον 7: 12) Ακόμη, στην Προς Διόγνητον επιστολή που συγγραφέας της εικάζεται ότι είναι ο ἅγιος Ιουστίνος

ο Μάρτυς και Φιλόσοφος, αναφέρεται για τους αληθινούς Χριστιανούς: «Πείθονται τοῖς ὠρισμένοις νόμοις, καὶ τοῖς ἰδίοις βίοις νικῶσι τοὺς νόμους». [44] Πείθονται, δηλαδή, στους ανθρώπινους νόμους, τους νόμους της πολιτείας, αλλά με τον τρόπο που ζούνε ξεπερνούνε τους νόμους. Αυτό, βέβαια, αποτελεί θέση ιδανικῆς πολιτείας, όπου οι νόμοι μένουν αργοί, επειδὴ δεν υπάρχει παραβάτης.

Πάντως μέχρι να φτάσουμε στη θεραπεία της κατάστασης αυτής με τους νόμους, έχουμε τον λόγο του ποιητή που μπορεί να βλέπει σε αρχαία και διαχρονικά ελαττώματα ένα μήνυμα αισιοδοξίας και να μας δίνει κουράγιο: «Δεν είναι λίγο πράγμα να 'χεις τους αιώνας με το μέρος σου».

Επιμέλεια:
Μαριαλένα Μωραΐτου
φοιτ. Νομικῆς Αθηνών

ΠΗΓΕΣ

- Παναγή Γαλιατσάτου, «Στα...χαρτιά μένουν πάρα πολλοί νόμοι », Καθημερινή, Κυριακή 24 Οκτωβρίου 2010
- Συνέντευξη του Χρόνη Μίσσιου στον Θεοδωρή Αντωνόπουλο, «Υποβρύχιο», Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2010, #55
- <http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html> : Πύλη για την ελληνική γλώσσα
- Ισοκράτης, Άπαντα, τόμ.4 (Αρχαία Ελληνική Γραμματεία «Οἱ Ἕλληνες», Εκδότης Οδυσσεύς Χατζόπουλος)

Πεντηκοστιανοί

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Οι Πεντηκοστιανοί είναι μια αίρεση του Χριστιανισμού που ανήκει στο ευρύτερο δόγμα του Προτεσταντισμού, η οποία περιλαμβάνει στους κόλπους της πολλές ομάδες. Βασικό γνώρισμά της είναι ότι υπογραμμίζει το έργο του Αγίου Πνεύματος και συνδέεται με το Χαρismaticό κίνημα.

Η **αίρεση** των Πεντηκοστιανών έλαβε καταχρηστικά το όνομά της από το γεγονός της Πεντηκοστής, δηλαδή από την κάθοδο του Αγ. Πνεύματος με τη μορφή πύρινων γλωσσών και το φωτισμό των Αποστόλων στο υπερώο των Ιεροσολύμων, πενήντα ημέρες μετά την Ανάσταση του Χριστού (Πραξ.2,1-13). Για το λόγο αυτό και οι οπαδοί της που αυτοαποκαλούνται «άνθρωποι της Πεντηκοστής» θεωρούν ότι κατά τις λατρευτικές τους εκδηλώσεις επαναλαμβάνονται και σ' αυτούς όλες εκείνες οι έκτακτες charismaticές εκδηλώσεις που συνέβησαν στους μαθητές του Χριστού. Και τούτο, διότι πιστεύουν ότι πραγματοποιείται η κάθοδος του Αγ. Πνεύματος προσωπικά σε κάθε «πιστό», γεγονός που, όπως ισχυρίζονται, έχει ως αποτέλεσμα να παρατηρούνται, κατά τρόπο αόρατο και μυστικό, «υπερφυσικά» φαινόμενα, τα οποία εκλαμβάνονται ως το «βάπτισμα του Αγ. Πνεύματος».

Είναι βέβαιο, όμως, ότι όλα αυτά τα φαινόμενα, όχι μόνο δεν έχουν σχέση με την παρουσία και τη δράση του Αγ. Πνεύματος στις καρδιές τους, αλλά αντίθετα, υπογραμμίζουν με έμφαση την παντελή απουσία του, αποτελούν οικτρή πνευματική πλάνη και υποδηλώνουν την παρουσία και την επενέργεια του σατανικού πνεύματος σ' αυτά. Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς, δηλαδή, ότι **τα φαινόμενα αυτά συνιστούν μάλλον ακραίες ψυχολογικές αντιδράσεις πα-**

θολογικής φύσεως, στις οποίες παρατηρούνται ευκρινώς συμπτώματα δαιμονισμού. Σύμφωνα με την Ορθόδοξη πίστη μας (βλ. χρησιμοποιηθείσα βιβλιογραφία στο τέλος του άρθρου) υπάρχουν κάποιες προϋποθέσεις, οι οποίες μας εξασφαλίζουν ότι οι εμπειρίες της χάριτος του Θεού που έχουμε είναι γνήσιες και όχι νόθες.

Καταρχάς, θα πρέπει να είμαστε άνθρωποι της μετάνοιας. Αν δεν μετανοούμε για τις αμαρτίες μας και δεν καθαριζόμαστε από τα πάθη μας, δεν μπορούμε να δούμε και να αισθανθούμε τον Θεό. Όπως λέει ο Κύριός μας στους μακαρισμούς: «Μακάριοι οί καθαροί τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται». Οι άγιοι Πατέρες μας, ακόμα, λένουν: «Δώσε αίμα και λάβε πνεύμα». Αν δηλαδή δεν δώσεις το αίμα της καρδιάς σου με την μετάνοια, την προσευχή, την νηστεία, την άσκηση, δεν μπορείς να λάβεις την χάρη του Αγίου Πνεύματος.

Οι αληθινές πνευματικές εμπειρίες δίνονται σ' εκείνους που από ταπείνωση δεν ζητούν πνευματικές εμπειρίες, αλλά ζητούν από τον Θεό μετάνοια και σωτηρία. Σ' αυτούς που με υπερηφάνεια τις ζητούν από τον Θεό, θα το εκμεταλλευθεί ο πειρασμός και θα τους δώσει πλανεμένες και διαβολικές εμπειρίες, λόγω της υπερηφάνειάς τους.

Τρίτος όρος για να λάβουμε αληθινές πνευματικές εμπειρίες είναι να είμαστε μέσα στην Εκκλησία. Άμα απομονωθεί το πρόβατο από την ποίμνη, θα το κατασπαράξει ο λύκος. Μέσα στην ποίμνη είναι η ασφάλεια, έτσι ο χριστιανός μέσα στην Εκκλησία είναι ασφαλής. Άμα βγει από την Εκκλησία, είναι εκτεθειμένος στις πλάνες τις δικές του, των άλλων ανθρώπων και των δαιμόνων.

Επιπλέον, βοηθά πολύ το να

έχουμε καθαρά και θερμή προσευχή. Η προσευχή, όταν λέγεται με ταπείνωση, με πόθο και με επιμονή, φέρνει σιγά σιγά μέσα στην καρδιά του ανθρώπου την αίσθηση της χάριτος του Θεού.

Στις γραμμές που ακολουθούν θα δούμε επιγραμματικά, προς ενημέρωσή μας, τις βασικές μόνο κακοδοξίες των Πεντηκοστιανών.

Οι θέσεις της «Εκκλησίας της Πεντηκοστής»

i. Απορρίπτουν την ύπαρξη και πολεμούν λυσσαλέα το έργο και την αποστολή της Εκκλησίας, αποκαλώντας την «Βαβυλώνα», καθώς οι οπαδοί καθεμιάς από τις πεντηκοστιανές ομάδες πιστεύουν πως η κίνησή τους αποτελεί τη «γνήσια εσχατολογική εκκλησία», η οποία έχει ως σκοπό να αποτελέσει τη βάση για την ένωση «των χριστιανικών εκκλησιών».

ii. Αρνούνται, μερικές από τις ομάδες τους, την πίστη στην Αγ. Τριάδα.

iii. Δεν αποδέχονται την Ιερά Εκκλησιαστική Παράδοση.

iv. Θεωρούν εσφαλμένως ότι μόνον εκείνοι, λόγω των «πνευματικών τους χαρισμάτων», ερμηνεύουν κατά γράμμα την Αγ. Γραφή.

v. Απορρίπτουν στην πραγματικότητα όλα τα Ιερά Μυστήρια, αφού τείνουν να αποφύγουν οτιδήποτε που εμφανίζεται ως Μυστηριακό. Συγκεκριμένα κάνουν κάποια Μυστήρια της Εκκλησίας, όπως Θεία Κοινωνία και Βάπτισμα στο νερό, αλλά οι περισσότεροι Πεντηκοστιανοί αναφέρονται σε αυτά ως απλές τελετές που υποδηλώνουν ορατές αντιπροσωπεύσεις των αόρατων πνευματικών πραγμάτων.

vi. Πιστεύουν στην ψευδώς λεγόμενη «χιλιετή βασιλεία του Χριστού».

vii. Διδάσκουν «την αρπαγή της

εκκλησίας». Ισχυρίζονται ότι μετά την «αρπαγή» θα ακολουθήσουν επτά χρόνια μεγάλης θλίψης. Το Πνεύμα του Θεού θα εγκαταλείψει τον κόσμο και η εξουσία θα παραμείνει στον σατανά. Μετά 7 χρόνια εξουσίας, ο σατανάς θα δεθεί, ο Χριστός με την εκκλησία θα κατέλθει στο όρος των Ελαιών, το οποίο θα σχισθεί και θα μεταβληθεί σε πεδιάδα, θα ακολουθήσει η χιλιετής βασιλεία στη γη και η εκπλήρωση όλων των επαγγελιών. Στο τέλος ο σατανάς θα λυθεί και με τούς στρατούς των εθνών θα επιτεθεί εναντίον της αγίας πόλης με αποτέλεσμα την επέμβαση του Θεού και την καταστροφή του σατανά, ο οποίος θα ριφθεί στην κόλαση του πυρός και του θείου. Θα ακολουθήσει η ανάσταση των αδίκων, η γενική κρίση, νέοι ουρανοί και νέα γη, η αιώνια βασιλεία και η αιώνια κόλαση.

viii. Δεν τιμούν το Σταυρό του Χριστού.

ix. Δεν αποδέχονται την τιμή των Αγίων και της Θεοτόκου, της οποίας απορρίπτουν και την αειπαρθενία.

x. Υβρίζουν το πρόσωπο του Χριστού με τη διδασκαλία ότι είχε και άλλα σαρκικά αδέρφια.

xi. Αποδοκιμάζουν τις Ιερές Εικόνες και χαρακτηρίζουν την τιμή τους ως ειδωλολατρία.

xii. Απορρίπτουν ασεβώς τα μνημόσυνα υπέρ των κεκοιμημένων.

Οι θέσεις της Ορθόδοξης Εκκλησίας έναντι των Πεντηκοστιανών

Η Ορθόδοξη Καθολική Εκκλησία του Χριστού απορρίπτει και αποδοκιμάζει όλες τις παραπάνω κακόδοξες θέσεις των Πεντηκοστιανών, γι' αυτό και τις έχει αναίρεσει πλήρως με σειρά ειδικών έργων θεολόγων, κληρικών και λαϊκών. Σε βασικά σημεία των διαφορών τους από την εκκλησιαστική διδασκαλία, όπως η Πεντηκοστή, η Γλωσσολαλία και τα Έσχατα, η

Ορθόδοξη διδασκαλία έχει ως εξής:

Η **Πεντηκοστή**, σε αντίθεση με τη διδασκαλία των Πεντηκοστιανών, δεν συνέβη τον 20ο αιώνα, ούτε λαμβάνει έως και σήμερα χώρα στον καθένα πιστό ξεχωριστά ως γεγονός, αλλά υπήρξε έκτακτο και μοναδικό γεγονός που έγινε ακριβώς πενήντα ημέρες μετά την Ανάσταση του Χριστού και έχει μόνιμο χαρακτήρα, καθώς το Άγιο Πνεύμα πλέον ευρίσκεται, ενοικεί και ενεργεί έως τη Δευτέρα Παρουσία μέσα στην Εκκλησία.

Η **Γλωσσολαλία**, το κορυφαίο από τα χαρίσματα που ισχυρίζονται οι Πεντηκοστιανοί ότι τους παραχωρούνται από το Αγ. Πνεύμα, είναι οικτρή πλάνη και φοβερή απάτη, η οποία χρησιμοποιείται ουσιαστικά, μαζί με τις λεγόμενες ψευδοπροφητείες και ψευδοθεραπείες ως στοιχείο εντυπωσιασμού και παραπλάνησης των υποψηφίων θυμάτων τους, ενώ αν εξεταστούν περαιτέρω αυτά ως φαινόμενα, θα αποδειχθεί ότι πρόκειται είτε για ψυχοπαθολογικής φύσεως εκδηλώσεις, είτε στην πραγματικότητα, για δαιμονικές καταστάσεις, οι οποίες συμβαίνουν σε αποδήμους της χάριτος του Θεού και σε πλάνη ευρισκομένους ανθρώπους. Όσον αφορά τη γλωσσολαλία των Αποστόλων κατά την ημέρα της Πεντηκοστής, αυτή δεν ήταν μόνιμο χάρισμα, ούτε αφορούσε την εκ μέρους τους χρήση άγνωστων «ξένων γλωσσών» και άναρθρων κραυγών, όπως πιστεύει και διδάσκει για τις εμπειρίες των μελών της η αίρεση των Πεντηκοστιανών.

Η **Διδασκαλία περί Εσχάτων** κατά την Εκκλησία μας δεν αποτελεί μέσον για την άσκηση απειλών και ψυχολογικής βίας στον άνθρωπο, αλλά χαρά κι ελπίδα για την εκπλήρωση του πόθου κάθε μέλους της Εκκλησίας, το οποίο προσδοκά την ανάσταση των νεκρών και την αιώνια ζωή με το Σωτήρα Χριστό. Αντίθετα με αυτό, οι Πεντηκοστιανοί, στην προσπάθεια προσελκύσε-

ως νέων μελών στις ομάδες τους, διδάσκουν ότι περιμένουν σύντομα την ανύπαρκτη «αρπαγή της εκκλησίας», πριν έρθει ο Αντίχριστος, που όπως ψευδώς ισχυρίζεται έχει ήδη γεννηθεί. Για το λόγο αυτό και προτρέπουν πιεστικά τα αθώα θύματά τους να προσχωρήσουν στην κίνησή τους, προκειμένου να σωθούν, καθώς, όπως υπόσχονται, όσοι ενταχθούν στην ομάδα τους, όχι μόνο θα σωθούν, αλλά και θα γίνουν μάρτυρες κατηγορίας εκείνων, οι οποίοι δεν έγιναν Πεντηκοστιανοί, όταν θα κριθούν από το Χριστό κατά τη Δευτέρα Παρουσία. Τέτοιες απόψεις όμως, ούτε μπορούν να θεμελιωθούν στην Αγ. Γραφή, ούτε μπορούν να κατανοηθούν από την κοινή ανθρώπινη λογική, αλλά ούτε και αντέχουν στη βάσανο της στοιχειώδους κριτικής από την ορθόδοξη θεολογία, καθώς πρόκειται για πλάνες, που δεν έχουν ως σκοπό τη σωτηρία αλλά την απώλεια του ανθρώπου. Καθώς δε παρατηρείται μεγάλη εξάπλωση τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, θα πρέπει να έχουμε το νου μας!

Επιμέλεια:

Έκτωρ – Πάυλος Παραδείσης
φοιτ. Τμ. Πληροφορικής και
Τηλεπικοινωνιών
ΕΚΠΑ

Για περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο:

- www.ecclesia.gr (Ιστοσελίδα της Εκκλησίας της Ελλάδος, στη «Συνοδική επιτροπή επί των αιρέσεων»).
- www.oodegr.com (Ιστοσελίδα Ομάδος Ορθόδοξου Δογματικής Έρευνας).
- www.imp.gr (Ιστοσελίδα της Ι. Μ. Πατρών, «Αντιαιρετικά»).

Από την εκδρομή της Χ.Φ.Ε. στα Μικρασιατικά Παράλια

Στο καράβι για τη Χίο. Καλό μας ταξίδι!

Βασιλική του Ευαγγελιστή Ιωάννη

Τρίτη 26 Απριλίου 2011

Με πολύ ενθουσιασμό και ανυπομονησία συγκεντρωθήκαμε στο λιμάνι του Πειραιά από όπου και αναχωρήσαμε για την Χίο. Στο καράβι είχαμε μια πρώτη ευκαιρία να τα πούμε και να προετοιμαστούμε ψυχολογικά για μία εκδρομή γεμάτη συγκίνηση και έντονα συναισθήματα!

Τετάρτη 27 Απριλίου 2011

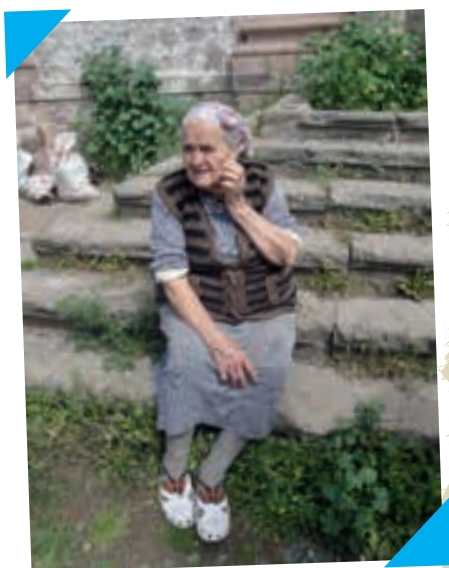
Μετά από ολιγόωρη ξεκούραση και ένα γεμάτο πρωινό επιβιβαστήκαμε στο καραβάκι που θα μας περνούσε στα παράλια της Μ.Ασίας, και συγκεκριμένα στο γραφικό Τσεσμέ. Από το ξεκίνημα ήδη της περιήγησης μας, στις ταμπέλες του τουρκικού οδικού δικτύου, διαβάσαμε ονόματα κωμοπόλεων και χωριών που μας φάνηκαν οικεία. Το Αϊδίνι, τα Αλάτσατα, ο Μπουρνόβας, περιοχές που πρωτοακούσαμε και γνωρίσαμε μέσα από τα τραγούδια της λαϊκής μας παράδοσης, μας έκαναν “με το καλημέρα” να νιώσουμε τι σημαίνει η φράση «Αλυσμόντες Πατρίδες». Αρχικά επισκεφθήκαμε την πόλη της Εφέσου. Την σημαντικότερη πόλη της Μικράς Ασίας με το ναό της Αρτέμιδος που θεωρείται ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου, την αρχαία ιωνική πόλη που διατηρεί πολλά μνημεία της ελληνικής περιόδου και των πρώτων αιώνων του χριστιανισμού. Τον αρχαιολογικό χώρο της αρχαίας Εφέσου, την περίφημη βιβλιοθήκη του Κέλσου, τον ναό της Αρτέμιδος. Στα πρώτα μεταχριστιανικά χρόνια, η Έφεσος διατήρησε τη λαμπρότητά της και ιδρύθηκε εκεί χριστιανική εκκλησία. Η πόλη ήταν από τις πρώτες της Μικράς Ασίας που εκχριστιανίστηκε και αποτέλεσε στην συνέχεια μία από τις επτά πρώτες χριστιανικές κοινότητες στην Μικρά Ασία, στις οποίες στάλθηκε από τον Ευαγγελιστή Ιωάννη το έργο του «Αποκάλυψη». Μετά την τουρκική κατάληψη καταστράφηκε. Πλέον απομένουν μόνο ερείπια της αρχαίας πόλης και του ναού που τα περισσότερα έχουν έρθει στο φως από τις ανασκαφές. Πολλές, μάλιστα, ήταν οι αρχαιοελληνικές επιγραφές επάνω σε μαρμάρινες πλάκες, διακριτές ακόμα παρά το πέρασμα των αιώνων. Λίγα χιλιόμετρα από εκεί βρίσκεται η Βασιλική του Ευαγγελιστή Ιωάννου του Θεολόγου, την οποία επισκεφθήκαμε. Παρά την έντονη βροχόπτωση σε όλη τη διάρκεια της ξενάγησης μας, δεν πτοηθήκαμε και θαυμάσαμε τα μνημεία του ελληνικού πολιτισμού. Το μεσημέρι είχαμε την ευκαιρία να δούμε από κοντά το κοσμοπολίτικο Κουσάντασι και να περπατήσουμε στα στενά σοκάκια και την αγορά του. Τέλος, νωρίς το απόγευμα αναχωρήσαμε για τη Σμύρνη, όπου και βρισκόταν το ξενοδοχείο, στο οποίο θα καταλύαμε.

I.N. Παμμεγίστων Ταξιαρχών

Η παραλία της Σμύρνης

Μια απρόσμενη έκπληξη!

Πέμπτη 28 Απριλίου 2011

Δεύτερη μέρα στα παράλια της Μ. Ασίας. Ξεκινώντας τον μακρύ δρόμο μέχρι την Πέργαμο, είχαμε την ευκαιρία να έρθουμε σε μία πρώτη επαφή με την πόλη της Σμύρνης. Περάσαμε από την ελληνική συνοικία Κορδελιό, την πλατεία με το ρολόι -τόπο μαρτυρίου του Χρυσόστομου Σμύρνης- και το κάστρο του Μεγάλου Αλεξάνδρου. Στο λιμάνι, ήρθαν στη θύμψη μας οι εικόνες από το κάψιμο της Σμύρνης, την σφαγή των Ελλήνων και τον διωγμό. Στην συνέχεια, επισκεφθήκαμε ένα εργαστήριο πέτρινων κατασκευών, όπου το βασικό συνθετικό όλων των εκθεμάτων είναι ο όνυχας, ένα πέτρωμα που αφθονεί στην περιοχή. Εντύπωση μας έκανε το γεγονός ότι ο Τούρκος ιδιοκτήτης του εργαστηρίου είναι βαπτισμένος Ορθόδοξος. Συνεχίσαμε με προορισμό την Πέργαμο που βρίσκεται στη δυτική πλευρά της Μικράς Ασίας είναι κτισμένη βόρεια του ποταμού Κάϊκου και ήταν το κέντρο ενός αρχαίου πολιτισμού. Τα περισσότερα από τα μνημεία και κτίρια της Περγάμου χτίστηκαν με υψηλής ποιότητας λευκά μάρμαρα στα ελληνιστικά πρότυπα. Η Πέργαμος έχει τρία κύρια μέρη: την Ακρόπολη, την κάτω πόλη και το Ασκληπιείο. Εμείς είδαμε το Ασκληπιείο, στο οποίο διατηρούνται απομεινάρια μιας διάσημης ιατρικής σχολής, η οποία ειδικευόταν στην αντιμετώπιση των ψυχικά ασθενών. Χαρακτηριστικό σημείο του συγκεκριμένου χώρου ήταν μία υπόγεια στοά, όπου το τρεχούμενο νερό - που διατηρείται μέχρι σήμερα - και η απαλή μουσική, στην οποία επιδιδόταν κάποιος μουσικός, δημιουργούσε την κατάλληλη ατμόσφαιρα ηρεμίας, βελτιώνοντας την ψυχολογική κατάσταση των νοσηλευομένων. Έπειτα συνεχίσαμε βόρεια για το γραφικό και πολυτραγουδισμένο Αϊβαλί. Πρώτα επισκεφθήκαμε τον Ι.Ν. Παμμεγίστων Ταξιαρχών έξω από την πόλη. Έντονα τα συναισθήματα, καθώς ο πρώτος Ορθόδοξος Ιερός Ναός που αντικρίζαμε, ήταν μισογκρεμισμένος και κλειδωμένος. Από τα κατεστραμμένα του παράθυρα μπορέσαμε να ρίξουμε μονάχα κλεφτές ματιές στο εσωτερικό. Ραγισμένες κολώνες, σκαλωσιές και όλες οι αγιογραφίες και οι τοιχογραφίες ξεριζωμένες. Τίποτα που να θυμίζει τη λειτουργική ζωή των ανθρώπων. Με έκπληξη, παρ' όλα αυτά, συναντήσαμε μία ηλικιωμένη γυναίκα, η οποία μας πλησίασε και μας χαιρέτησε στα Ελληνικά. Από τους ελάχιστους εναπομείναντες Έλληνες της περιοχής που τα λόγια και η απλή της παρουσία μας γέμισαν με εικόνες και ξύπνησαν μέσα μας την αθάνατη ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Συνεχίσαμε την περιήγηση μας στο Αϊβαλί και περνώντας από την λαϊκή αγορά της πόλης επισκεφθήκαμε δύο Μουσουλμανικά Τζαμιά. Αργότερα δοκιμάσαμε ντόπια εδέσματα και γλυκά προτού αναχωρήσουμε ξανά για τη Σμύρνη και το ξενοδοχείο μας.

Παρασκευή 29 Απριλίου 2011

Τρίτη και τελευταία μέρα της εκδρομής μας με όλο το χρόνο που διαθέτουμε πια αφιερωμένο στην πόλη της Σμύρνης. Ξεκινήσαμε με μια βόλτα στην τεράστια -κυριολεκτικά- αγορά της πόλης. Στενά και λιθόστρωτα σοκάκια, πλήθος από μικρομάγαζα και φωνές από εμπόρους (στα ελληνικά, όταν αντιλαμβάνονταν την παρουσία μας) σε συνδυασμό με την προσευχή του ιμάμη που αντηχεί από το κοντινό τζαμί, συνθέτουν το σκηνικό της αγοράς και προδίδουν το χαρακτηριστικό ανατολίτικο στοιχείο. Αργότερα κατευθυνθήκαμε προς το σημείο, όπου βρισκόταν ο Μητροπολιτικός Ι. Ναός της Σμύρνης αφιερωμένος στην Αγία Φωτεινή. Μάλιστα πληροφορηθήκαμε ότι το καμπαναριό του Ι. Ναού αγίας Φωτεινής Νέας Σμύρνης είναι αντίγραφο εκείνου που υπήρξε στην Σμύρνη πριν την καταστροφή. Συνεχίσαμε για το Κορδελιό, και μετά το γεύμα μας, περπατήσαμε στα σοκάκια της ελληνικής συνοικίας, όπου διατηρούνται ακόμα ελληνικές κατοικίες. Ολοκληρώσαμε τον περίπατο καταλήγοντας στην παραλία της Σμύρνης. Η μεσημεριανή ώρα και ο ωραίος καιρός τόνισαν την ομορφιά και τη χάρη της πόλης αυτής τόσο που δικαιολογούσε μέσα μας τις τόσες αναφορές στη Μικρασιατική γη, στις αναμνήσεις των Ελλήνων που γεννήθηκαν και έζησαν σε αυτή, αλλά και στην πικρία, το άδικο, τη σφαγή και τον διωγμό που υπέστη ο Ελληνισμός της Μικρασίας. Γεμάτοι πια από εικόνες, ήχους και αναμνήσεις ξεκινήσαμε για το Τσεσμέ και στην συνέχεια για την Χίο, όπου η εκδρομή μας θα ολοκληρωνόταν με την επιστροφή μας στον Πειραιά.

Σάββατο 30 Απριλίου 2011

Άφιξη στο λιμάνι του Πειραιά. Όλοι μέσα μας νιώθαμε τυχεροί που αξιωθήκαμε να επισκεφτούμε τις Αλυσμόντες Πατρίδες του Ελληνισμού. Αλλοίμονο! Με αίσθημα ευγνωμοσύνης προς τον Κύριο, χαιρετηθήκαμε και ευχηθήκαμε.

Και εις άλλα με υγεία!

Επιμέλεια:

Θανάσης Σκουφίτσας

φοιτ. ΑΤΕΙ Λογιστικής Πειραιά

Κώστας Λιώνης

φοιτ. Τμ. Οικονομικής Επιστήμης ΑΣΣΟΕ

Στο ρολόι. Κεντρική πλατεία της Σμύρνης

Το παζάρι!

29 Μαΐου

στοχασμός

αλυσίδες

και πόνος

με σφαίρες
δεν πεθαίνει το
παρελθόν

"Θεέ μου,
κάμε
ο κόσμος
να γενεί
αδελφός..."

"Όλοι ενός Πατέρα
είμαστε παιδιά..."

ύμνος ΧΕΕΝ

Ο άηλος δίσκος.
Ο "δίσκος" της προσευχής

ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ Χ.Φ.Ε. 2011

ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

ΑΘΗΝΑ

Φοιτητριών → Βραύνα - Σπέτσες: 8 - 17 Ιουλίου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Φοιτητών → Ελαφίνα: 1 - 3 Οκτωβρίου

Φοιτητριών → Ελαφίνα: 6 - 8 Οκτωβρίου

ΠΑΤΡΑ

Φοιτητών → Ρίζα Ναυπακτίας: 6 - 8 Αυγούστου

Φοιτητριών → Ρίζα Ναυπακτίας: 11 - 13 Αυγούστου

ΛΑΡΙΣΑ

Φοιτητών → Στόμιο Λαρίσης: 5 - 7 Αυγούστου

Φοιτητριών → Στόμιο Λαρίσης: 9 - 12 Αυγούστου

Συμβαίνουν...

1η ΕΚΘΕΣΗ ΚΥΚΛΑΔΙΤΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Έκθεση κυκλαδίτικου πολιτισμού θα πραγματοποιηθεί για πρώτη φορά στην Τουρκία.

Με την έγκριση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (ΚΑΣ), 68 κυκλαδικά ειδώλια, πήλινα αγγεία, μαρμάρινα και μπρούτζινα αντικείμενα από τις συλλογές του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης και του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου θα ταξιδέψουν τον Μάιο στην Κωνσταντινούπολη.

Τα 200 περίπου αρχαία αντικείμενα από την Τουρκία θα προέρχονται από κρατικά ιδρύματα, όπως τα Αρχαιολογικά Μουσεία της Κωνσταντινούπολης, της Σμύρνης, της Κιουτάχειας, του Εσκί Σεχίρ, της Τροίας κ.α. Στόχος της έκθεσης είναι να τονίσει τις ομοιότητες και τις διαφορές μεταξύ των δύο περιοχών, τόσο σε πολιτισμικό όσο και σε εμπορικό επίπεδο, την εποχή της ακμής του κυκλαδικού πολιτισμού, δηλαδή την χρονική περίοδο από το 3200 έως το 2600 π. Χ.

Η έκθεση θα φιλοξενηθεί στο Μουσείο Σακίπ Σαμπάντζι, γνωστό για τις πολύ σημαντικές και πρωτοποριακές εκθέσεις του.

Τα εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν στις 23 Μαΐου, ενώ η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι τις 28 Αυγούστου.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΔΥΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Δύο βυζαντινές εικόνες των Αποστόλων Παύλου (57 x 38,5) και Ιακώβου (56 x 38,5) που χρονολογούνται στα μέσα του 18ου αιώνα πέτυχε να ανακτήσει η Εκκλησία της Κύπρου. Οι δύο εικόνες που είναι έργα της Σχολής Αγιογραφίας του Αγ. Ηρακλείδιου (Πολιτικό-Λευκωσία) εντοπίστηκαν στην Γερμανική πόλη του Dusseldorf τον περασμένο Φεβρουάριο. Η προέλευση των δύο εικόνων είναι μετά βεβαιότητας από τις κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου και πιθανότατα έχουν ναό προέλευσής τους, την κατεχόμενη Μονή του Αγίου Αναστασίου στην Περιστερωνοπηγή Αμμοχώστου.

Μετά την βεβήλωση και λεηλασία των χριστιανικών μνημείων από τους τούρκους εισβολείς το καλοκαίρι του 1974 εξήχθηκαν παράνομα, όπως και χιλιάδες άλλες, προς τις ευρωπαϊκές αγορές με σκοπό την πώλησή τους. Κατόπιν ενεργειών της Συνοδικής Επιτροπής για τα Μνημεία και την Τέχνη της Εκκλησίας της Κύπρου, την Δευτέρα 11 Απριλίου, μετέβη στην πόλη του Dusseldorf, ο Επίσκοπος Νεαπόλεως κ. Πορφύριος, Διευθυντής του Γραφείου της Εκκλησίας της Κύπρου στους Ευρωπαϊκούς Θεσμούς, όπου και παρέλαβε τις δύο εικόνες. Παράλληλα συνεχίζονται οι έρευνες για την ακριβή ταύτιση του μνημείου προέλευσης των δύο εικόνων.

Σε σύντομο χρονικό διάστημα οι δύο εικόνες θα μεταφερθούν στην Κύπρο.

ΑΠΟΔΕΚΤΗ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΤΙΣ ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ

Κόλαφος για τους άθεους και για τους οπαδούς του βίαιου ξεριζώματος της μνήμης και της ταυτότητας από τους λαούς της Ευρώπης ήταν η τελεσίδικη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) που εκδόθηκε στις 18 Μαρτίου. Ο Εσταυρωμένος και οι εικόνες ελεύθερα μπορούν να αναρτώνται στους τοίχους των σχολείων, των δικαστηρίων και των άλλων δημόσιων κτιρίων.

Το Δικαστήριο συνεδρίασε σε δεύτερο βαθμό και υπό ευρεία σύνθεση για να εξετάσει την προσφυγή της κας Λάουτσι κατά του Ιταλικού κράτους. Σ' αυτήν η εν λόγω κυρία, μητέρα δυο μαθητών, υποστήριξε ότι η Ιταλία με την ανάρτηση του Εσταυρωμένου στις αίθουσες των σχολείων της παραβιάζει την Ευρωπαϊκή Συνθήκη Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Σε πρώτο βαθμό το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο είχε κάνει δεκτή την προσφυγή της κυρίας Λάουτσι. Κατόπιν η Ιταλία εφείσβαλε την απόφαση και παράλληλα, ισχυρές ήταν και οι αντιδράσεις της πλειονοψηφίας των 47 χωρών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά της εν λόγω απόφασης.

Το ΕΔΑΔ, με την σε δεύτερο βαθμό απόφαση του, αμετάκλητα αποφάσισε ότι για τον Εσταυρωμένο, ως θρησκευτικό σύμβολο, «δεν υπάρχουν στοιχεία που να πιστοποιούν πως η ανάρτηση του στους τοίχους των αιθουσών των σχολείων θα μπορούσε να ασκήσει μian ενδεχόμενη επιρροή επί των μαθητών εκείνων, οι οποίοι δεν έχουν ακόμη κατασταλαγμένες φιλοσοφικές ή θρησκευτικές πεποιθήσεις». Επίσης στην ίδια απόφαση, που πλέον αποτελεί και νομολογία, το ΕΔΑΔ αναφέρει ότι η Ιταλία με την ανάρτηση των Εσταυρωμένων στα δημόσια σχολεία κινήθηκε εντός των ορίων του κλίματος που υπάρχει στη χώρα και μέσα στο πλαίσιο της υποχρέωσής της να σέβεται το δικαίωμα των γονέων να εξασφαλίζουν στα παιδιά τους μian εκπαίδευση που να συμφωνεί με τις φιλοσοφικές και θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Στο επόμενο τεύχος της "Π" θα ασχοληθούμε περισσότερο με το θέμα αυτό.

ΕΝΑΣ ΑΦΓΑΝΟΣ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ ΘΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΙ ΕΝΤΟΣ ΛΙΓΩΝ ΗΜΕΡΩΝ ΕΠΕΙΔΗ ΕΓΙΝΕ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

Ακόμα ένα περιστατικό βάνανσης μεταχείρισης ανθρώπου που μεταστράφηκε στον Χριστιανισμό ήρθε στο φως της δημοσιότητας.

Πρόκειται για τον 45χρονο Said Musa, ο οποίος κρατείται επί εννέα μήνες σε φυλακή της Καμπούλ, και όπως ο ίδιος ισχυρίζεται, έχει υποστεί βασανιστήρια και έχει κακοποιηθεί σεξουαλικά από κρατούμενους και φύλακες. Συνελήφθη τον Μάιο του περασμένου έτους, καθώς προσπαθούσε να ζητήσει άσυλο στη γερμανική πρεσβεία μετά την επίθεση κατά χριστιανών στο Αφγανιστάν.

Ισχυρίζεται ότι δέχθηκε την επίσκεψη από έναν δικαστή, ο οποίος του είπε ότι θα κρεμαστεί εντός των ημερών αν δεν ξαναεπιστρέψει στο Ισλάμ! Παρόλα αυτά παραμένει αμετακίνητος και είπε ότι είναι πρόθυμος να πεθάνει για την πίστη του. Στην εφημερίδα Sunday Times δήλωσε: «Το σώμα μου είναι δικό τους για να κάνουν ότι θέλουν». «Μόνο ο Θεός μπορεί να αποφασίσει, αν το πνεύμα μου θα πάει στην κόλαση».

Δικηγόροι αρνήθηκαν να τον υπερασπιστούν, ενώ άλλοι ξεκίνησαν, αλλά τα παράτησαν, αφού δέχθηκαν απειλές θανάτου. Ο Μούσα συνελήφθη, όταν ένας τηλεοπτικός σταθμός έδειξε δυτικούς άνδρες να βαπτίζουν Αφγανούς κατά τη διάρκεια μίας μυστικής λειτουργίας.

Οι οργανώσεις Christian Concern και Compass Direct News αναφέρουν ότι δεν έχουν απαγγελθεί επίσημες κατηγορίες κατά του Musa, αλλά παρόλα αυτά κρατείται. Το χειρότερο είναι ότι ο Ερυθρός Σταυρός έχει κάνει ελάχιστα για να τον υπερασπιστεί. Στην πραγματικότητα, όπως αποκάλυψε δημοσιογράφος: «Αν πας στην ιστοσελίδα του Ερυθρού Σταυρού και αναζητήσεις το όνομα Sayed Mossa, ή ψάξεις για αυτά που έχουν ειπωθεί για τη σύλληψή του, δεν υπάρχει τίποτα. Είναι μια εκκωφαντική σιωπή». Και συνεχίζει: «Φαίνεται σαν να θυσιάζουν έναν από τους παλιότερους υπαλλήλους τους, ώστε να μην ενοχλήσουν τη κυβέρνηση του Αφγανιστάν. Έτσι είναι προφανές ότι προσπαθούν να προστατεύσουν την δουλειά τους και να κρατήσουν ανοικτές τις πόρτες που πρέπει να είναι ανοικτές».

Η είδηση αυτή αναδεικνύει και την βίαιη πλευρά του Ισλαμισμού που πολλές φορές στο παρελθόν καταδίωξε τους χριστιανούς ως απίστευτους! Το πιο τραγικό όμως είναι ότι το φοβερό αυτό γεγονός δεν αναφέρθηκε σε κανένα τηλεοπτικό κανάλι των ΜΜΕ, δεν γράφτηκε σε καμιά εφημερίδα, παρά μόνο δημοσιεύθηκε στο διαδίκτυο μέσω των blogs.

Θέματα Πνευματικής Ζωής

ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΘΩΝ

Τὰ πάθη - εξαρτήσεις γίνονται τύραννοι καὶ δυνάστες τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος τονίζει ὅτι «δημίῳ παντὸς καλεπώτερον τὰ πάθη ταῦτα τὴν ψυχὴν καταξάνει»¹ (χειρότερα ἀπὸ τὸν δῆμιό τὰ πάθη κατασχίζουν τὴν ψυχὴν). Γι' αὐτὸ ὁ νουνεχὴς ἄνθρωπος, ὅταν συνειδητοποιήσει ὅτι εἶναι ἐξαρτημένος ἀπὸ κάποιο πάθος (π.χ. φιληδονία, φιλοχρηματία, ὑπερηφάνεια, θυμὸς, φθόνος, ἀλλὰ καὶ διάφορες σύγχρονες εξαρτήσεις), βασανίζεται ἀπὸ αὐτὸ καὶ ἐπιθυμεῖ διακαῶς νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ αὐτό. «Τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;»², ἀναφωνεῖ μαζί με τὸν ἀπόστολο Παῦλο.

Γιὰ τὴν θεραπεία - ἀπεξάρτηση ἀπὸ τὰ διάφορα πάθη χρειάζονται οἱ ἐξῆς προϋποθέσεις: α) Ἡ πίστις στὴν ἀγαθότητα καὶ παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ: «τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώπων δύνατα παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν»³. Πρέπει νὰ ὑπάρχει ἡ βεβαιότητα ὅτι ὁ Κύριος μπορεῖ καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ μᾶς ἀναστήσει-ἀνασύρει ἀπὸ τὸν «τάφος» τῶν εξαρτήσεών μας. «Πλάκες ποὺ στέκατε βαριεὲς στὰ μνήματα καὶ στὶς καρδιές, σὰς ἔσπασε ὁ Χριστὸς μου», ὁμολογοῦσε ὁ ποιητὴς Γ. Βερίτης. β) Ἡ θέλησις τοῦ ἀνθρώπου γιὰ ἀλλαγὴ καὶ θεραπεία: «θέλεις ὑγιὲς γενέσθαι;»⁴ ρώτησε ὁ Κύριος τὸν ἐπὶ 38 χρόνια παράλυτο. Ἐὰν δὲν ὑπάρχει ἡ θέλησις γιὰ ἀποτίναξη τῶν δεσμῶν τῶν παθῶν, δὲν πρόκειται νὰ ἀναλάβουμε τὸν κόπο γιὰ νὰ ἀπαλλαγούμε ἀπὸ αὐτά. γ) «Χάριτι ἐστὲ σεσωσμένοι»⁵, μᾶς διδάσκει ὁ

ἀπόστολος Παῦλος. Ἡ σωτηρία μας εἶναι δεδομένη (ὡς Χάρις τοῦ Θεοῦ) μέσα στὴν Ἐκκλησία, ποὺ συνεχίζει τὸ ἀπολυτρωτικὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μας. Σὲ μᾶς ἐναποκέτιται ἡ οἰκειοποίησή της.

Ἡ Ἐκκλησία λειτουργεῖ, στὴν περίπτωση αὐτή, ὡς μία μεγάλη θεραπευτικὴ κοινότητα: «εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη»⁶. «Ἀδελφὸς ὑπ' ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὅχυρά καὶ ἰσχυρή»⁷, διαβάζουμε στὴν Π. Διαθήκη· καὶ ὁ ἅγιος Ἰάκωβος μᾶς προτρέπει: «ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέσσις δικαίου ἐνεργουμένη»⁸. Μέσα στὴν κοινότητα τῆς Ἐκκλησίας οἱ ἅγιοι εἶναι οἱ συναλεῖπτες (προπονητές) καὶ βοηθοὶ στὸν ἀγῶνα μας γιὰ τὴν μεταμόρφωση τῶν παθῶν σὲ θεοειδεῖς ἀρετές.

Οἱ βασικὲς ἀρχὲς τῆς θεραπευτικῆς⁹ τῶν παθῶν στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι οἱ ἀκόλουθες: Γνώσις τοῦ πάθους καὶ τῶν αἰτίων δημιουργίας του, καταφυγὴ σὲ ἔμπειρο Πνευματικὸ καὶ τήρησις τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς θεραπείας - πνευματικῆς ὑγείας (δηλ. συμμετοχὴ στὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, προσευχή, ἄσκησις, τήρησις τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ). Ἀρχικὰ θὰ πρέπει νὰ ἀποφεύγουμε τὰ αἶτια, τὰ ὁποῖα μᾶς ἐξωθοῦν στὴν διάπραξη τῶν διαφόρων ἀμαρτιῶν. Ἡ αἴσθησις τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ μᾶς διευκολύνει στὴν ἀπόκρουσις τῶν πονηρῶν λογισμῶν καὶ στὴν ἀποφυγὴ τῶν αἰτίων: «πῶς ποιήσω τὸ ῥῆμα τὸ πονηρὸν τοῦτο καὶ ἀμαρτήσομαι ἐναντίον τοῦ Θε-

οῦ;», ἔλεγε ὁ πάγκαλος Ἰωσήφ. Ἀκολουθῶς ἡ ὑπέρβασις τῶν διαφόρων παθῶν γίνεται μετὰ τὸ ἄναμμα τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν Θεό. Ὅπως, διδάσκει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης ἡ ἀμαρτωλὴ γυναίκα μετὰ τὸν θεῖο ἔρωτα ἀπέκρουσε καὶ ἐκτόπισε τὸν ἔρωτα τῆς ἀμαρτίας: «ἔρωτι ἔρωτα διακρούσασθαι».

Ὁ ἀγῶνας μας γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὰ πάθη πρέπει νὰ γίνεται μετὰ αἰσιοδοξία: «τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος», ὅπως μᾶς συμβουλεύει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ἀκόμη καὶ οἱ ἐνδεχόμενες πτώσεις μας νὰ κατατίθενται ἐν μετανοίᾳ καὶ συντριβῇ στὸν Κύριο: «ἤμαρτες, ἡσυχασον», συμβουλεύει ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τὸν ἀμαρτήσαντα Κάϊν. Δὲν χρειάζεται ἀπόγνωσις καὶ ἀπελπισία: «ἤλπισεν ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τὸν Κύριον». Πολὺ σημαντικὸς στὸν ἰσόβιο αὐτὸ ἀγῶνα εἶναι ὁ ρόλος τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ὑπομονῆς: «καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσπύχετο». Πολλὲς φορὲς κάποιοι ἄνθρωποι ἀναγκάζονται νὰ παλεύουν μετὰ τὰ πάθη τους γιὰ πολλὰ χρόνια: «ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗτος σωθήσεται».

Ὁ πνευματικὸς ἀγῶνας γιὰ τὴν ὑπέρβασις τῶν διαφόρων παθῶν μας εἶναι δύσκολος καὶ κοπιώδης. Δὲν πρέπει, ὅμως, νὰ λησμονοῦμε ὅτι «μείζων ὁ ἐν ἡμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ». Εἶναι ἰσχυρότερο τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκοτάδι, ὁ Θεὸς μας ἀπὸ τὴν ἐπιθέσει καὶ τὰ σχέδια τοῦ πονηροῦ. Γι' αὐτὸ καλὸ εἶναι νὰ καταφεύγουμε συχνὰ στὸν πνευματικὸ μας πατέρα, ὁ ὁποῖος ὡς ἄλλος ἱατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας θὰ μᾶς καθοδηγεῖ καὶ θὰ ἐπουλώνει τὴν πληγὴν μας.

Επιμέλεια:
Ι.Κ. Αγγελόπουλος

1 Λουκ. 18: 27.

2 Ἰω. 5: 6.

3 Παρ. 18: 19.

4 Ἰακ. 5: 16.

5 Βλ. τὸ πολὺ ἐνδιαφέρον βιβλίο: Jean - Claude Larchet, Ἡ θεραπευτικὴ τῶν πνευματικῶν νοσημάτων, τόμ. Α'- Β' (Ἀθήνα: Ἀποστ.

Διακονία, 2008).

6 Γεν. 39: 9.

7 Φιλ. 3: 14.

8 Λουκ. 22: 44.

9 Ματθ. 10: 22.

Η φωνή των Πατέρων

✠ Αγίου Γρηγορίου Παλαμά ✠

«Λόγος περί
της Αγίας Πεντηκοστής»

«Όταν συμπληρωνόταν η πεντηκοστή ημέρα μετά την Ανάσταση, της οποίας έφθασε τώρα η μνήμη, ενώ όλοι οι μαθητές ήσαν συγκεντρωμένοι μαζί και ευρίσκονταν ομόψυχοι στο υπερώο εκείνου του οίκου, αλλά και στο προσωπικό του υπερώο, στο νου του, συναγμένος ο καθένας τους (διότι ήσαν σε ψυχία και αφιερωμένοι στη δέηση και στους ύμνους προς το Θεό), ξαφνικά, λέγει ο ευαγγελιστής Λουκάς, «ακούσθηκε ήχος από τον ουρανό, σαν από ορμή βιαίου ανέμου και εγένισε τον οίκο όπου κάθονταν». (Πράξ. 2, 1-11). Είναι βίαιος γιατί νικά τα πάντα και ξεπερνά τα τείχη του πονηρού, γκρεμίζει κάθε οχύρωμα του εχθρού, ταπεινώνει τους υπερήφανους, ανυψώνει τους ταπεινούς στην καρδιά και διασπά τους συνδέσμους των αμαρτημάτων. Γέμισε δε ο οίκος εκείνος στον οποίο κάθονταν, καθιστώντας τον, κολυμβήθρα πνευματική και εκπληρώνοντας την επαγγελία του Σωτήρα, που τους έλεγε, πριν αναληφθεί: «Ο μὲν Ἰωάννης βάπτισε με νερό, ἐσεῖς δὲ θὰ βαπτισθῆτε με ἅγιο Πνεῦμα, ὅχι ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς μέρες».

Αλλά και το όνομα που έδωσε σ' αυτούς το έδειξε να αληθεύει. Διότι δια του ήχου αυτού από τους ουρανούς οι Απόστολοι έγιναν πραγματικά υιοί βροντής. «Καὶ φάνηκαν σ' αὐτοὺς γλώσσες διαμεριζόμενες ὡς ἄν πυρὸς καὶ στὸν καθένα τοὺς κάθισε ἀπὸ μία κι ἐγένισαν ὅλοι ἅγιο Πνεῦμα καὶ μιλοῦσαν ἄλλες γλώσσες,

**Αλλά για ποιο λόγο φάνηκε το Πνεῦμα σε σχήμα γλωσσών;
Για ποιο λόγο δε οι γλώσσες φάνηκαν να διαμερίζονται σ' αυτούς;**

ὅπως τοὺς ἔδιδε τὸ Πνεῦμα νὰ μιλοῦν».

Αλλά για ποιο λόγο φάνηκε το Πνεῦμα σε σχήμα γλωσσών;

Αφ' ενός για να επιδείξει τη συμφοῦτα του, τη σχέση του με το Λόγο του Θεού, γιατί τίποτε δεν είναι συγγενέστερο από τη γλώσσα προς το λόγο. Συγχρόνως δε και για τη χάρη της διδασκαλίας, γιατί ο κατὰ Χριστόν διδάσκαλος χρειάζεται χαριτωμένη γλώσσα.

Και γιατί φανερώθηκε το ἅγιο Πνεῦμα με πύρινες γλώσσες;

Ὅχι μόνο για το ὁμοούσιο του Πνεύματος προς το Πατέρα και τον Υἱό (γιατί πυρ είναι ο Θεός μας), αλλά και για τη διπλή ενέργεια του κηρύγματος των Αποστόλων. Για-

τί μπορεί συγχρόνως να ευεργετεί και να τιμωρεί. Ὅπως το πυρ έχει διπλή ιδιότητα και να φωτίζει και να φλογίζει, έτσι και ο λόγος της διδασκαλίας, αυτούς που υπακούουν φωτίζει και αυτούς που απειθούν παραδίδει τελικά σε πυρ και κόλαση. Είπε δε γλώσσες, όχι πυρός, αλλά σαν πυρός, για να μη νομίσει κανείς ότι το πυρ εκείνο είναι αισθητό και υλικό, αλλά να αντιληφθούμε την επιφάνεια του Πνεύματος με ένα παράδειγμα.

Για ποιο λόγο δε οι γλώσσες φάνηκαν να διαμερίζονται σ' αυτούς; Γιατί μόνο στο Χριστό που ήλθε και αυτός από πάνω δεν δίδεται με μέτρο το Πνεῦμα από το Πατέρα. Εκείνος και κατὰ σάρκα ἀκόμη είχε ολόκληρη τη θεία δύναμη και την ενέργεια, ενώ σε κανέναν ἄλλο δεν έγινε χωρητή ὅλη η χάρη του Πνεύματος, ἀλλὰ ατομικά ο καθένας αποκτά ἄλλος το ένα και ἄλλος το ἄλλο ἀπὸ τα χαρίσματα, για να μη νομίσει κανείς ότι η ἀπὸ το Πνεῦμα διδόμενη στους ἀγίους χάρη είναι φύση.

(νεοελληνική απόδοση)

ἀπόσπασμα ἀπὸ τις Πατερικὲς ἐκδόσεις «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», τόμος 10ος.

Επιμέλεια:

Μ. Α.

φοιτ. Ιατρικῆς Αθηνῶν

Δραστηριότητες

Κυριακή 16/1

Φοιτητικός Εκκλησιασμός στο Παρεκκλήσι του Απ. Παύλου, Κοπή Πρωτοχρονιάτικης Πίτας μετά τη Θεία Λειτουργία και συμμετοχή στην Εθελοντική Αιμοδοσία που διοργανώθηκε από την ΠΡΟΝΟΙΑ του Απ. Παύλου, σε συνεργασία με το Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών «Γ. Γεννηματάς»

Παρασκευή 21/1

Συνάντηση αρθρογράφων της Παρεμβολής, στις 16.30μ.μ. στον 5ο όροφο, Καρύτση 14.

Τρίτη 25/1

Ομιλία με θέμα : «Είμαστε ελεύθεροι;» και ομιλητή τον π.Ευάγγελο Γκανά στο Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κυριακή 30/1

Θεία Λειτουργία στον εορτάζοντα Ιερό Ναό των Τριών Ιεραρχών της Πολυτεχνειούπολης Ζωγράφου

Παρασκευή 18/2

Ιερά Αγρυπνία στη μνήμη της Αγίας Φιλοθέης της Αθηναίας, για τα μέλη της Χ.Φ.Ε. στο εκκλησάκι του Αγ. Ελευθερίου(δίπλα στη Μητρόπολη Αθηνών) όπου είχαμε την ευκαιρία να προσκυνήσουμε και το σκάνωμα της Αγίας Φιλοθέης που φυλάσσεται στην Μητρόπολη.

Κυριακή 27/2

Φοιτητικός Εκκλησιασμός στο παρεκκλήσι του Απ. Παύλου και στη συνέχεια ακολούθησε πρωινό και επίσκεψη στο Πλανητάριο όπου παρακολουθήσαμε την παράσταση το «Άστρο της Ημέρας» στο θόλο και την διαδραστική έκθεση «τεχνολογίας και επιστημών».

Κυριακή 13/3

Κυριακή της Ορθοδοξίας
Φοιτητικός Εκκλησιασμός στο παρεκκλήσι του Απ. Παύλου

Δευτέρα 14/3

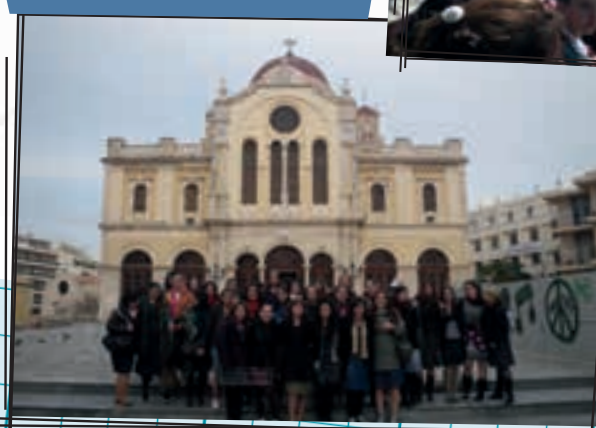
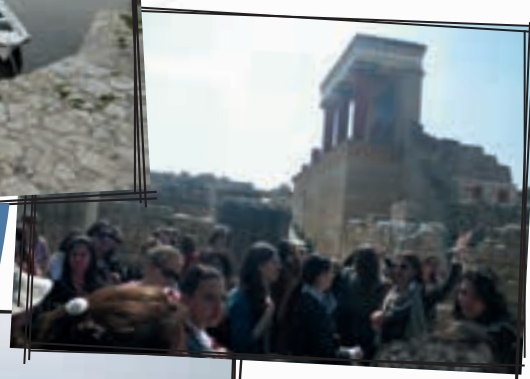
Κοινό Εντευκτήριο με θέμα «Γάμος και Οικογένεια σήμερα» με ομιλήτρια την κα. Ε. Καραγιάννη, ψυχίατρο-ψυχοθεραπεύτρια στο εντευκτήριο μας.

Σάββατο 19/3

Εργαστήριο -Σεμινάριο "Ραδιοκαταγραφών" με τον κ. Μάκη Παπαγεωργίου.

24-27/3

3ήμερη Εκδρομή στην Κρήτη.

"παρεμβολές" στην ΠΑΡΕΜΒΟΛΗ

Η φιλία του Κωνσταντίνου Περρίκου με τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο

Μελίσσια 1 Απριλίου 2011

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι

Με την ευκαιρία αυτής της γραπτής επικοινωνίας θέλω να σας συγχαρώ για το περιεχόμενο του τεύχους 96, του οποίου είναι καθ' όλα αξιόλογον. Θα σταθώ στα άρθρα τα σχετικά με την δράση του συνταγματάρχου Μαρδοχαίου Φριζή και ειδικότερα για εκείνην του Κωνσταντίνου Περρίκου, επειδή τυγχάνει να γνωρίζω την θυγατέρα του.

Για να μην επαναλάβω όσα αναφέρονται στο φύλλο της «Παρεμβολής» σας γνωρίζω ότι ο Περρίκος συνεδέετο φιλικά και πολιτικά με τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο.

Για τα γεγονότα αυτά ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος αναφέρει στο ημερολόγιόν του: «Δεν διεκ-

δικώ την τιμή για την ίδρυση της πρώτης αντιστασιακής ομάδας στην Ελλάδα, γιατί τη σκέψη αυτήν μου την έριξε ο συνεργάτης μου αξιωματικός της Αεροπορίας Κώστας Περρίκος, ο οποίος έγινε με εξουσιοδότησή μου η ψυχή της οργάνωσης που λίγο αργότερα ονομάστηκε ΠΕΑΝ.

Ήταν η οργάνωση που έκανε το μοναδικό μεγάλο σαμποτάζ εδώ στην Αθήνα, στην γωνιά των οδών Γλάδστωνος και Πατισίων. Τον Σεπτέμβριο του 1942 ανατίναξε την ΕΣΠΟ. Η ΕΣΠΟ ήταν εθνικοσοσιαλιστική οργάνωση Ελλήνων που ιδρύθηκε με την βοήθεια των Γερμανών. Στο ίδιο κτίριο ήταν και γραφεία του γερμανικού στρατού. Λίγους μήνες αργότερα, αφού παραδόθηκαν εκείνοι, οι οποίοι την ανατίναξαν, εκτελέστηκαν. Ανάμεσά τους, βέβαια, και ο Περρίκος.

Τα ονόματά των χαραχτηκαν στην πλάκα που προ ολίγων ετών είχα την τιμή να αποκαλύψω στην γωνία των οδών Γλάδστωνος και Πατισίων».

Αυτό το σεμνό μνημείο βρέθηκαν ορισμένοι «οργισμένοι νέοι» των ημερών να καταστρέψουν.

Η πολιτεία και συγκεκριμένα ο Δήμος Αθηναίων έδωσε το όνομα του Κώστα Περρίκου σε μία οδό στην περιοχή των Τουρκοβουνίων. Η θυγατέρα του σταδιοδρόμισε ως υπάλληλος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, η οποία διορίστηκε, όταν υπουργός αυτού ήταν ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

Μετά τημή

ΒΑΣΙΛ. Κ. ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Μέλος Διοικ. Συμβουλίου ΧΕΕ

ΒΙΒΛΙΟ- παρουσιάσεις

Γιάννης Κ. Τσέντος “Ιουλιανός ο Παραβάτης” Παραβάτης του Χριστιανισμού, Παραβάτης του Ελληνισμού

Εκδόσεις Τήνος

Ο αυτοκράτορας Ιουλιανός έχει κατά καιρούς υμνηθεί σαν μια ευγενής μορφή και ένας γνήσιος εραστής του ελληνικού πνεύματος, ο οποίος κατασυκοφαντήθηκε από τους χριστιανούς και στιγματίστηκε ως “Παραβάτης”. Στην πραγματικότητα, όπως καταδεικνύεται μέσα από την εξαιρετικά εμπεριστατωμένη μελέτη του κ. Τσέντου, ο Ιουλιανός δεν υπήρξε Παραβάτης μόνο του χριστιανισμού, αλλά εξίσου Παραβάτης και του ελληνισμού. Ο ψευδώνυμος ελληνισμός που κήρυξε ο Ιουλιανός, ένα συνονθύλευμα δεισδαιμονίας, σκοταδισμού κι αποκρυφιστικών τελετών, δεν είναι ξένος μόνο προς τον χριστιανισμό, αλλά εξίσου και προς τον ελληνικό πολιτισμό.

Η παρούσα μελέτη παραθέτει πληθώρα τεκμηριωμένων επιχειρημάτων, ιστορικές πηγές, καταφεύγει σε μαρτυρίες τόσο χριστιανών χρονογράφων κι ιστορικών, όσο και σε εθνικούς συγγραφείς.

Αποκαλύπτει την αλήθεια σχετικά με την προσωπικότητα του Ρωμαίου αυτοκράτορα, τη βούλησή του για την αποχριστιανοποίηση της αυτοκρατορίας, την πλήρη διαστρέβλωση του πραγματικού αρχαιοελληνικού πνεύματος. Απογυμνώνει πλήρως τις εικασίες όσων προσπαθούν να εξυψώσουν τον Ιουλιανό, όσων βλέπουν στο πρόσωπό του μια απτή απόδειξη του αγεφύρωτου (κατά αυτούς) χάσματος ελληνισμού και χριστιανισμού και πιστοποιεί την τέλεια σύνθεση και γόνιμη σύμπνοια των δύο, την οποία ανέδειξαν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας.

Αντικρούει πλήρως τις κατηγορίες που θέλουν τον αυτοκράτορα να πεθαίνει από το χέρι χριστιανού, κατηγορίες που ο ίδιος ο Ιουλιανός δεν είχε καν διανοηθεί στο διάστημα που μεσολάβησε από τον τραυματισμό του μέχρι να ξεψυχήσει.

Πρόκειται για ένα εξαιρετικά καλογραμμένο βιβλίο, το οποίο παρέχει πάμπολλες αναφορές κι υποσημειώσεις για τον αναγνώστη που θέλει να διερευνήσει το θέμα διεξοδικότερα, ενώ καταφέρνει να μην κουράσει στιγμή.

Εξετάζει λεπτομερώς όλες τις πτυχές της προσωπικότητας και

της δράσης του Ρωμαίου αυτοκράτορα, καταρρίπτοντας όλα τα επιχειρήματα των πολέμιων της συνοχής του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού, οι οποίοι παρουσιάζουν τον Ιουλιανό σαν εστεμμένο φιλόσοφο και γνήσιο ελληνολάτρη.

Εν κατακλείδι, αυτό που αξίζει να κρατήσουμε είναι ότι η τελική ήττα του Ιουλιανού δεν υπήρξε νίκη μόνο του χριστιανισμού, αλλά επίσης και του ελληνισμού, τον οποίο ο Παραβάτης είχε κακοποιήσει και διαστρέψει στο έπακρον.

Επιμέλεια:

Δημήτρης Σαμπαζιώτης

Δάσκαλος

ΚΛΕΙΣΤΟ ΕΝΤΥΠΟ - ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 868 - ΚΩΔΙΚΟΣ 5475
Χριστιανική Φοιτητική Ένωση, Καρύτην 14 - 105 61 Αθήνα